

AGM spol. s.r.o., Cabajská 25, 949 01 Nitra
agm-nr@agm-nr.sk, www.agm-nr.sk
tel.: 00421 37 65 66 817

BÜHLER

PETKUS

ASAHI SL

zmes nitrofenolátov

Najlepší biostimulátor podporujúci rast a vývoj rastlín aj tvorbu úrody

Sezóna

Nová sezóna v poľnohospodárstve sa začala, no nie s pravé najlepšimi výhliadkami. I keď sú ceny komodít na „priateľnej úrovni“, vstupy poľnohospodárov sú čoraz vyššie. Zvyšujúce sa ceny pohonnych hmôt, z ktorých je do plácu aj bezným ľudom, keď si idú natankovať „plin“, energiu, keď majú zasvetiť sebe, či zvieratám, drahé priemyselné hnojivá, pesticidy... Do toho neštastná inflácia, a s tým ruka v ruke rastúce požiadavky zamestnancov na mzdy, ktoré zamestnávatelia nie vždy dokážu uspokojiť... A aby toho nebolo málo, africký mor ošipaných, vdaka ktorému bolo nutné usmrtiť takmer 25-tisíc kusov zvierat v jednom z najväčších chovov na Slovensku – a to všetko sa ziaľ deje bez výraznejšej reakcie nášho agrorezortu. Viem, nie sme jediní na svete, ktorí sa sfraňujú. Sfraňujú sa aj Nemci, ktorí sú na tom daleko lepšie. No a nakoniec „zotročenie včiel včelárm“ versus „drastické obmedzenie včelárstva“. Kedy sa však začnú riešiť podstatné veci?

LADISLAV ZÁVODSKÝ

Odlesňovanie aj situácia na trhu

Komisia navrhla vytvoriť skupinu pre sektor bravčového mäsa

Februárovému zasadnutiu ministrov poľnohospodárstva a rybného hospodárstva EÚ predsedal Julien Denormandie, francúzsky minister poľnohospodárstva a výživy.

Ministri poľnohospodárstva a rybného hospodárstva EÚ sa stretli 21. februára 2022 v Bruseli.
Zasadnutiu predsedal Julien Denormandie, francúzsky minister poľnohospodárstva a výživy.

BRUSEL. Ministri poľnohospodárstva viedli politickú diskusiu o návrhu nariadenia Komisie o výrobkoch bez odlesňovania, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby výrobky spotrebované na trhu EÚ neprispievali k odlesňovaniu a znehodnocovaniu lesov na celom

svete. Urobí to stanovením pravidiel náležitej starostlivosti pre hospodárske subjekty, aby sa znižilo riziko, že komodity uvádzané na trh EÚ ako je sója, hovädzie mäso, palmový olej, drevo, kakao a káva, sú spojené s odlesňovaním.

Ministri vo všeobecnosti navrhované nariadenie privítali. Zdôraznili najmä potrebu stanoviť jasné a jednoznačne definicie v súlade s politikou EÚ v oblasti lesného hospodárstva, aby sa predišlo neúmernej administratívnej a finančnej zátaži (najmä pre malých

prevádzkovateľov), aby sa zabezpečilo, že nariadenie sa bude vykonávať konzistentne v celej EÚ, overiť súlad s pravidlami WTO a vytvoriť dobré vzťahy s krajinami mimo EÚ. Politická diskusia o návrhu sa uskutoční počas zasadnutia Rady pre životné prostredie 17. marca 2022.

Ministri si tiež vymieňali názory na spôsoby, ako zlepšiť súdržnosť medzi poľnohospodárskou a obchodnou politikou s cieľom lepšie prispieť k cieľom Európskej zelenej dohody. Výsledky diskusie budú usmerňovať prácu Komisie na budúcej

legislatíve o uplatňovaní sanitárnych a environmentálnych pravidiel pre agropotravinárske výrobky.

Mnohí ministri zdôraznili

význam zlepšenia súladu medzi zdravotnými a environmentálnymi normami EÚ a normami uplatňovanými na dovážané agropotravinárske výrobky v súlade s pravidlami WTO a v spolupráci s obchodnými partnermi EÚ, najmä prehodnotením maximálnych limitov pre fytofarmaceutické reziduá a zavedením zrkadlových doložiek do legislatívy EÚ.

Inzercia

Ministri sa venovali aj situácii na trhu s poľnohospodárskymi výrobkami. Počas diskusie členské štaty zdôraznili množstvo obáv, najmä vplyv rastúcich nákladov na energiu, hnojivá a krmivá na poľnohospodárstvo. Poľská delegácia informovala o problémoch, ktorým čeli sektor bravčového mäsa v Európe a vyzvala Európsku komisiu, aby zaviedla mimoriadnu finančnú pomoc pre producentov ošipaných. Navrhla, aby kritériá používané na určenie rozsahu pomoci zahrňali podiel malých a stredných fariem ošipaných, ktoré sú najviac vystavené zastaveniu výroby. Rozhodnutie EK by podľa poľskej delegácie malo vychádzať z podrobnej analýzy zmien v štruktúre produkcie v jednotlivých členských štatoch. Ak by jediným zdrojom financovania pomoci mohla byť krízová rezerva, Poľsko je pripravené súhlasiť s jej využitím.

Medzi ďalšie diskutované témy patrili ekonomický vplyv veterinárnych chorôb ako je africký mor ošipaných a vysoko patogénna vtácia chripka. Ministri vzali na vedomie návrh Komisie vytvoriť skupinu na vysokej úrovni pre sektor bravčového mäsa, ktorá by pracovala na hľadaní riešenia súčasnej krízy v strednodobom až dlhodobom horizonte.

MALVINA GONDOVÁ

PPA už vyplatila 423 miliónov eur

Pôdohospodárska platobná agentúra vyplatiла farmárom v rámci priamych podpôr z celkového objemu 551 miliónov eur z roku 2021 už takmer 423 miliónov eur.

BRATISLAVA. Pôdohospodárska platobná agentúra v minulom týždni informovala, že doteraz zaslala poľnohospodárom 16 751 rozhodnutí k žiadostiam o jednotnú platbu na plochu, čo predstavuje 94 percent zo všetkých žiadostí.

Rozhodnutie dostali všetci žiadatelia, ktorí splnili všetky potrebné podmienky.

Žiadateľov, ktorí rozhodnutie nedostali, budú v najbližších dňoch kontaktovať zamestnanci PPA. Ide o žiadosti, u ktorých PPA pokračuje v kontrole, teda v administratívnej kontrole, prípadne v kontrole na mieste, po tom, ako sa zistí nedostatky.

„Finančné prostriedky v rámci priamych platieb posielame postupne už od 1. decembra 2021 tak, ako nám to ukladá legislativa. Platby dostávajú žiadatelia postupne, a až po preverení ich žiadostí. Niektoré kontroly z objektívnych dôvodov nemôžeme zrealizovať

v zimnom období, keďže sa na plochu, ktorej sa podpora týka, kontrolori nemôžu dostat. Ide napríklad o strme svahy pod snehom,“ povedal Jozef Kiss, generálny riaditeľ PPA.

Pôdohospodárska platobná agentúra dodala, že z celkového počtu 17 864 podaných žiadostí nie je rozhodnuté v 1 113 prípadoch, čo je 6 percent zo všetkých prípadov.

Ešte v decembri 2021 to bolo 12 percent prípadov, takže o polovici z nich sa podarilo rozhodnúť počas prvých týždňov roku 2022.

(tasr)

Biathlon 4D

Štyri rozmery boja proti burinám v obilninách

BASF
We create chemistry

- Flexibilita aplikácie
- Nezávislosť na počasí
- Vynikajúca miešateľnosť
- Široké spektrum účinku

www.agro.basf.sk

Februárové teploty lámali rekordy

Vývoj teplotných podmienok v tohtoročnom februári naznačuje, že aj február 2022 bude na meteorologických staniciach na krajnom západe a na juhozápade Slovenska mimoriadne teply.

BRATISLAVA. V minulom týždni nás o tom informoval klimatológ Pavol Faško zo SHMÚ. Podľa jeho slov v posledných 7 rokoch boli u nás takéto mimoriadne až extrémne teplé februáre štyri – v rokoch 2016, 2019, 2020 a 2022.

Medzi najteplejšie dni tohtoročného februára bude patriť štvrtok, 17. 2. 2022, kedy viaceré meteorologické stanice na Slovensku naznačenali rekordné hodnoty maximálnej, minimálnej a priemernej dennej teploty vzduchu pre 17. február. „Tento deň bol osobitný aj tým, že bol prekonaný aj celoslovenský rekord pre maximálnu a minimálnu dennú teplotu vzduchu pre 17. február,“ konštatoval P. Faško.

Najvyššiu teplotu vzduchu (18,7 °C) zaregistrovali vo štvrtok, 17. 2. 2022, v Bratislave-Mlynskej doline, čím bol prekonaný celoslovenský rekord tejto charakteristiky teploty vzduchu pre tento deň z roku 1974, kedy v Somotore na juhu

východoslovenskej nižiny namerali 17,0 °C.

Rekordnú celoslovenskú hodnotu dosiahla dňa 17. 2. 2022 aj minimálna denná teplota vzduchu, ktorá zostala na takej vysokej úrovni, že v Moravskom Svätom Jánom neklesla pod 7,1 °C, čím bol prekonaný pôvodný celoslovenský rekord tejto charakteristiky teploty vzduchu pre 17. február (7,0 °C; Orechová; 17. 2. 1974).

A 18. 2. 2022 dosiahla priemerná denná teplota vzduchu v Gabčíkove 11,2 °C, čím bol zaznamenaný nový celoslovenský rekord priemernej dennej teploty vzduchu pre 18. február, a zároveň bol prekonaný pôvodný rekord (10,8 °C; Orechová; 18. 2. 2016).

Pri tejto príležitosti P. Faško pripomenal, že aj na krajnom juhozápade Slovenska sú takéto vysoké hodnoty priemernej dennej teploty vzduchu štandardne až v prvej polovici apríla.

Dodal, že na niektorých meteorologických staniciach Slovenska sa môže priemerná mesačná teplota vzduchu v tohtoročnom februári veľmi priblížiť k rekordnej hodnote tejto charakteristiky teploty vzduchu pre príslušnú meteorologickú stanicu.

(tsu)

Inzercia

Obchod profituje, vinár živorí

Obchodné reťazce postupne zvyšujú matoobchodné ceny slovenských vín, avšak našim vinárom sa ceny, za ktoré predávajú víno obchodníkom, nezvýšili už tri roky po sebe.

BRATISLAVA. V tlačovej správe na to v minulom týždni upozornila Jaroslava Kaňuchová Pátková, výkonná riaditeľka Zväzu vinochradníkov a vinárov Slovenska (ZVVS).

Dodala, že obchodníci v čase pandémie profitujú z ich dominantného postavenia v dodávateľsko-odberateľskom vztahu, a likvidujú našich výrobcov vín.

„Protipandemicke opatrenia úplne znemožnili predaj slovenských vín na rôznych vinobraniach, na vinných cestách a iných tradičných podujatiach, na ktoré slovenské víno neodmysliteľne patrí. Zároveň na dlhý čas obmedzili aj predaj v reštauračných a v stravovacích zariadeniach. Jediným odbytovým kanálom pre našich vinárov – a zároveň aj jediným miestom, kde sa dalo kúpiť slovenské víno – tak mohol byť obchodný refazec,“ uviedla výkonná riaditeľka ZVVS.

Podľa jej slov však obchodníci túto skutočnosť zneužili a „tlačia“ na extrémne nízke nákupné ceny

Protipandemicke opatrenia znemožnili predaj slovenských vín na rôznych vinobraniach, na vinných cestách a iných tradičných podujatiach.

ILUSTRÁCNE FOTO - (AR)

slovenských vín. V porovnaní s obdobím pred pandémiou sa však marža obchodníkov počas pandémie zvýšila o 10 percent.

„V dôsledku zvyšujúcich sa cien energií, obalových materiálov a ďalších vstupných nákladov na nám výdavky na každú vyrobenú fľašu vína zvýšili o 12 až 15 percent. Požiadavky obchodných refazcov na udržanie – a v mnohých prípadoch aj na znižovanie – výkupných cien vín sú pre nás neprijateľné. Je na čase, aby sa obchodníci začali k svojim dlhorocným partnerom – dodávateľom vina správať korektnie,“ konštatovala Jaroslava Kaňuchová Pátková.

Aj preto Zväz vinochradníkov a vinárov Slovenska

požaduje prijatie adekvátnych opatrení. Ich cieľom by malo byť to, aby sa súčasná situácia so zvyšujúcimi sa nákladmi na výrobu vína stabilizovala.

Zväz vinochradníkov a vinárov Slovenska listom požiadal ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuela Vlčana o organizovanie okrúhleho stola, pri ktorom by danú problematiku prediskutovali a zároveň by sa navrhli vhodné riešenia, ktoré by však bolo treba čo najskôr uplatniť v praxi.

Zväz zároveň apeluje na to, aby v budúcnosti pri prijímaní nádzového stavu alebo mimoriadnej situácie v krajinе bola uplatnená aj klausula, ktorá zakáže zneužívať zvýhodnené postavenie

predávajúceho subjektu, ktoré vyplýva z prijatých opatrení, a ktoré obmedzí maržu na hodnotu spred nádzového stavu.

Ministrova reakcia

Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuel Vlčan v reakcii na list ZVVS uviedol, že ak obchodné refazce nebúdú pri kontrolách obchodných marži súčinné, potom MP RV SR zváži aj úpravu legislativity.

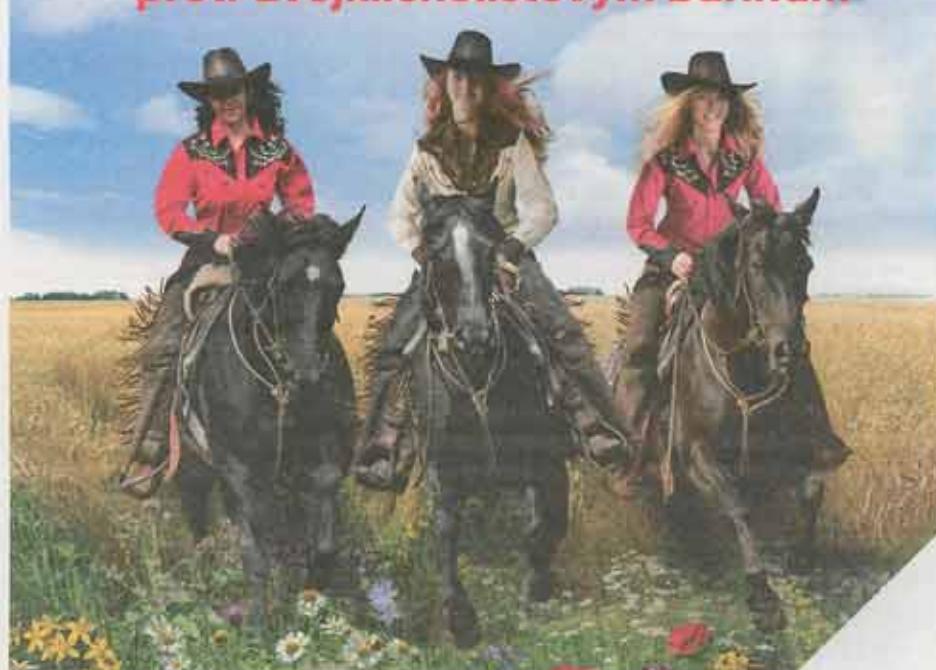
„Túto tému som otvoril na ostatnom stretnutí so zástupcami refazcov, tak so Zväzom obchodu SR, ako aj so Slovenskou alianciou moderného obchodu. Na ďalšom stretnutí od nich budem žiadať informácie o tom, ako reagujú na zvýšenie cien výrobkov, ako ich premietajú do svojich cien,“ povedal pre TASR minister.

Dodal, že je dôležité, aby refazce neúmerne nezvýšovali svoje marže.

„Chápem, že aj refazce potrebujú na svoje fungovanie nejakú nominálnu maržu. Nevidím však dôvod na to, aby ju výrazne zvýšovali. Preto budeme robiť kontroly refazcov, a ak sa do nich dobrovoľne nezapojia, potom budeme rozmyšľať o legislatívnych nástrojoch ako dosiahnuť takúto spoluprácu,“ dodal S. Vlčan.

(tsu)

Standard v ošetrovaní ozimín a jarín proti dvojklíčolistovým burinám

Mustang FORTE

Ničí kompletné spektrum dvojklíčolistových burín
Registrácia v ozimných a jarných obilnínach
Jednoduché dávkovanie: oziminy (1,0 l/ha), jariny (0,8 l/ha)
Výborná miešateľnosť aj s inými pesticídmi a hnojivami

CORTEVA
agricience

Info: 0905 242 607

Chovateľov hydiny kvári rast výrobných nákladov

Situácia v chove a v spracovaní hydiny na Slovensku je dihodobo nepriaznivá a stále sa zhoršuje. Na tlačovej besede v Bratislave to v minulom týždni konštatovali predstavitelia Únie hydinárov Slovenska.

BRATISLAVA. Trápi ich neustály rast výrobných nákladov, nízke odbytové ceny, nárast dovozu hydinového mäsa a vajec, absencia systémovej finančnej podpory sektora a nedostatočné riešenie problémov, ktoré sa podieľajú na zhoršovaní situácie v ich sektore.

„Od začiatku roku 2021 sme v chove hydiny naznačenali rapidný nárast výrobných nákladov, pričom k výraznému rastu prišlo aj v úvode tohto roku,“ konštatoval Daniel Molnár, riaditeľ Únie hydinárov Slovenska (ÚHS).

Dodal, že v januári a vo februári tohto roku chovateľia hydiny zaevidovali rast cien krémnych zmesí o ďalších 15 percent. To sa negatívne prejavilo na ich hospodárskom výsledku, keďže v chove hydiny má každé zvýšenie cien krémnych zmesí zásadný vplyv na rast výrobných nákladov. Náklady na krmivá totiž

predstavujú až 59 percent zo všetkých nákladov, ktoré sú spojené s výkrmom hydiny, a až 45 percent zo všetkých nákladov, ktoré sú spojené s produkciou vajec.

„Náklady na elektrickú energiu nám v priemere stúpli o 180 percent a náklady na plyn v priemere o 150 percent,“ uviedol D. Molnár.

V dôsledku toho začiatkom roku 2022 stúpli priemerné náklady na výkrum kurčiat o 13,5 percenta a náklady na chov nosnic stúpli o 15 percent.

Riaditeľ ÚHS poskytol zástupcom masmédií aj viačero ďalších údajov. Z nich vyplýnulo, že náklady na krmivá vo výkrume kurčiat od začiatku roku 2021 medziročne vzrástli o 25 percent, pričom na jednodňové kurčiatové výkrume kurčiat o 18 percent; náklady na elektrickú energiu vzrástli o 200 percent a náklady na plyn o 100 percent.

„Priemerné náklady na chov kurčiat vzrástli medziročne o 22 percent; z 0,82 eura na kilogram na 1,00 eura na kilogram, avšak odbytové ceny našich výrobcov tento rast nekopirujú,“ podčiarkol D. Molnár.

Dodal, že priemerné odbytové ceny za chladené kurčáka medziročne vzrástli iba

o 4,8 percenta, a priemerné odbytové ceny za chladené kuracie rezne vzrástli iba o 9 percent.

Na ružiach však nemajú ustlané ani chovateľia nosnic. Ani im sa nevyhol výrazný medziročný rast nákladov. Náklady na krmivá im od začiatku roku 2021 vzrástli o 28 percent, náklady na elektrickú energiu vzrástli o 180 percent a náklady na plyn o 150 percent.

Priemerné výrobné náklady na produkciu vajec stúpli medziročne o 21 percent; z 9,27 eura za 100 kusov na 10,81 eura za 100 kusov. Priemerné odbytové ceny vajec však od januára 2021 do januára 2022 stúpli iba o 11 percent.

„Z tohto porovnania je zrejmé, že cenové nožnice sa aj nadalej roztvárajú v neprospech chovateľov hydiny, pretože výrobné náklady stúpli niekolkonásobne viac ako stúpli odbytové ceny,“ konštatoval riaditeľ ÚHS.

Dodal, že na začiatku roku 2022 sa rast nákladov dotkol aj spracovateľov hydiny, ktorým o desiatky percent vzrástli náklady na obalové materiály a pohnané hmoty, avšak ešte viac im stúpli náklady na elektrickú energiu a plyn.

(tsu)

Minister vyzval europoslancov na spoluprácu

Minulý týždeň zorganizo-valo Ministerstvo pôdo-hospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) diskusiu s europoslancami o budúcnosti slovenského poľnohospodárstva v Eu-ropskej úni.

Hovorilo sa najmä o na-stavení opatrení Strategickejho plánu Spoločnej polno-hospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 – 2027, ktorý bol nedávno odoslaný do Bruselu. Témami bolo na-stavenie a ciele eko-schém, podpora malých a mladých farmárov a podpora chova-teľov hovädzieho dobytka a producentov mlieka.

Kombinácia napĺňania environmentálnych stratégií Európskej únie akou je Zelená dohoda, Z farmy na stôl, či Stratégia o biodiverzite s dosiahnutím hlavného ciela slovenského poľnohospodárstva – zabezpečí dostatok kvalitných a bez-pečných domácich potravín pre našich obyvateľov bola najväčšou výzvou pri vyprá-caní Strategického plánu.

Maximálne využiť dostupné zdroje

Na diskusii sa zúčastnilo 7 aktivných europoslancov, ktorí kládli konkrétné otázky k Strategickému plánu. Minister Samuel Vlčan ich vyzval na spoluprácu pri presadzovaní slovenských záujmov, ktoré sú v súlade s klimatickými cieľmi Eu-ropskej únie. Zdôraznil, že spolupráca zástupcov Slo-venska v Europarlamente a odborníkov z agrorezortu je nevyhnutná, ak chceme dosiahnuť spravodlivé a udržateľné podmienky pre našich poľnohospodárov v európskom meradle. Podľa Jána Pokrivčáka z Inštitútu poľnohospodárskej politiky sa v rámci novej SPP bude-mo snažiť maximálne efek-tívne využiť všetky zdroje, ktoré máme k dispozícii na riešenie všetkých relevant-ných problémov sloven-ského poľnohospodárstva. Objem zdrojov na roky 2023 – 2027 predstavuje 3,3 mld. eur z EU a 865 mil. eur z ná-rodného rozpočtu.

„Zásadným problémom je napríklad tlak na zniže-nie množstva používaných umelých hnojiv a pesticidov, ktoré na Slovensku užívame v omnoho nižšej miere ako napr. západoeurópske štát. Preto v Bruseli presadzuje-me, aby EK stanovila maxi-málne množstvá na používa-nie hnojiv namesto určenia percentuálneho zniženia súčasnej spotreby, pretože to nás stavia do nevýhodnej pozície v porovnaní s ďalší-mi štátmi,“ vysvetlil minis-ter Samuel Vlčan.

Predsedu SPPK Emil Macho k tejto téme doplnil: „Ekologizácia poľnohospo-

Na diskusii s europoslancami sa okrem ministra pôdo-hospodárstva a rozvoja vidieka zúčastnili zástupcovia poľnohospodárov, potravinárov aj tvorcov Strategického plánu.

darskej výroby je aj našim cieľom, ale ciele musia byť v rámci EÚ vyvážené a na-stavené tak, aby sa konkurenčná nevýhoda, s ktorou sa stretávajú naši poľnohospodári oproti iným kolegom z EÚ nadalej nezhoršovala. Som veľmi rád, že spolu s ministerstvom hovoríme jednotne na tému používa-nia priemyselných hnojiv a pesticidov a podielu emisií skleníkových plynov zo živočisnej výroby smerom k europoslancom, ktorí majú v záujme najmä zelenú politiku EU. Spoločne hovo-ríme Bruselu, že keď máme na Slovensku znižovať o polovicu už toho minima čo te-raz používame, to nie je fér. Musíme nastaviť rovnakú hranicu. Nie je predsa mysliteľné znižovať o rovnakých 50 % objemy pesticidov, umelých hnojiv či emisie skleníkových plynov v Bel-gicku, či Holandsku, Dán-sku a na Slovensku. My ich používame minimum a naša poľnohospodárska produkcia je nízka, preto by sme ju určite mali podporovať. Tento signál sme dnes mali možnosť vyslať smerom do Bruselu prostredníctvom našich europoslancov.“

„Náš záväzok v Strategickom pláne sme nastavili na 5 % zniženie spotreby umelých hnojiv a pesticidov v na-šej poľnohospodárskej pro-dukcií. Očakávame, že EK bude žiadať, aby sme boli ambicioznejší a práve tam budeme argumentovať roz-dielom medzi jednotlivými krajinami,“ doplnil minister Vlčan.

Dalším opatrením, ktorého plnenie môže byť pre Slovensko potenciálny prob-lém, je hnojenie pôdy pri-rodňím hnojom. Neustále

znižovanie stavov dobytka má za následok nedostatok maštala hnoja, čo opäť nuti poľnohospodárov po-užívať jeho umelé náhrady. Preto sa rezort v nasledu-júcom eurofondovom ob-do bi zameriava na podporu tzv. mliečnej vertikály, teda od chovateľov dojnic, po spracovateľov mlieka a mliečnych výrobkov.

Ekoschémy by mali byť motivačné

So zvyšovaním kvality pôdy a zachovaním biodi-verzity súvisí aj jedna z naj-väčších novinek nadchádzajúceho obdobia, a to sú eko-schémy. MPRV SR pristúpilo na tzv. celofarmovú eko-schému a na eko-schému na dobré životné podmienky zvierat. „Ekoschémy vznikli v spolupráci poľnohospodárov a ochra-nárov a výrazne sa zjednodušili. Dúfam, že budú pre poľnohospodárov motivačné, aby sa do nich zapojili, hoci sú dobrovoľné. Máme dva roky na to, aby sme sa s nimi naučili pracovať a v prípade potreby ich môžeme meniť tak, aby sme ich vyladili,“ uviedol prof. Pokrivčák.

V praxi eko-schémy zna-menajú, že farmy budú zlepšovať štruktúru ornej pôdy zaorávaním slamy, hnojením maštálom hnojom, či výsadbou medziplo-dín na 25 % ornej pôdy. Budú musieť zvýšiť percen-to neproduktívnych plôch, rozdeliť parcely väčšie ako 50 ha biopásom so šírkou 12 m, v prípade chránených území sa budú deliť parcely väčšie ako 20 ha. Taktiež bude potrebné aplikovať odložené kosenie a zatrávni každé druhé medziradie

v sadoch a viniciach. V prí-pade eko-schém na dobré životné podmienky zvierat ide o jednu z najvyšších podpôr v EÚ. Na dojnicu chovanú pastevným spô-

vadočom pôjde 322 eur a na chov ustanovenej dojnice 246 eur. Ak sa prvovýrob-covia mlieka spoja do orga-nizácie výrobcov, majú možnosť získať ďalšie pri-spevky zo zdrojov EÚ, ktoré predstavujú 8 miliónov eur. Ak budú organizácie akti-vne, tento fond sa môže ďalej navyšovať, pretože Európska únia podporuje spolu-prácu producentov.

Tretou zásadou informáciu, ktorú minister poskytol europoslancom je snaha agrorezortu podporiť malých a malých farmárov.

Z celého rozpočtu Strategickejho plánu je vyčlenených 204,9 milióna eur na podporu malých a stredných fa-riem a 59,6 milióna eur pria-mykh platiab pre malých farmárov. V najbližšom období bude nasledovať komunikácia s EK o konkrétnom na-stavení jednotlivých opatrení. Dôležité je čo najskôr dosiahnuť dohodu a následné schválenie Strategického plánu, na čo nadvázuje potreba prijatia národnnej le-gislatívy a procesov v PPA, nakolko zálohy z nových prostriedkov budú vypláca-ne už v decembri.

MALVÍNA GONDOVÁ

FOTO – AUTORKA

Inzercia

(tasr)

pranostika

Svätý Matej
ľadu láme, ak ich nenájde, hned' ich narobi.

zrkadlo

168 hodín

■ Priemerná mesačná mzda v potravinárskom priemysle SR v roku 2021 dosiahla úroveň 1 158 eur. Oproti roku 2020 to predstavuje nárast o 4,8 %. Informovala o tom SPPK.

Viac ako priemernú me-sačnú mzdu dosiahli zamest-nanci vo výrobe rastlinných a živočisných olejov a tukov – 1 278 eur. Ďalej v odbore úpravy a spracovania mlieka 1 233 eur, vo výrobe hotových krmív 1 350 eur, výrobe trvanlivých pekárskych vý-robkov 1 217 eur, výrobe ka-kaa, čokolády a cukrovinek 1 395 eur, výrobe ostatných potravinárskych výrobkov 1 308 eur, výrobe hroznového vína 1 163 eur, vo výrobe piva a sladu 1 451 eur. Za-mestnanci v odvetví stáčania prirodnych mineralných vód a výrobe nealko nápojov dosiahli 1 410 eur.

Najnižšiu priemernú me-sačnú mzdu v roku 2021 za-znamenali vo výrobe pekár-skych, vrátane cukrárskych okrem trvanlivych výrobkov vo výške 917 eur a v odvet-ví výroby cestovín vo výške 918 eur.

NOVINKA

JEDINEČNÁ OCHRANA PROTI DROSOPHILE SUZUKII A ĎALŠÍM ŠKODCOM

Exirel®

Kontaktný a požerový insekticíd s novým mechanizmom účinku na široké spektrum škodcov v ovocinárstve.

JABLOŇ – HRUŠKA – SLIVKA – ČERESŇA – VIŠŇA – VINÍČ OSADZÁČKE – CHÁPKY – PRÁDVKY – KVETOVÝ – VITAVKY – DROZOFILA JAPONSKÁ

Účinná látka: 100 g/m cyantraniliprole

Aplikáciou Exirel® získejete

- Kontrolu všetkých vývojových štadií škodcov
- Rýchle zastavenie príjmu potravy škodcom
- Použíte aj pri výšich teplotach
- Možnosť ošetrovania tesne pred zberom
- Vysokú ekonomickú návratnosť

NIČI VŠETKY LARVÁLNE ŠTÁDIÁ A DOSPEĽÝCH JEDINCÓV

Drozofila japonská spôsobuje veľmi vysoké hospodárske straty, napadnuté plody sú nekonsumovateľné, doslovné napredajné a podliehajú rýchlemu kazieniu.

Používajte prípravky na ochranu rastlín bezpečným spôsobom. Pred použitím si vždy prečítajte etiketu a informácie o prípravku. Respektujte varovné vety a symboly.

FMC Agro Slovensko, spol. s r. o., Jaštkova 2, 821 03 Bratislava,
tel.: +421 2 48 29 14 59, fax: +421 2 48 29 12 29

agrometeorologické informácie

Príde zlepšenie a stabilita

■ Priemerná týždenná teplota pôdy v hĺbke 5 cm sa pochybovala od -0,2 (Telgárt) do 5,4 °C (Hurbanovo); maximálny denný priemer od -0,1 (Telgárt) do 6,8 °C (Hurbanovo); minimálny denný priemer od -0,3 (Prešov, Telgárt) do 2,7 °C (Kuchyňa-Nový Dvor). ■ Priemerná týždenná teplota pôdy v hĺbke 20 cm sa pochybovala od 0,0 (Telgárt) do 4,9 °C (Hurbanovo); maximálny denný priemer od 0,1 (Telgárt) do 6,4 °C (Hurbanovo); minimálny denný priemer od 0,0 (Prešov, Telgárt) do 3,1 °C (Kuchyňa-Nový Dvor). ■ Na pozorovacích staniciach SHMÚ bolo pozorované premrzanie pôdy od tenkej povrchovej vrstvy v Bratislave na Kolibe, Dudinciach, Michalovciach, Milhostove a na Sliači; do 1 cm v Dolnom Hričove, Liesku a v Tisinci; do 2 cm v Bratislave na Letisku M. R. Štefánika, Urbanove, Medzilaborciach a v Topoľčanoch; do 3 cm v Podolínciach a v Prešove; do 4 cm v Bardejove, Čaklove a v Prievidzi; do 5 cm v Košiciach; do 7 cm v Kamenici nad Cirochou; do 17 cm vo Švedlári; do 27 cm Bojkovciach.

Meteorologický prehľad za obdobie od 14. 2. do 20. 2. 2022

STANICA	PRIE- MER	TEPLOTA VZDUCHU [°C]				ZRAŽKY		SLN. SVIT [H]
		OCH. DO NORM.	MAX. 2 m	MIN. 2 m	MIN. 5 cm	UHRN [mm]	% NORM.	
Bratislava, Koliba	6,7	6,9	17	-3	-5	10	87	36
Kuchyňa, lesko	7,5	7,7	18	-3	-7	7	81	31
Nitra, leisko	7,1	7,0	15	-3	-6	23	230	34
Hurbanovo	7,8	7,4	15	0	-6	14	154	29
Zlina, leisko	3,9	5,6	11	-5	-9	10	175	30
Liesk	2,5	6,3	9	-9	-11	12	174	38
Dudince	5,6	5,8	14	-5	-8	15	190	32
Lučenec, leisko	5,1	9,1	13	-4	-9	11	140	29
Poprad, leisko	2,4	6,0	8	-4	-7	9	148	40
Stropkov, Trnovec	4,1	6,4	13	-5	-7	19	157	21
Košice, leisko	4,4	5,8	14	-4	-8	10	147	21
Trebišov, Michalovce	3,9	5,3	13	-4	-7	8	129	20

Anketa na www.rno.sk

Vážení čitateľia, do ankety sa môžete zapojiť buď elektronicky, na webovej stránke www.rno.sk, alebo zaslaním anketového kupúna do konca tohto mesiaca. Z tých čitateľov, ktorí sa zapoja do súťaže, vyžrebuje každý mesiac jedného výhercu, ktorý získa finančnú odmenu v hodnote 50 eur. Na záver celej súťažnej ankety v decembri 2022 bu-

de zo všetkých hlasujúcich vyžrebovaný výherca hlavnnej ceny: 400 eur.

HLAVNÝM SPONSOROM SÚŤAŽNEJ ANKETY JE SPOLOČNOSŤ ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÁ BANKA, A. S.

ANKETA

FEBRÚAR
2022

Myslite si, že aj na Slovensku bude aspoň na prechodné obdobie znížená DPH na potraviny?

áno   skôr áno   skôr nie   nie

Prečo? _____

Meno: _____

Organizácia: _____

Adresa: _____

Tel.: _____

E-mail: _____

Vyplňený anketový listok zašlite do 28. 2. 2022 na adresu:
ROČNICKÉ NOVINY, Dižá 25, 949 01 Nitra

Zájem o náhražky stále stoupá

V poslední době značne stoupá zájem konzumentů o takzvané rostlinné alternativy mléka, mléčných výrobků, ale i masa a masných výrobků. Jen za poslední dva roky prodeje rostlinných náhražek masa, mléka, sýru nebo jogurtu v EU vzrostly o 49 procent a výhled do budoucna ukazuje na další zvyšování spotřeby těchto výrobků.

Zemědělec

Na současně trendu reagovala i Potravinářská komora ČR a Česká technologická platforma pro potraviny, které založily Platformu pro alternativní potraviny a nápoje.

Sárka Horáčková z Ústavu mléka, tuků a kosmetiky Vysoké školy technologické Praha na tiskové konferenci upozornila, že je nutné si uvědomit, že většina rostlinných náhražek svoji výživovou hodnotou neodpovídá výživové hodnotě živočišných produktů.

"Navíc chybí příslušná legislativa, takže nevíme, co vlastně má být v daných výrobcích. Nedostatečná informovanost veřejnosti pak může vést ke zmatení. Lidé si neuvědomují, že rostlinnými alternativami neziskáváme stejně výživové hodnoty," prohlásila s tím, že rostlinné alternativy bývají také dražší.

Navíc jde zpravidla o výsoce průmyslově zpracované potraviny, při jejichž výrobě se používá řada přidatných látek, a v dostatečném množství nemusí poskytovat některé důležité makro i mikronutrienty.

To potvrdil i Pavel Kohout, přednosta interní kliniky 3. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní Thomayerovy nemocnice.

Šárka Horáčková, Pavel Kohout a Jiří Kopáček informovali o problematice živočišných produktů a jejich rostlinných alternativ.

standard pro používání mléčných termínů.

"Určité názvy, jako je mléko, tvaroh, sýr nebo jogurt jsou vyhrazeny výlučně mléčným výrobkům, takže v souvislosti s výrobky na rostlinné bázi se nemohou používat," prohlásil s tím, že také označení bez laktózy je povolené pouze pro mléčné výrobky.

"Pokud se na nějakém rostlinném výrobku objeví, že je bez laktózy, je to chybné. V tomto produktu laktóza stejně není, je to tedy zbytečná informace," řekl. Z hlediska bezpečnosti jsou si však podle něj obě skupiny výrobků naprostě rovnocenné.

"Veškeré potraviny, které jsou dnes uváděny na trhu, jsou uváděny v souladu s přísnými legislativními předpisy a vždy jsou bezpečné pro konzumaci," zdůraznil.

Zástupci Potravinářské komory ČR připomněli, že právě nová platforma by měla pomoci i při komunikaci legislativních otázek a při informování spotřebitelů o výhodách i nevýhodách konkrétních alternativ. Ve

spolupráci s akademickou obcí je do budoucna nezbytné nastavit jisté mantinely i pro alternativní výrobky.

"V České republice se alternativám zatím věnuje jen malá skupina potravinářských podniků, a je tedy správný čas se touto problematikou více zabývat. Pro tuzemské podniky je to velká příležitost na to, jak zpestřit svoji nabídku na trhu, vyjít vstříc požadavkům spotřebitelů, vyrábět z českých surovin a na českém území," mini Dana Večeřová, prezidentka Potravinářské komory ČR.

Martin Krystián, kandidát na předsedu platformy, je zároveň ředitelem mlékárenské společnosti Olma, která uvádí na trh jak mléčné výrobky, tak jejich alternativy na rostlinné bázi.

"Jsme zastánci vyvážené stravy a mléčné výrobky jsou významným zdrojem živin. Tradiční výrobci mohou využít dlouhodobé zkušenosti i pro zpracování výživově hodnotné rostlinné stravy tak, aby spotřebitel profitoval z benefitů obou segmentů," sdílí M. Krystián.

ZUZANA FIALOVÁ

Rozsah hospodárenia LPM Ulič bude známy po 1. apríli tohto roku

Rozsah hospodárenia štátneho podniku Lesopohohospodársky majetok (LPM) Ulič bude známy po 1. apríli 2022, keď sa zrealizuje prevod štátneho majetku na území Národného parku Poloniny spod ministerstva pôdohospodárstva na rezort životného prostredia.

ULIČ. V reakcii na otvorený list starostov obcí Uličskej doliny, ktorí majú obavy o osud zamestnancov LPM Ulič, to pre TASR potvrdil Odbor komunikácie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MP RV) SR.

Dosah prechodu správy na hospodárenie štátneho podniku má byť podľa vedenia agrárneho rezortu známy po identifikácii

prevádzkaných pozemkov a majetku a po následnej rebilancii plánu hospodárenia a rozvoja LPM Ulič. Rezort pôdohospodárstva má pripravených niekoľko riešení pre ďalší ekonomický rozvoj tohto štátneho podniku. Použitie konkrétnego variantu bude závisieť aj od nastavenia plánu zónacieho Národného parku Poloniny.

MP RV SR očakáva, že rezort životného prostredia preberie spolu s majetkom aj všetky pracovoprávne vzťahy dotknutých zamestnancov.

„Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR rozumie obavám lesných pracovníkov a miestnych živnostníkov, ktorí spolu pracujú so štátnym podnikom LPM Ulič v súvislosti s nestabilitou a s neustálymi

personálnymi zmenami, ktoré sa v tomto podniku dejú,“ uviedlo MŽP SR s tím, že otázka budúceho hospodárenia LPM Ulič je vecou rezortu pôdohospodárstva.

Pripomienulo, že rozvoju územia majú pomôcť aj projekty pripravované v rámci plánu obnovy, na ktoré má výdelených osem miliónov eur.

„Rozvojové projekty budú zamerané na vytvorenie pracovných príležitostí, predovšetkým v sektore prírodného turizmu, obhospodárania lesa blízkeho prírode a nadväzujúcich činností,“ ozrejmilo Ministerstvo životného prostredia SR.

Deviati starostovia Uličskej doliny adresovali predsedovi vlády otvorený list, v ktorom vyjadrili obavy o osudy zamestnancov

LPM Ulič a jeho externých spolupracovníkov.

Martin Mesároš, poverený riaditeľ tohto štátneho podniku uviedol, že vzhľadom na delimitáciu celých parciel na novovznikajúci právny subjekt NP Poloniny a s nou súvisiaci pokles fažby dreva, a tým i tržieb, Lesopohohospodársky majetok Ulič nebude schopný udržať zamestnanosť na súčasnej úrovni. Zároveň potvrdil, že podnik sa snaží rozvíjať aktivity spojené so živočišnou výrobou.

„Pripravujú sa projekty na finalizáciu mliečnych a mäsových výrobkov, čím by sa zvýšila pridaná hodnota. Na farme Zboj sa zasa pripravuje modernizácia ustajnenia hovädzieho dobytku,“ konštatoval Martin Mesároš.

(tasr)

Ocenenie mi prinieslo radosť, ale aj zodpovednosť

V decembri minulého roka sa konal už sedemnásťty ročník súťaže Študentská osobnosť Slovenska. Jej hlavná myšlienka spočíva v tom, že i v našej krajine je mnoho talentovaných mladých ľudí, ktorí majú potenciál a zaslúžia si našu pozornosť.

Jedným z nich je aj Ing. MARKO HALO, PhD., z Ústavu aplikovanej biológie Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej polnohospodárskej univerzity v Nitre, ktorý sa stal víťazom súťaže v kategórii Polnohospodárstvo, lesníctvo, drevárvstvo. Aj preto sme ho oslovilí so žiadostou o rozhovor.

Pán inžinier, ocenenie v súťaži Študentská osobnosť Slovenska je pre mladých vedcov skvelou motívaciou na pokračovanie v práci a ďalšie rozvíjanie odborného a akademického profilu. Aké ste mali pocit, keď ste sa o tom dozvedeli?

"Prvotná informácia od vedúceho nášho ústavu, prof. Petra Massányho, aby som spracoval podklady do prihlášky tejto súťaže, ma prekvapila a zároveň aj potešila. Samotný výsledok, keď ma kontaktovali zo spoločnosti JCI-Slovensko, ktorá súťaž organizačne zastrešuje, som si uvedomil až po chvíliku. Na jednej strane je to radosť, zadosťčinenie do terajšej práce, no na druhej obrovská zodpovednosť voči všetkým ľuďom, ktorí ma do súťaže nominovali."

Marko Halo sa vo svojej vedecko-výskumnej práci zaobráva in vitro štúdiu vplyvu prírodných látok na kvalitatívne parametre reprodukcie žrebcov.

FOTO - LUŽA ZÁHORÁKOVÁ

Môžete nám priblížiť v čom spočíva vaša vedecká činnosť na univerzite a aké aktivity v tejto oblasti vykonávate?

"Moja vedecká činnosť spočíva v aplikácii inovatívnych prvkov pri zostavovaní semenných extendrov s cieľom zvýšiť kvalitatívne parametre reprodukcie žrebcov."

Čo si za tým môže ľaik predstaviť?

"V súčasnom období, keď v každej oblasti je cieľom dosiahnuť rýchly pozitívny efekt, čo neobchádza ani chov koní, sa chovatelia snažia získať čo najkvalitnejší plenný materiál. Na to, aby po čo najdlhšiu dobu produkcie bola zabezpečená schopná kvalita inseminačnej dávky, teda spermíl, pridávame do nich rôzne koncentrácie prírodných látok,

a potom sledujeme ich vplyv na pohybové parametre spermí."

Aké sú perspektivy v tejto vedeckej oblasti?

"Daná oblasť prináša obrovské možnosti nielen z hľadiska vedeckých výstupov, ale aj z hľadiska ich aplikácie do praxe."

Myslite si, že naša spoločnosť si uvedomuje potenciál, ktorý majú študenti, a že ich úsilie, cieľavedomosť, zodpovednosť a výtrvalosť sú v súčasnosti náležite ocenéne?

"Každá spoločnosť má veľký potenciál pre svoj rozvoj, a aj my máme veľa šikovných vedcov a učiteľov, ktorí vedú mladých ľudí k novým informáciám. Na to, aby tie-to možnosti boli využité, je dôležité vytvorenie dobrého kolektívu, ktorý bude nielen

špičkový v danej oblasti, ale zároveň v ňom bude aj veľká spolupatričnosť. Ja som mal šťastie, že som sa stal súčasťou takého kolektívu na Ústave aplikovanej biológie FBP."

Máte nejakú viziu, sen, ktorý by ste chceli v budúcnosti uskutočniť?

"Jeden z najbližších cieľov je zdokonaliť sa v kryokonzervácii žrebčieho ejakulátu."

Aké je vaše životné krédo? „Nikdy sa nevzdávaj.“

Mohli by ste poradiť mladým ľuďom ako sa z bežného študenta môže stať študent podielajúci sa na skvalitnení výučby a výskumu?

"Treba byť výtrvalý a treba ísť za svojím cieľom."

Pripravila: RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

V patentových prihláškach sa SPU darí

Na pôde Úradu priemyselného vlastníctva SR sa 8. februára 2022 konalo stretnutie so zástupcami ôsmich slovenských univerzít, ktoré za posledných päť rokov prihlásili patenty alebo úžitkové vzory. Medzi nimi boli aj zástupcovia Slovenskej polnohospodárskej univerzity v Nitre.

Cieľom stretnutia bolo nadviazať intenzívnejšiu spoluprácu v oblasti ochrany vynálezov, ponúknut' odbornú pomoc zo strany úradu, identifikovať možnosti podpory rastu počtu vynálezov a spoločne zlepšiť postavenie Slovenska v medzinárodných rebríčkoch.

Univerzity generujú až tretinu slovenských patentov. Podľa štatistik bolo v roku 2020 podaných 221 patentových prihlášok, z ktorých až tretina pochádzala zo slovenského univerzitného prostredia. Za posledné tri roky sa spomedzi univerzít lídom v podaní

Stretnutie so zástupcami ôsmich slovenských univerzít prinieslo nové podnety.

FOTO - (ÚPV)

patentových prihlášok stala Technická univerzita v Košiciach, ktorej bolo od roku 2019 udelených až 54 patentov. Medzi významných prihlasovateľov a autorov vynálezov patrí Slovenská technická univerzita v Bratislave, Žilinská univerzita v Žiline a Slovenská polnohospodárska univerzita v Nitre.

Úrad priemyselného vlastníctva SR konštatoval, že vidi priestor na rast počtu vynálezov a v tejto súvislosti poskytne univerzitám a vysokým školám súčinnosť a podporu.

Pracovné stretnutie prineslo podnety pre zmeny v podpore akademického prostredia vo vzťahu k inovačným výskumným

Postdoktorandské iniciatívy

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v roku 2021 prijala piatich postdoktorandov a ďalší štyria zahraniční postdoktorandi sú v procese legalizácie pracovného pobytu na Slovensku. Medzi úspešnými kandidátmi sú mladí vedci zo zahraničia – z Indie, Kuby, Iránu, Ukrajiny, ale aj zo Slovenska.

Postdoktorand je absolvent doktorandského štúdia nie viac ako päť rokov od úspešného ukončenia PhD-štúdia. Na zahraničných univerzitách a výskumných ústavoch tvoria postdoktorandov neoddeliteľnú a významnú súčasť výskumných tímov.

Otvorí sa svetu

S cieľom otvorí sa svetu a podporiť mladých pracovníkov vo výskume a vo vývoji SPU od roku 2021 vytvára výskumné pracovne postdoktoranské miest. To nepochybne obohatí naše univerzitné výskumné tímy o nové myšlienky, nápady, skúsenosti a o siefovanie vedeckých tímov so svetom. Do výberového procesu sa hľasia veľmi kvalitní uchádzači, čo nám dáva možnosť vybrať špičkového mladého vedca, ktorý jednoznačne posunie riešenie našich výskumných úloh na vyššiu úroveň s kvalitnými publikáčnimi výstupmi.

Ako nás informovala Ing. Hana Zach, PhD. z Kancelárie vnútorného systému zabezpečovania kvality SPU v Nitre, základným poslaním výskumných – postdoktoranských pracovných miest je cielená podpora základného a aplikovaného výskumu a vývoja ako aj účasť na riešení tých grantových projektov, ktoré sú v súlade s výskumným zameraním v jednotlivých súčastiach SPU.

Zverejňujeme výzvy

"Výzvy na obsadenie výskumných postdoktoranských miest na našej univerzite sú zverejňované aj na

medzinárodných portáloch pre výskumných pracovníkov ako je napríklad Euraxess. Najviac prijatých postdoktorandov patrí pod Výskumné centrum AgroBioTech; výskumné témy sa však riešia aj na jednotlivých fakultách," uviedla Hana Zach.

Jeden zo zahraničných postdoktorandov – Jana-rul Shaikh z Indie, pôsobi v Ústave krajinného inžinierstva Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre, kde sa pod vedením doc. Jána Horáka zaberá modelovaním vplyvu biouhlia na emisie skleníkových plynov (N_2O , CO_2), na kvalitu pôdy a na úrodu polných plodín z polnohospodárskej využívaných oblastí Podunajskej nížiny.

Posily pre výskumné tímy

"Veľmi sa tešim, že naša univerzita ide cestou otvárania sa svetu a podporuje vytváranie postdoktoranských miest. To nepochybne obohatí naše univerzitné výskumné tímy o nové myšlienky, nápady, skúsenosti a o siefovanie vedeckých tímov so svetom. Do výberového procesu sa hľasia veľmi kvalitní uchádzači, čo nám dáva možnosť vybrať špičkového mladého vedca, ktorý jednoznačne posunie riešenie našich výskumných úloh na vyššiu úroveň s kvalitnými publikáčnimi výstupmi. Kedže som bol postdoktorandom vo výskumnom centre vo Svajčiarsku, z vlastnej skúsenosti dokážem posúdiť, že takéto siefovanie sa zväčša nekončí ukončením projektu postdoktoranda, ale vzájomná spolupráca pokračuje aj v budúnosti," uviedol doc. Ján Horák, ktorý je aj prodekanom FZK pre vedu a výskum. (rech)

Sme najudržateľnejšia univerzita v SR

V celosvetovom rebríčku UI GreenMetric World University Rankings 2021, ktorého výsledky zverejnili 14. decembra 2021, zaznamenala výrazný úspech aj Slovenská polnohospodárska univerzita v Nitre.

UI GreenMetric World University Rankings je prvým rankingom univerzít na svete, ktorý meria záväzok každej zúčastenej univerzity vybudovať univerzitu „priateľskú k životnému prostrediu“. Hodnotenie univerzít sa robí v šiestich oblastiach – infraštruktúra, energia a klimatické zmeny, odpad, voda, doprava a výučba.

V roku 2021 sa do hodnotenia zapojilo 956 univerzít z 80 krajín, čo oproti

roku predstavuje nárast o 44 univerzít.

Investície realizované prostredníctvom projektov, ktoré zohľadňujú udržateľné riešenia, ako bola napríklad Zelená infraštruktúra na zelenej univerzite alebo Energetický audit, prímesli Slovenskej polnohospodárskej univerzite v Nitre ďalšie výrazné zlepšenie v celosvetovom rebríčku UI Green Metric World University Rankings, v ktorom SPU postúpila z 352. miesta na 265. miesto.

SPU v Nitre si tak udržala stabilné miesto medzi top 10 univerzitami v rámci krajín V4, ktorých aktivity sú ohľaduplné k životnému prostrediu. Medzi najlepšie hodnotené kategórie opäťovne patrila výučba a hospodárenie s vodou. (rech)

Cukru bude dosť, jeho dovoz je zbytočný

Hoci bola cukrovarnická kampaň v sezóne 2021/2022 obzvlášť náročná, Slovensko ostane v produkcií cukru sebestačné. Akékoľvek dovozy cukru zo zahraničia sú z hľadiska zásobovania obyvateľstva úplne zbytočné.

Slovenští pestovatelia cukrovej repy a producenti cukru majú za sebou náročnú cukrovarnickú kampaň. Minuloročné aprílové mrazy poškodili viac ako 5 000 ha, čo predstavuje vyše 20 % z osiatej výmery. Preto museli viacerí pestovatelia najmä v okresoch Levice, Šala, Topoľčany a Trnava siať cukrovú repu nanovo. Nanovo vysiali až 18 % z výmery cukrovej repy. Poľnohospodári však aj vďaka svojim skúsenostiam a kvalitným osivám dokázali zabezpečiť výbornú úrodu repy s druhou najvyššou cukornatosťou v celej histórii meraní v hodnote 17,29 %. Oproti predchádzajúcej cukrovarnickej kampani cukornatosť vzrástla o 2,84 %. Cukrovú repu zberali z plochy 22 063 ha s priemernou úrodou 62,63 ton/ha.

Aj pestovateľom a cukrovarom v Seredi a v Trenčianskej Tepľej sa počas ostatnej cukrovarnicej kampane výrazne zvýšili vstupy do výroby. Pestovatelia napríklad pre drahé hnojivo, producentom cukru pre nárast cien energií.

„Cukrovary sú v rámci potravinárskeho priemyslu na Slovensku najväčšími spotrebiteľmi zemného plynu. Aktuálny vývoj cien cukru v žiadnom prípade nevykompenzuje nárast cien plynu, elektriny a ďalších vstupov (koksa, vápenca, obaly, dopravy), ktoré cukrovarnickemu priemyslu prinesú zvýšenie nákladov v miliónoch eur“, uviedol Michal Abelovič, predsedá Slovenského cukrovarnického spolku a zároveň predseda predstavenstva cukrovaru

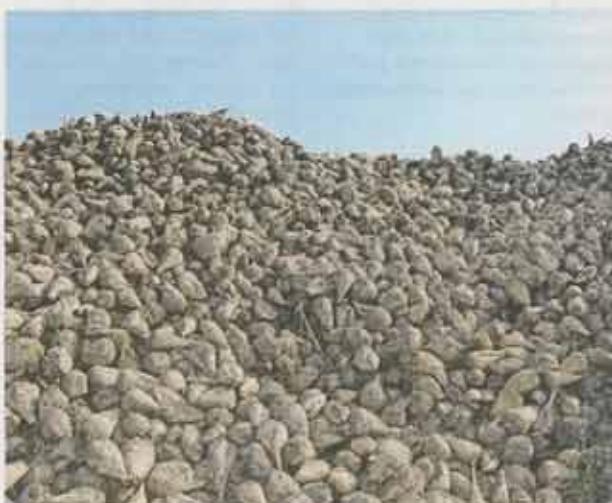
v Trenčianskej Tepľej – Poľnohospodárske a potravinárske komory.

Počas kampane v oboch cukrovaroch spracovali 1 381 695 ton repy, z ktorých vyrobili 210 365 ton cukru. Pri ročnej priemernej spotrebe na Slovensku, ktorá predstavuje 170- až 175-tisíc ton cukru tak naši pestovatelia a producenti dokázali aj napriek sťaženým podmienkam zabezpečiť sebestačnosť vo výrobe cukru aj pre ďalší rok.

„Vyrobiť takto cukru, kolko na Slovensku skonsumujeme, a dokonca aj viac, nie je samozrejmostou. Vertikál repa – cukor je nadálej jednou z posledných plne funkčných vertikál v rámci pestovania plodín, ich spracovania a výroby potravín. V našich obchodoch nepotrebueme žiadny cukor zo zahraničia. Dokážeme ho zabezpečiť z vlastných zdrojov a dokážeme aj udržať zamestnanosť na vidieku,“ zdôraznil Adrián Sedivý, konateľ Slovenských cukrovarov, s. r. o., Sered. Pestovatelia a producenti cukru sa pripravujú na nové pravidlá, ktoré súvisia s novou Spoločnou poľnohospodárskou politikou EÚ. Strategický plán, ktorý už schválila vláda SR a ktorý bude teraz pripomienkovať Európska komisia, dáva predpoklad, že pestovanie cukrovej repy bude v budúcnosti podporené v dostatočnom objeme.

„V súčasnosti je mimoriadne dôležité, aby naši vyjednávaci dokázali pred Európskou komisiou obhájiť strategický plán. Za zaujmy Slovenska a výrobu základných potravín v potrebnom množstve sa musia teraz razantne postaviť aj naši úradníci v Bruseli“, uzavrel Róbert Kovács, predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska (zväz je členom SPPK).

JANA HOLÉCIOVÁ,
hovorkyňa SPPK

Počas kampane v cukrovaroch spracovali 1 381 695 ton repy, z ktorých vyrobili 210 365 ton cukru.

ILUSTRačNÉ FOTO - (PK)

Rokovanie Konzorcia SPPK a českých samospráv

Prvé tohtoročné rokovanie Konzorcia SPPK a českých agrárnych samospráv sa konalo 16. februára 2022. Rokovanie sa uskutočnilo hybridnou formou a za SPPK sa na ňom zúčastnil predsedá Emil Macho a výkonný podpredsedá Andrej Gajdoš.

Adela Padourková, stála zástupkyňa Konzorcia v Bruseli, priblížila proces schvaľovania strategických plánov členských krajín zo strany Európskej komisie. Strategické plány doteraz neodovzdali štyri krajinu; posledné bude Belgicko, ktoré svoje dva plány odozvá až v závere marca.

Prvý hodnotiaci list Európskej komisie (EK) bude členskej krajine odoslaný tri mesiace po predložení návrhu strategického plánu. Reakcia členských krajín sa očakáva v lehote zhruba dvoch mesiacov po prijatí listu. Následne bude mať EK ďalšie tri mesiace na finálne schválenie plánu. Nie veľmi dobrú správu je to, že pri spracovávaní hodnotiacich listov EK nemá hlavné slovo DG AGRI, ale má ho DG CLIMA a DG ENVI.

Strategické plány ČR a SR

Ďalšia časť stretnutia bola venovaná porovnaniu slovenského a českého strategického plánu. Česki a slovenskí zástupcovia si navzájom vymenili informácie nielen o nastavení jednotlivých opatrení, ale aj o procese ich tvorby. Česki zástupcovia sa chceli pokúsiť – s ohľadom na konkurenčné postavenie – o úpravu nastavenia redistributívnej platby, ktorej obálka (23 % I. piliera) v ich prípade vysoko prevyšuje alokáciu v iných členských krajinách.

Poľnohospodárske iniciatívy v roku 2022

Ďalšia časť rokovania Konzorcia bola venovaná plánovaným iniciatívam EK na rok 2022. Zatiaľ je naplánovaných 75 iniciatív EK, pričom počet sa môže ďalej zvýšiť. Z plánovaných iniciatív je 27 poľnohospodárskych, 32 potravinárskej a 16 iniciatív je zmiestaných. Legislatívnych iniciatív je 56, nelegislatívnych je 16 (3 sú nejasné), ale v prípade EK je vždy otázne to, nakolko sú nelegislatívne iniciatívy skutočne nelegislatívne (napr. stratégie Európskej zelenej dohody, ktorých ciele – aj keď nateraz nelegislatívnej povahy – sú súčasťou hodnotenia strategických plánov zo strany EK).

Medzi najdôležitejšie poľnohospodárske legislatívne iniciatívy patrí poľnohospodárska taxonómia (určujúca udržateľnosť konkrétnych činností), revízia smernice pre udržateľné používanie pesticidov (dokument hovorí o 50-percentnom znížení a o zmene smernice na nariadenie), revízia obchodných noriem Európskej únie pre poľnohospodárske produkty, zrkadlové doložky v obchodných dohodách (obmedzenie dovozu z tretích krajín v prípade použitia zakázaných látok), obnova licencie pre glyfosať (vyprší 15. 12. 2022), legislatívne návrhy pre certifikáciu uhlíkového poľnohospodárstva či revízia legislatívy pre welfare zvierat.

Medzi nelegislatívne iniciatívy patrí štúdia o opatreniach SPP EÚ podporujúcich welfare zvierat, štúdia mapujúca fiškálne opatrenia a cenové politiky zamierané na cukor, nealkoholické sladené nápoje a alkoholické nápoje (s možným dopadom na zdanenie), vedecké posudenie EFSA k zákazu kletok či štúdia o využívaní pôdy v súvislosti s udržateľným poľnohospodárstvom – tieto štúdie budú slúžiť pre súvisiace legislatívne návrhy. Komisia bude podporovať aj výskum a inovácie zamierané na produkciu alternatívnych proteinov.

Potravinárske iniciatívy 2022

Z legislatívnych potravinárskych iniciatív je možné spomenúť návrh EK pre environmentalne tvrdenia využívajúce metódou environmentálnej stopy produktu/organizácie, návrh EK pre politický pracovný rámec pre biologické, biologicky odbúrateľné a kompostovateľné plasty, revíziu smernice o obaloch a obalových odpadoch, stanovenie maximálneho limitu obsahu pre určité živiny v spracovaných potravinách (nutričné profily), revízia právnych

Porovnanie Strategických plánov Českej republiky a Slovenskej republiky

OPATRENIE	ČESKO	SLOVENSKO
Zastropovanie priamych platieb	Nezavádzá	100 % nad 100 tis. EUR, odpočet nákladov práce
Redistributívna platba	SAPS 2014-2022: 3330 Kč / 133 EUR BISS 2023-2027: 1900 Kč / 75 EUR REDISTRIBÚCIA – PODIEL: 23% na prvých 150 hektárov REDISTRIBÚCIA X BISS: 160 EUR / 75 EUR	SAPS 2014-2022: 133 EUR BISS 2023-2027: 101 – 103 EUR REDISTRIBÚCIA – PODIEL: 10,1 % (80 EUR na prvých 100 ha, 40 EUR na 101-150 ha) REDISTRIBÚCIA X BISS: 67 / 102 EUR (nad 100 ha), 80 / 102 EUR (do 100 ha)
Degresivita	Nezavádzá	85 % nad 60 tis. EUR
Eko-schémy	30 % - celofarmový prístup (podpora ekologickej poľnohospodárstva)	27,6 % - celofarmový prístup + welfare zvierat
VCS platby	13 + 2 %	13 + 2 %
Investičné v II. pilieri	Strop: 30 mil. Kč	Strop nezavádzá
Spolufinancovanie v II. pilieri	65 %	36,92 %

MIROSLAVA ARTIMOVÁ, SPPK

predpisov Európskej únie týkajúca sa materiálov, určených pre styk s potravinami, návrh harmonizovaného povinného označovania výživových hodnôt na prednej strane obalov, návrh na rozšírenie označenia krajiny pôvodu pri niektorých potravinách, návrh na revíziu pravidiel označovania dátumu spotreby potravín či označovanie vysoko spracovaných potravín.

Adela Padourková následne hovorila aj o prerokovaných témach v Európskom parlamente. Práca je veľmi intenzívna, rieši sa napríklad akčný plán pre ekologicke poľnohospodárstvo, dlhodobá vizia pre vidiecke oblasti, nová lesnická stratégia EÚ, správa o vykonávaní smernice o welfare zvierat v poľnohospodárskych podnikoch, správa o vykonávaní školských programov pre ovocie, zeleninu, mlieko a mliečne produkty, balík Fit for 55 (LULUCF, ESR, RED).

Evropa plánuje ďalšie zmeny

Zástupcovia členských organizácií Konzorcia diskutovali aj o iniciatívach členských krajín a priemyslu. Silným signálom je plánované zrušenie priamych platieb na hektár v Nemecku po roku 2027. Nemecko tiež kladie dôraz na krátke dodávateľské reťazce, resp. na lokálnu produkciu (výhradne nemecké bravčové mäso na pulchoch obchodu).

Dánsko plánuje posilniť welfare zvierat prostredníctvom požiadavky na výšiu triedu welfare pre mäso na pulchoch obchodu. Vo Francúzsku bude musieť mať mäso vo verejnom stravovaní povinné označenie pôvodu.

Cinnosti v agropotravinárskej formuje aj podpora EK pre alternative proteiny (finančná podpora pre podniky). Francúzsko vyvíja tlak na to, aby boli označenia tradičných proteinov chránené – vzhľadom na

produkty z alternatívnych proteinov. Veľké potravinárske spoločnosti (napr. Nestlé) významne investujú do výskumu a inovácií v oblasti udržateľného poľnohospodárstva. Aj keď tieto zdroje pôjdú mimo EÚ, potravinárske spoločnosti takto de facto určujú, ako bude vyzerat poľnohospodárstvo v budúcnosti, keďže sa môže stať, že nebudú chcieť produkovať svoje potraviny zo surovín, ktoré nemajú značku udržateľnosti.

V diskusii sa spomenu了解 označovanie Nutriscore (čierne označenie „F“). Hovorilo sa tiež o tom, že veľká časť vyššie spomenných iniciatív EK je v rozpore s iniciatívmi EK v iných oblastiach (napr. v energetike).

Bruselská agenda je veľmi dôležitá a nemôže byť riešená okrajovo. Z diskusie partnerov Konzorcia vyplynul zámer sústredí pozornosť na niekoľko málo iniciatív. Konzorcium má obmedzené personálne kapacity; ostatné krajinu sú v tom smerne na tom diametralne odlišne: okrem silného personálneho obsadenia doma majú desiatky ľudí zamestnaných priamo v Bruseli. Problémom v Čechách aj na Slovensku je aj slabá iniciatíva členských subjektov komôr, resp. pochopenie toho, že bruselská agenda je náročnou a dôležitou oblastou činnosti, ktorú je potrebné podporiť.

V tomto smere sa opäťovne ukazuje význam Konzorcia a podobných iniciatív (napr. V4) v zmysle spájania kapacít a spolupráce pri presadzovaní spoločných stanovísk na pôde európskych inštitúcií. Skutočnosťou zostáva, že poľnohospodárska a potravinárska politika, ktorá ide ruka v ruke s ozelenňovaním výroby potravín, sa pripravuje a schvaluje najmä na pôde európskych inštitúcií, a nie výhradne v Bratislave.

Záver stretnutia bol venovaný nomináciám na zástupcu Konzorcia v prezidiu Copa-Cogeca.

Má výroba mlieka v horských oblastiach ešte perspektívu?

Návštevy Oravy väčšinou prinášajú osvieženie a prílev energie z krásnej krajiny, stretnutí a príjemných rozhovorov, pri ktorých sa často dostaneme k inému pohľadu na veci, než je „na dolniakoch“.

Januárové stretnutie so zástupcami Oravskej polnohospodárskej a potravnárskej komory (OPPK) sa nieslo v inom duchu. Polnohospodári, najmä chovatelia dojnic toto stretnutie vyvolali najmä kvôli dlhotrvajúcim problémom, ktoré stále nenachádzajú riešenie a skôr naopak, zdá sa, že do budúcnosti sa ešte zhoršia. Polnohospodárske podniky v podhorských oblastiach, ako je oravský región sú ohrozené najviac. „Nemôžeme si vybrať, či budeme robiť rastlinnú alebo živočíšnu výrobu, pestovať v našich podmienkach trhové plodiny v podstate nie je možné. Cez živočíšnu výrobu sa realizuje rastlinná, preto ak nebude chovať dobytok, nemá ani pestovanie krmovín, či obhospodarование TTP, žiadny zmysel,“ hovorí predsedá Oravskej polnohospodárskej komory Tomáš Lúchava, predsedá Podielnického roľnícko-ob-chodného družstva v Bobrove.

Nie sme ti, čo len vyplakávajú

Z celkového počtu 28 členov OPPK sú 25 výrobcami kravského a ovčieho mlieka. Viaceri však väzne uvažujú nad tým, že s výrobou mlieka v dohľadnej dobre skončia, pretože finančná situácia podnikov začína byť neudržateľná. Aj preto vyvolali stretnutie s novinárom, aby dostali priestor na vyjadrenie svojich názorov a definovanie problémov, ktoré ich trápi. Doterajšie stretnutia s autormi strategického plánu, dokonca aj s ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka nepriniesli žiadne výsledky. Skôr naopak, znechutnenie z nezáujmu počúvali oprávnené argumenty sa ešte zvýšilo. „Stále sa nám zhoršujú podnikateľské podmienky v našom regióne. My nechceme vyzerat ako tí,

Časť účastníkov stretnutia. Sprava predseda OPPK a predseda PROD v Bobrove Tomáš Lúchava, Daniel Hajučík z PVOD Zubrohlava, Peter Ondreják z RD Krásna Hôrka, Vit Čelko z PD Čimhová.

čo stále len vyplakávajú, ale chceme analyzovať všetko, čo sa deje a na základe tohto smerovať naše podnikateľské rozhodnutia do budúcnosti. Hlavnou otázkou je, či má Slovensko vôbec záujem zachovať výrobu kravského a ovčieho mlieka v horských oblastiach? Myslim, že už sme spravili všetko pre to, aby sme tento negatívny scenár vývoja zastavili. Klima v spoločnosti je však nastavená proti polnohospodárskym podnikom, že nevedia nakŕmiť národ a záchranou sú malé rodinné farmy,“ približuje T. Lúchava dôvery bezradnosti oravských producentov mlieka. Polnohospodárske družstvá a obchodné spoločnosti ho v tomto regióne vyrobia ročne takmer 35 miliónov litrov, čo naozaj nie je zanedbateľné množstvo. Ide pritom väčšinou o kvalitné horské mlieko, z niektorých podnikov dokonca bio mlieko, o ktoré však u slovenských odberateľov ani nie je záujem. Lepšie povedané, nie sú schopní alebo ochotní zaň zaplatiť adekvátnu sumu.

Produkcia verzuš poberanie podpôr

Daniel Hajučík z PVOD Zubrohlava upresňuje: „Nechceme stavať bariéru medzi veľkými a malými hospodármami, treba rozložovať medzi tými, ktorí niečo produkujú a tými, ktorí len berú podpory, pripadne svoje výrobky predávajú „na-

čierno“. To nás stavia do veľmi nevýhodnej pozície, keďže my platíme všetky dane, mzdy, odvody, nadčasy, prácu cez víkend a máme náklady na výrobu.“

Ziadateľov o podpore na plochu je v oravskom regióne okolo 1 400, pritom polnohospodárskych podnikov len 28. V roku 1989 bolo na Orave obhospodarovaných 73 485 ha, dnes majú družstvá 29 000 ha a vyrábajú už spomenutých 35 mil. l mlieka. Viac ako 30 000 ha je teda v rukách súkromníkov, ale podobnú výšku produkcie od nich nikde nevidno. Peter Ondreják z RD Krásna Hôrka dopĺňa: „Ti čo robia, klobúk dole, je to fažká práca. Pokial chce niekto užiť rodinu, musí sa obracať. Na rodinnych farmach produkcia z chovu dojnic ide na vlastnú spotrebú a do štátia spracovania, ale mohol by som ich spočítať na jednej ruke. Podobne je to aj v mäsovom programe, dobytok chovajú kvôli zafázeniu, odchované telatá predajú alebo spotrebujú. Aj chovateľov oviec je malo, mlieko bud odpredávajú alebo spracovávajú. No produkujú teda aspoň pre rodinu a možno susedov. My kritizujeme najmä tých, čo poberajú dotácie ale nič nevyrábajú, pripadne že keď sa vyberie pôda z družstva, napiše sa na mladých, lebo môžu získať viššiu podporu. Mladi pritom často ani nevedia, že sú farmári. Nechceme nikoho obviňovať, ale vidíme ako to

je v realite. Mnohým z tých, čo žiadajú o pôdu nejde o to, čo chcú vyrábať, ale zaujímajú len kolko na to dostanú. Vedia len, že musia pokosí a potom ani nepozbierajú. Toto nás hnevá a trápi.“

Vznikajú nerovné podmienky

Tomáš Lúchava približuje, čo z takejto situácie vyplýva: „Snažili sme sa dôsledky ozrejmíť aj na ministerstve, aby sa brali do úvahy pri príprave Strategického plánu. Podľa nás, ak budú ti, čo neprodukujú, dostávať ešte vyššie podpory, nebudem môcť platíť dostatočne vysoký nájom vlastníkom pozemkov, na ktorých hospodárim. Ti, čo nemajú náklady na výrobu sú môžu dovoliť zaplatiť višší nájom a ešte im aj zostane. Vytvárajú sa tak nerovné podmienky. My všetku podporu, ktorú dostávame na hektár, na dojnice, životné podmienky zvierat, znevýhodnené oblasti použijeme na vykrytie strát z výroby mlieka. Samotné podpory na dojnice na výrobu mlieka nastačia. Inú možnosť výroby však v podstate v našich podmienkach nemáme a neredi by sme skončili tak, že budeme len sušiť seno pre rakúskej farmárov.“

Hospodárske výsledky na hrane

Pri nulovom, alebo len veľmi nízkom hospodár-

skom zisku nezostávajú finančné prostriedky na modernizáciu fariem, investície do techniky a technológií. Svedčí o tom fakt, že za posledných 30 rokov sa v regióne postavila iba jedna nová mašta (ide o známy problematický prípad z Tvrdošina). Ostatné podniky si dovolili maximálne opravy alebo rekonštrukcie maštai alebo dojární. Aj v týchto tažkých podmienkach sa však členovia OPPK začínajú objavovať v rebríčku Top 200 fariem Slovenska v produkcii mlieka chovateľov holštinského dobytka, pričom dosahujú ročnú úžitkovosť 7 000 – 9 000 l na dojnicu. PD Tvrdošín je zase špičkou v chove slovenského straka-tého dobytka. Znamená to, že svoju prácu ovládajú na vysokej úrovni a zlepšenie podmienok pre zvieratá aj pre pracovníkov by dokázalo zvýšiť úžitkovosť a znižiť náklady.

Predstavy o tom, že v podhorských oblastiach sú na výrobu mlieka nižšie náklady, veď dojnice sa môžu celoročne pásť vonku sa hodí tak do Ťrska alebo Holandska. Na Orave by mohli byť vonku maximálne 5 mesiacov, zvyšok roka to nedovoli počasie, ani dostupnosť pastvy.

Podniky ktoré vyrábajú mlieko na TTP, musia všetky jadrové krmivá nakupovať (pšenica, kukurica, repkové šroty, sójové šroty), keďže si ich sami v podnebných a terénnych podmienkach vystavujú na výrobu mlieka. Okrem toho, mliekarne odmiestajú sezónnosť vo výrobe, tlačia na celoročné dodávky, preto sa aj tu chová intenzívny spôsobom. Typický sezónny chov už skoro neexistuje, avšak v Strategickom pláne sa s ním uvažuje.

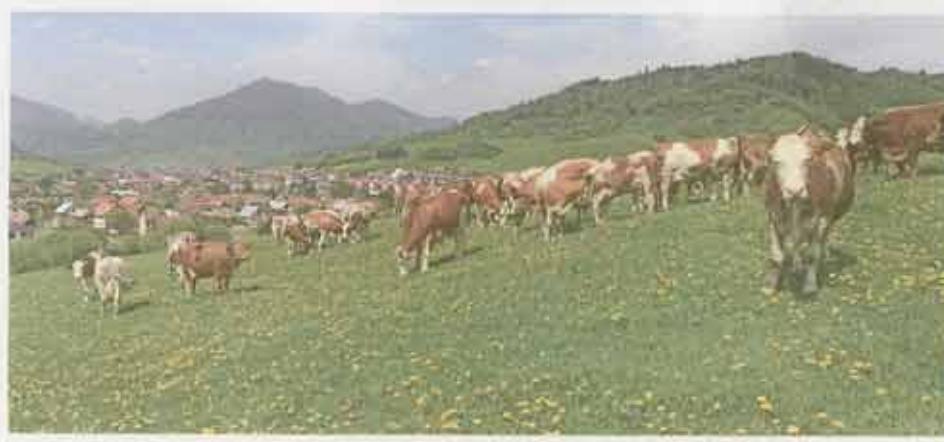
Stropovanie ANC platieb nedáva zmysel

Aby rán pre podhorské a horské oblasti nebolo málo, pridáva sa k nim aj plánované zniženie kompenzácie v ANC oblastiach na výmery nad 450 ha na 60 %. „Ak bude sadzba 202 eur na živočíšnu farmu v kategórii H2, tak nad 450 ha to bude už len 108 eur. Čiže

pre podniky ako napríklad PD Trstená, Tvrdošín, Zá kamenné, ktoré majú okolo 1 500 ha je to strata viac ako 45 000 eur na podnik. V prepočte na hektár to predstavuje o 150 eur nižšiu podporu ako dostane malý farmár a o 250 eur ako mladý farmár. Preto mám obavy, že keď my ponúkame 50 eur nájom za pôdu a robíme nulový hospodársky výsledok pri živočíšnej výrobe a malý farmár ponúkne nájom 100 – 150 eur na hektár, ľudia mu tú pôdu radi dajú. On však z tých dotácií na pôdu nekryje stratu zo živočíšnej výroby,“ prenáša čísla z tabuľiek do praxe predsedá OPPK. Vit Čelko z PD Čimhová ho dopĺňa: „ANC platba je kompenzácia za to, že je tu menej úrodná pôda, veľká svahovitosť a oveľa horšie klimatické podmienky. Stropovanie ANC platieb nad 450 ha nemá zmysel, pôda je predsa na všetkých hektároch rovnako neúrodná a zafazenie dobytčím jednotkami musí poľnohospodár splniť na celú plochu, nie len na prvých 450 ha. Toto stropovanie tu už máme 7 rokov a výrazne to postihuje podniky, ktoré reálne majú živočíšnu výrobu.“

Nie je možné podrobne sa venovať ďalším problémom, o ktorých sa na stretnutí hovorilo, akými sú križovanie nárokov na priame platby, vyberanie tej najlepšej pôdy z družstiev, biele plochy, nevysporiadane pozemky, nezáujem mladých ľudí o prácu v poľnohospodárskych podnikoch, nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a mnohé ďalšie. Všetko však speje k otázke, či za daných podmienok počrať v produkcii mlieka v oravskom regióne, ktorá je naozaj horúca. Možno si opäť niekto povie, že veď výrobime dosť mlieka na juhu, alebo dovezieme zo zahraničia. Bolo by si potrebné poriadne uvedomiť, že by sme prišli nielen o kvalitné horské mlieko, ale aj o pracovné miesta, časť života na vidieku a v neposlednom rade o atraktívitu regiónu, ktorý mnohí tak radi navštievujú.

MALVÍNA GONDOVÁ

Na Orave môže byť dobytok vonku maximálne 5 mesiacov, zvyšok roka to nedovoli počasie, ani dostupnosť pastvy.

Podniky ktoré vyrábajú mlieko na TTP, musia všetky jadrové krmivá nakupovať.

FOTO – V. KRÍŽO, PD SUCHÁ HORA

Zástupcovia poľnohospodárov rokovali o stratégii

Európsky hospodársky a sociálny výbor je podľa odborností členený na 6 sekcií, jedna z nich je sekcia poľnohospodárstva, rozvoj vďaka a životnému prostrediu (označovaná skratkou NAT).

Zároveň sú vytvorené takzvané kategórie, ktoré sú úzko špecializované. Jedna z nich je farmárska kategória, resp. poľnohospodári. Členmi sú zástupcovia dvoch skupín, a to prvej

skupiny Zamestnávateľov a tretej skupiny Rozmanitá Európa. Zasadnutia bývajú spravidla trikrát do roka, čo je v porovnaní so zasadnutiami sekcií (kde sa zasadá každý mesiac, okrem augusta) nedostatočné. Prvé zasadnutie v tomto roku sa uskutočnilo pred týždňom a práve jemu sa budeme dnes venovať.

Napriek tomu, že často počúvame, že sa na poľnohospodárstvo dáva príliš veľa peňazí, nevidime adekvátnu komunikáciu s poľnohospodármami. Odborná verejnosť vie, že v tomto období sa končí priprava základných dokumentov pre sektor poľnohospodárstva na roky 2023 až 2027. Aj v našich médiach sme sa

Až 75 % rakúskych fariem hospodári v znevýhodnených podmienkach

FOTO - (IT)

dopočuli o požiadavkách a demonštráciách poľnohospodárov práve ohľadom strategického plánu. Je to dokument, ktorý stanovi spôsob a systém rozdelenia financií z I. piliera (platby na hektár) a z II. piliera (platby na rozvoj viedieka). Každý štát má podľa platnej legislatívy predložiť jeden Strategický plán. A tu je hned prvá „výnimka“. Všetky členské štáty, dnes ich je 27, predkladajú jeden strategický dokument. Výnimkou je Belgicko, ktoré jediné bude prekladať dva strategické plány.

Výnimky a zmeny

Podľa stanoveného harmonogramu a platnej legislatívy mali všetky členské štáty predložiť strategické plány do konca minulého roku, teda presne do 31. 12. 2021. Väčšina štátov to stihla, ale nie všetky. Medzi tými, ktorí požiadali o predĺženie termínu bolo Belgicko (žiadny plán, teda chýbajú dva...), Bulharsko, Česká republika, Nemecko, Rumunsko a Slovensko. Prečo to všetko tak dlho trvá? V prípade Českej republiky a Nemecka je to jasné, boli voľby a nové vlády zasiahli výrazne do už pripravených a spracovaných strategických plánov. V prípade Českej republiky trvala príprava takmer dva roky a napriek tomu, že dokumenty už boli pripravené, neboli zaslané do Bruselu v stanovenom termíne. Nové vlády zmenili opatrenia a v prípade Českej republiky výrazne zasiahli do nastavenia systému. Predpokladáme, že sa poľnohospodári z uvedených štátov budú obrátať na „Brusel“ a žiadaj o zmeny.

A ako to bude pokračovať ďalej? Kedže samotná legislatíva bola prijatá neskoro, tak príprava strategických plánov tiež mešká. Pôvodne sa totiž systém podpôr mal meniť už od roku 2021, takto to bude pravdepodobne od roku 2023. Európska komisia totiž stanovila, že v priebehu ďalších troch mesiacov bude posudzovať pripravené dokumenty a ako odpovede pošle každému členskému štátu vyjadrenie, v ktorom budú uvedené prípadné požiadavky na doplnenie či úpravu plánov. Na základe toho bude prebiehať diskusia s členskými štátmi. Výsledkom bude schválenie

pričom priemerná výmera je cca 40 ha. Len tretina farmárov žije z hospodárenia, viac ako polovica farmárov sa venuje svojej farme len na čiastočný úvazok (živia sa teda inou aktivitou).

Až 75 % fariem hospodári v znevýhodnených podmienkach (napríklad v podhorských a horských oblastiach). Rakúsko, aby podporilo svojich domácich farmárov, dlhé desaťročia robí zásadné opatrenia a v tých bude pokračovať. Rakúšania sa v oblasti kvality zamerajú na podporu ekologických fariem (avšak ekologickej farmy musia produkovať potraviny, nie bioseno do spalovní), na výrobu potravín bez použitia GMO (aj bez kŕmenia GMO sôj a pod.) a budú podporovať

jak národné schémy kvality. Ďalej budú podporovať diverzifikáciu fariem, pretože je jasné, že len z poľnohospodárstva je fažké vyžiť. Ide o podporu spracovania a odbytu výrobkov, podporu agroturistiky, ale aj ďalších činností. Táto krajina, kde je priemer 40 ha na farmu bude zavádzat zastopovanie podpôr vo výške 100 000 eur a tiež bude na redistributívnu platbu (platba na prvé hektáre) poskytovať 10 % z priamych platiel (z I. piliera). Čo sa týka ekoschém, Rakúšania budú platíť svojím poľnohospodárom za to, že v chove hospodárskych zvierat budú

inzercia

využívať pastvu (minimálne 4 mesiace v roku), za hospodárenie, ktoré bude zabráňovať vzniku erózie, ale aj za pestovanie medziplodín a za zaistenie trvalej vegetácie na ornej pôde.

Produkcia, spracovanie, diverzifikácia, domáce výrobky

Čo nám z príkladu Rakúša vyplýva? Rakúšania si nastavili program „šít na mieru“. Z malých fariem, pri ktorých došlo k postupnému navyšovaniu výmery, sa stali farmy s výmerou cca 40 ha, ktoré potrebujú podporu najmä na hospodárenie na pôde. Tu sa však vyžaduje produkcia potravín a obhospodarovanie krajiny. Zároveň „nútia“ farmárov, aby sa okrem prvotnej produkcii venovali aj spracovaniu a ďalším činnostiam, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom okrajovo, aby boli prizvani na to, že v prípoch z poľnohospodárstva sú vefké výkypy. Rakúšania nadáľ pracujú na tom, aby ich národ kupoval a podporoval vlastné domáce výrobky, vlastné domáce potraviny. Vedľa toho je základ ekonomiky, základ života na vidieku, základ existencie. Prečo toto nevnímame my doma?

Mgr. JARMILA DUBRAVSKÁ, PhD.
členka EHSV za Českú republiku,
nominovaná Agrárnom komorou ČR

Kalendár podujatí

Oznám o podujatí zasielajte na e-adresu:
malvina.gondova@profipress.sk.

Na rýchle sprostredkovanie informácií využite webovú stránku www.rno.sk a svoj oznam nahrajte priamo do Kalendára podujatí.

• 18. – 19., 25. – 26. 2., 4. – 5., 11. – 12. 3. 2022

Kluby mladých farmárov. Organizátor: Združenie mladých farmárov na Slovensku – ASYF. Miesto: 18. – 19. 2. Veľký Meder, 25. – 26. 2. Čachtice, 4. – 5. 3. Párnica, 11. – 12. 3. Drienica. Kontakt: +421 915 731 541, info@asyf.sk.

• 10. 3. 2022

Bayer on-line konferencia: Vinohradnický seminár. Organizátor: Bayer. Miesto: <https://rno.sk/>. Kontakt: 093 454 149, vladimir.baberik@bayer.com.

• 3. – 6. 4. 2022

Silva Regina Brno. Medzinárodný lesnický a polovincký veľtrh. Organizátor: BVV. Miesto: Brno. Kontakt: <https://www.bvv.cz/silva-regina/silva-regina-2021/>.

• 3. – 6. 4. 2022

Biomasa Brno. Veľtrh obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve a lesníctve. Organizátor: BVV. Miesto: Brno. Kontakt: <https://www.bvv.cz/biomasa/>.

• 7. – 8. 6. 2022

Celoslovenské dni poľa 2022. Celoslovenská prehliadka a výstava odrôd, ochrany a výživy rastlín, poľnohospodárskej techniky a hospodárskych zvierat. Organizátor: Profi Press, s. r. o. Miesto: Dolná Krupá. Kontakt: Ing. Peter Hudec, manažér výstavy, 0948 955 951, peter.hudec@profipress.sk.

• 14. 6. 2022

Deň pola obilních RWA. Organizátor: RWA Slovakia. Miesto: PD ŽEMBEROVCE. Kontakt: marek.jakubec@rwaslovakia.sk, 0915 773 782.

• 14. – 15. 6. 2022

Naše pole, Celostátni preh-

lídku polních pokusov odrôd zemedeľských plodín, ochrany a výživy rastlín a výstava zemedeľskej techniky. Organizátor: Profi Press, s. r. o. Miesto: Nabočany, ČR. Kontakt: Ing. Michal Stenicka, manažér výstavy Naše pole, +420 775 850 632, michal.stenicka@profipress.cz.

• 16. 6. 2022

Sladovnický polný deň. Organizátor: Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. Miesto: Veľké Rípňany. Kontakt: 0902 068 432.

Podujatia organizované Agroinštitútom Nitra

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre PREDAJCOV (Modul 01) – dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre VEDÚCICH PRACOVNÍKOV (agronómov) v poľnohospodárstve (Modul 02) – dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 21. 2. 2022

Odborné vzdelávanie v oblasti prípravkov na ochranu rastlín pre APLIKÁTOROV v poľnohospodárstve (Modul 03) – dištančná forma. Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 8. 3. 2022

Odborná príprava na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickejmi látkami a zmesami a toxickejmi látkami a zmesami – dištančná a prezenčná forma. Pokračovanie na 23. strane

Bayer ExpertFORUM

Pozvánka na on-line

VINOHRADNÍCKY SEMINÁR

Dátum konania: štvrtok, 10. marec 2022 Miesto konania: www.rno.sk

Program seminára

9:00 Bayer Crop Science na Slovensku v r. 2022

Ing. Vladimír Barberik, Bayer SK

Prognóza houbových chorob révy novými zpôsoby

Prof. Ing. Pavol Pavúček, Ph.D., Mendelova univerzita Brno

Ochrana révy vinné 2022

Ing. Peter Pliškář, Bayer CZ/SK

11:30 Odpovede na otázky pestovateľov

Prof. Ing. Pavol Pavúček, Ph.D., Ing. Peter Pliškář, Ing. Marian Havliček

Tešíme sa na Vašu účasť

Bayer Team

© 2022 Bayer Crop Science a.s. Všetky práva sú rezervované. Toto je verejný materiál určený pre profesionálov a je určený pre využitie v rámci profesionálnej činnosti. Využitie tohto materiálu je v súlade s podmienkami licencie. Využitie tohto materiálu je v súlade s podmienkami licencie.

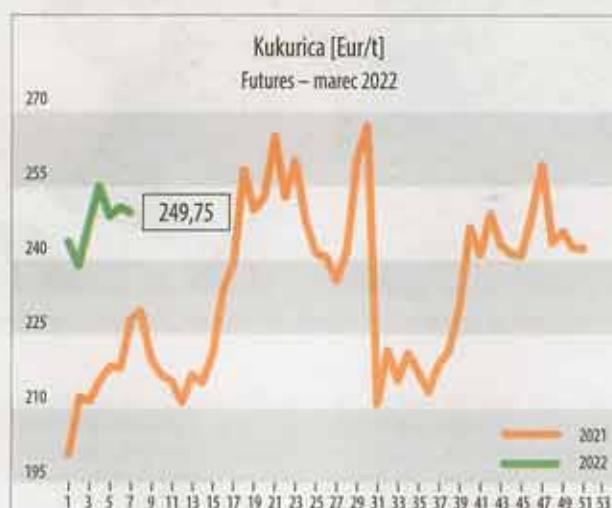
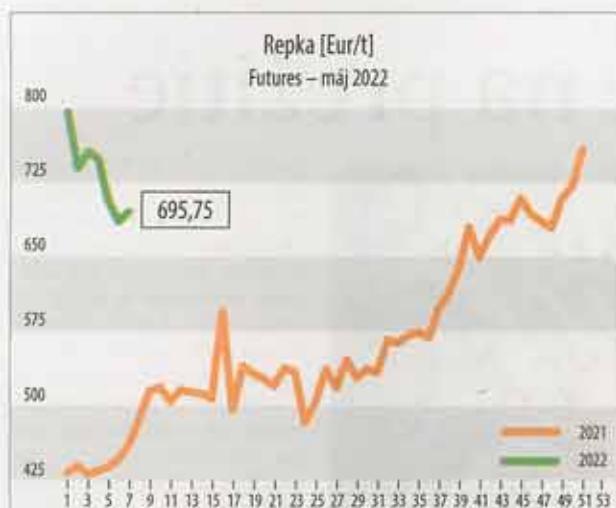
Science for a better life

Yeo! Bayer ExpertVIDEO

f Bayer Crop Science Slovakia

cropscience.bayer.sk

Vývoj cien komodít MATIF

Ceny obilnín na Slovensku

7. týždeň 2022 (Eur/1 t)

Pšenica letná – potravinárska/kŕmna

Q	ZSL	SSL	VSL
potravinárska E	300 – 320		
potravinárska A	280 – 300	250 – 310	240 – 270
potravinárska B	270 – 280		
kŕmna (STN 46 1200-2)	250 – 270	220 – 250	220 – 260

ZSL – Západoslovenský región; SSL – Stredoslovenský región;
VSL – Východoslovenský región
Pšenica – potravinárska, triedy kvality E, A, B (STN 46 1100-2)

Jačmeň sladovnícky/kŕmny

Q	ZSL	SSL	VSL
sladovnícky (STN 46 1100-5)	240 – 280	-	-
kŕmny (STN 46 1200-3)	200 – 210	220 – 250	220 – 250
Kukurica na zrno, kŕmna (STN 46 1200-6)			
ZSL	SSL	VSL	
220 – 240	240 – 250	-	

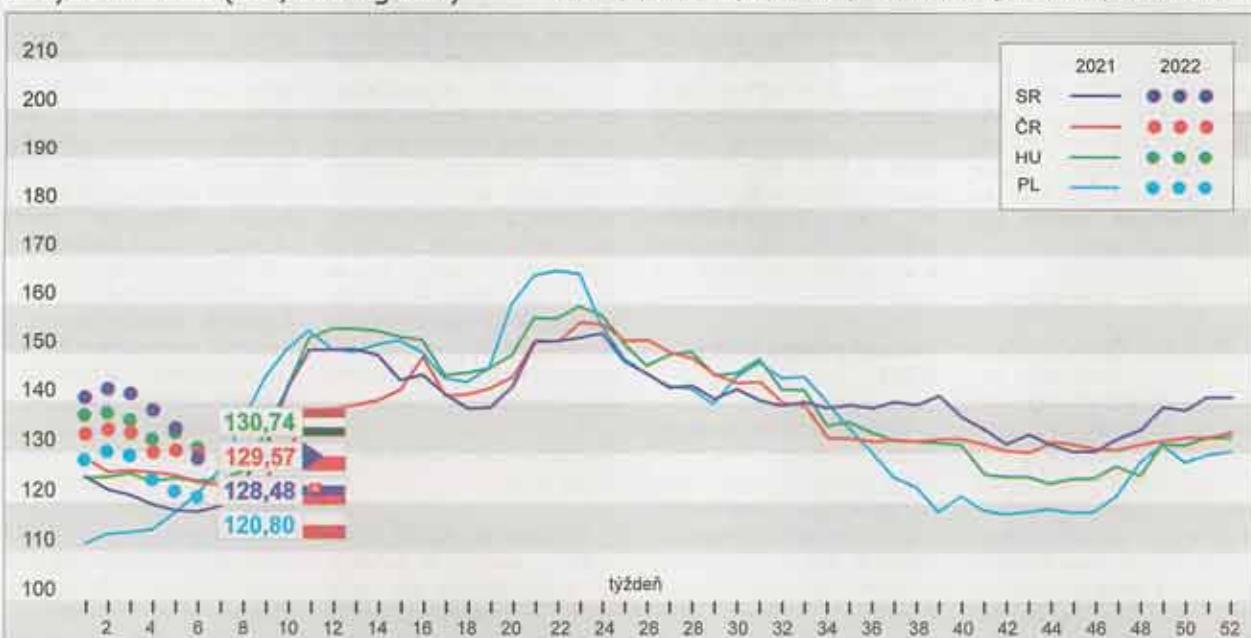
Komentár: Ceny obilnín na Slovensku sú len orientačné, „z dvora“ predávajúceho, uvedené na základe aktuálne prebiehajúcich obchodov (nie terminovaných).

Zdroj: Združenie pestovateľov obilníň

Ceny jatočných ošípaných v EÚ

6. týždeň 2022 (Eur/100 kg JUT)

V cene je pripočítaná aj doprava vo výške 3,5 Eur/100 kg v JUT, ktorú priráta EUROSTAT.

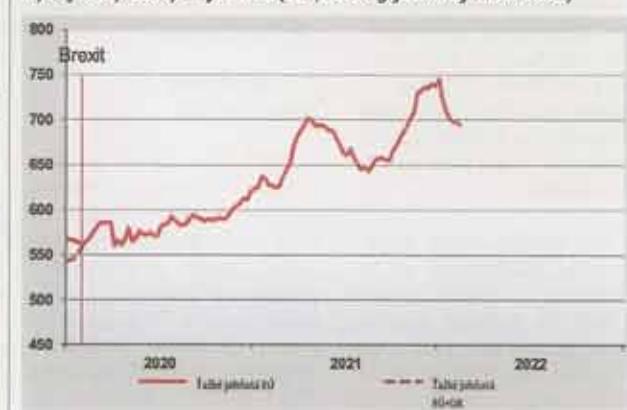
Odporúčanie ZCHOS-D pre nasledujúci týždeň: Podľa doterajšieho vývoja cien v rámci Európy odporúčame dojednávať cenu jatočných ošípaných nad 1,07 Eur za 1 kg živej hmotnosti. Cenu odstavčiať odporúčame dojednávať individuálne podľa dopytu a ponuky v danom regióne, resp. zo zahraničia.

Zdroj: Observatórium EÚ pre trh s bravčovým mäsom

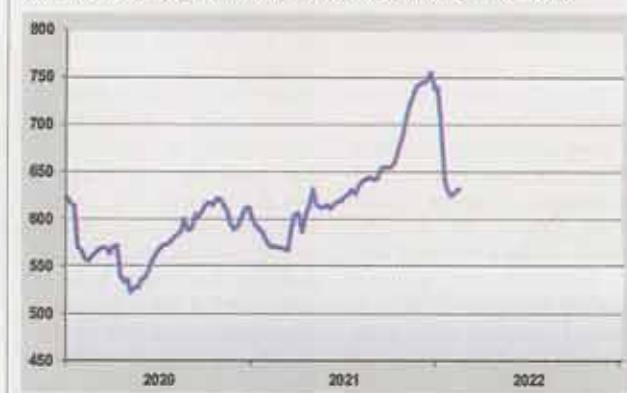
Ceny ovčieho mäsa

Vývoj cien ťažkých jahniat (Eur/100 kg jatočnej hmotnosti)

Vývoj cien ľahkých jahniat (Eur/100 kg jatočnej hmotnosti)

Zdroj: EUROSTAT

Nákupné ceny jatočnej hydiny

Ceny za 5. týždeň 2022 zisťované v dňoch 7. 2. – 9. 2. 2022.

Ceny sa uvádzajú v Eur/kg živej hmotnosti bez DPH.

názov produktu	priemerná cena SR		vývoj [%]	
	5. týždeň 2022	4. týždeň 2021	týždenný	medziročný
jatočné kurčiatá	0,9	0,9	-0,5	17,9

Priemerné odbytové ceny vajec

Ceny za 5. týždeň 2022 zisťované v dňoch 7. 2. – 9. 2. 2022.

Ceny sa uvádzajú v Eur/100 ks bez DPH.

názov produktu	priemerná cena SR		vývoj cien [%]	
	5. týždeň 2022	4. týždeň 2021	týždenný	medziročný
voľne ložené konzumné vajcia – kletkový chov				
vajcia L	8,75	8,62	1,5	9,6
vajcia M	8,15	8,11	0,4	14,5
vajcia S	4,70	4,61	1,9	15,2
vajcia netriedené	4,27	6,19	-31,0	-3,8
voľne ložené konzumné vajcia – podstielkový chov				
vajcia L	10,35	9,96	3,9	2,9
vajcia M	9,93			2,0

Zdroj: PPA – ATIS

Prílohu pripravila:
Viera Uvírová

PESTOVANIE ZELENINY

Strategický plán – boj o zdroje na prežitie

Vláda SR schválila Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027. Z európskych zdrojov je na toto obdobie vyčlenených viac ako 3,3 miliardy eur, príspevok zo štátneho rozpočtu predstavuje 865 miliónov eur. Nejde samozrejme o finálnu verziu. Schválený dokument bol odoslaný do Bruselu na posúdenie. K dokumentu sa ešte uskutočnila konzultácia a úpravy a až následne bude finálne schválený.

Pri tvorbe tohto strategického dokumentu sa vychádzalo z analýz silných a slabých stránok rezortu, Intervenčnej stratégie a vládou prijatou „Víziu spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035“, kde sú zadefinované ciele slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva vo forme vertikál. Tu je potrebné podotknúť, že nejde o prvý dokument takéhoto charakteru, už sme tu mali Koncepciu rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020 a bohužiaľ tento dokument išiel takpovediac do stratena. Či už je to vízia, koncepcia alebo plán, význam majú len vtedy, keď sa po istom čase uskutočnia aj odpočty – čo sa podarilo naplniť, a to, čo sa naopak napôbec nepodarilo. V tomto pripade je potrebné spýtať sa, prečo sa tak nestalo a čo treba spraviť, aby prišlo k náprave a aspoň k približneniu sa k cieľu.

Nielen chcieť, ale aj vedieť

Jednoznačne treba využiť možnosť zapojiť sa do činnosti pracovných skupín prostredníctvom stavovských a odborných záujmových združení. Napriek tomu, že bolo citiť, že rezortné ministerstvo chce spolupracovať na výslednej podobe Strategického plánu s odborníkmi v pracovných skupinách, zároveň sme všetci cítili, že na takýto spôsob práce nie je ministerstvo ani pripravené, ani nastavené. Možnosť počítať sa na priprave novej podoby poľnohospodárskej politiky bola oproti predchádzajúcim obdobiam novinka. Predošlé pripravy totiž prebiehali v podstate za zatvorenými dverami. V marci 2015 bol poľnohospodárom zaslany dokument Program rozvoja vidieka SR na roky 2014 až 2020 (nie je to chyba v dátume, taktiež tu bol posun). Keď sme si k dokumentu vtedy sadli a začali ho študovať, nemali sme už žiadnu možnosť ovplyvniť jeho podobu. Systém „berete toto, tu a teraz, my sme

to pre vás a dokonca za vás pripravili“ nebolo určite to správne riešenie.

Koncom roka 2021 bol výsledný Strategický plán bližšie predstavený aj na verejných diskusiach. Niektoré jeho časti však ihneď vyzvali viacero otázok, pretože neboli s odbornou verejnou dosťatočne dobre prediskutované.

S množstvom prípadom

Vzhľadom na to, že Slovensko stratiло značne množstvo času, dôvody by boli predmetom samostatného článku, ministerstvo pôdohospodárstva predložilo návrh Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 v utorok 4. januára do medziresortného prípadomkového konania. Na takýto klúčový dokument bol priestor na prípadomkovanie do 11. januára. Ministerstvá, poľnohospodári, ochranárske organizácie, samosprávy a ostatní mali na zasanie prípadomok päť pracovných dní. Obrovské množstvo prípadomok svedčí o zaujme odbornej i širokej verejnosti. Aj keď je zaujímavé a asi aj zarážajúce, že jedna z väčších stavovských organizácií nezasala žiadne prípadomky, nad čím by sa jej členovia určite mali zamyslieť, keďže predložený materiál určite nebola ani nie je dokonalý. Schvájanie materiálu na Hosťodarskej a sociálnej rade SR v pondelok 7. februára (taktiež s prípadomkami) a aj následne na rokovani vlády SR 10. februára prebiehalo nie úplne hladkým spôsobom.

Jednoduché peniaz?

Aj tak by bolo možné nazwać priame podpory z 1. pilieru, oddelené priame platby. Avšak od roku 2023 to až také jednouché nebude. Je potrebné sa bližšie zameriť na normy kondicionality GAEC, predovšetkým na GAEC 8, ktorá hovorí o vyčlenení poľnohospodárskej plochy pre neproduktívne prvky. Minimálny podiel je 4 percenta ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, vyčlenenej na neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhom, alebo najmenej 7 percent ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahrňa aj medziploidy alebo plodiny viažuce dusík (váhový koeficient 0,3), pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlin z čoho 3 percenta tvorí pôda ležiaca úhom alebo neprodukčné prvky.

Základná podpora prijmu v záujme udržateľnosti

Prioritou EÚ je ochrana biodiverzity, ekologickej postupy a dobré životné podmienky hospodárskych zvierat.

FOTO – ARCHÍV

BISS (po starom SAPS) by mala byť 101 eur na hektár. Komplementárna redistributívna podpora príjmu, ktorú poznáme od minulého roku, bude od roku 2023 vo výške 80 eur na hektár na prvých 100 hektárov a 40 eur na hektár od 101 do 150 hektárov. Taktiež budú komplementárnu podporou príjmu podporiť mladí poľnohospodári a to sumou 100 eur na hektár na prvých 100 hektárov. Tu je oprávnená otázka, či takáto podpora zabezpečí, aby malé rodinné farmy boli motivované vystúpiť zo sivej ekonomiky a ich produkty sa na ozajstnú dostali až do obchodov a k spotrebiteľom. Mladí poľnohospodári by si mali vďaka novým podporám omnoho viac hľadať cestu k pestovaniu zeleniny a ovocia a živočisnej výrobe. V opačnom pripade budú tieto dve opatrenia len nevyužitou príležitosťou malých a mladých, ktorých bude zaujímať len zvyšovanie plôch konvenčnými plodinami. To určite nie je tá správna cesta a cieľ. Z celkového rozpočtu Strategického plánu je vyčlenených 204,9 milióna eur na podporu malých a stredných fariem a 59,6 milióna eur priamych platieb pre mladých farmárov.

Ekoschémy – niečo nové

Prioritou EÚ je ochrana biodiverzity, ekologickej postupy a dobré životné podmienky hospodárskych zvierat. Z toho dôvodu stanovila ako podmienku vyčleniť minimálne 25 percent rozpočtu priamych platieb na ekoschémy a 35 percent druhého piliera na environmentálne ciele. Alokácia na celofarmovú ekoschému predstavuje sumu vo výške 513 mil. eur, čo znamená 25 percent celkovej alokácie 1. pilie-

ra. Považujem za dobré, že sa pre poľnohospodárov zmenili výberové ekoschémy na jednu celofarmovú v nadväznosti na podmienky BISS platby. Ekoschémy by si zaslúžili, vzhľadom na výšku jednotlivých podpôr, väčší záujem aj zo strany poľnohospodárov, keďže sa na ne bude potrebné pripraviť už tento rok na jeseň. Celofarmová ekoschéma zvýši náklady farmárov a bude kompenzaná jednotnou hektárovou platbou mimo chránených území vo výške cca 59 eur na hektár a vzhľadom na prísejšie podmienky v definovaných oblastiach chránených území zvýšenou sadzbou cca 92 eur na hektár. V druhom pilieri považujem za potrebné ešte doplniť agroenvironmentálno-klimatickú intervenciu na ornej pôde v oblasti biodiverzity za účelom zlepšenia štruktúry pôdy nad rámec ekoschému, čím by sa zvýšila finančná podpora poľnohospodárov na ornej pôde, keďže im vznikajú najväčšie náklady. Dobrovoľnou výberovou ekoschému budú „Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov“, ktorá sa bude realizovať formou pastevného chovu (dojnic, oviec a kôz a mladého dobytka). Na túto ekoschému je alokovaných 46,1 mil. eur.

Viazané priame platby (CIS)

Cieľom viazanej podpory príjmu v objeme 303,5 mil. eur je podporiť sektory, ktoré poskytujú ekonomicke, sociálne a environmentálne benefity. Ide o 15 percent z objemu priamych platieb, 2 percenta z objemu priamych platieb budú využité na podporu bielkovinových plodín a 13 percent objemu priamych platieb bude po-

podárskej pôdy. Sú to tieto intervencie: Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov, Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde, Šetrné postupy v ovocných sadoch a Šetrné postupy vo vinochradoch. Ide v podstate o premenovanie medzi pestovateľmi nie veľmi obľubenej integrovanej produkcie. Hektárové platby predstavujú kompenzáciu za zvýšené dodatočné náklady a je otázne, v akej miere budú pre poľnohospodárov zaujímavé. Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny by bolo vhodné rozdeliť na dve kategórie, čím by sa diferencovala aj platba.

Ekologicke poľnohospodárstvo

Strategický plán si ne podporuje rozvoj ekologickej poľnohospodárstva, čo by malo prispieť k ochrane prírodných zdrojov a výrobe kvalitnejšich a zdravších potravín pre spotrebiteľov. Intervenciou Ekologicke poľnohospodárstvo sa podporí na výmere 270-tisíc hektárov za úplné vzdanie sa používania chemických látok. Slovensko naň alokuje 179,8 mil. eur. Ekologická produkčná plocha zeleniny z tejto výmery by mala predstavovať 300 hektárov a ovocia 1 800 hektárov. Problémom je reálna produkcia a aj umiestňovanie tejto produkcie na slovenský trh. Podpora bude zameraná na konverziu na ekologicke poľnohospodárstvo a na udržanie ekologickej poľnohospodárstva. Bude mať charakter špecifickej platby na hektár bez viazanosti na produkciu.

ANC oblasti

Cieľom platby v horských oblastiach alebo v iných oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) je odškodenie poľnohospodárov za nevýhody, ktorým je ich poľnohospodárska výroba vystavená v dôsledku prírodných alebo iných špecifických obmedzení oproti oblastiam, ktoré takéto znevýhodnenie nemajú. Takáto kompenzácia straty príjmov a ďalších nákladov by mala umožniť poľnohospodárom pokračovať vo využívaní poľnohospodárskej pôdy, udržiavať krajiny a tiež zameňovať opúštanie pôdy a strate biodiverzity. Jednoznačne treba vyzdvihnúť rozlišenie podpory pre podniky s RV a ŽV, ako aj zataženie na celú výmeru podniku. Tu sa však ukazuje, že v určitých regiónoch SR vzhľadom na štruktúru hospodárenia, úroveň zornenia a typológiu pôd je

Pokračovanie na 12. strane

Identifikácia drevokazných chorôb na viniči

Rok čo rok nám vypadávajú kry. Čo to spôsobuje, aké infekcie? Choroby kmeňa viniča hroznorodého spôsobujú pomalý pokles a stratu produktivity viniča, už od prvého roku po vysadení a vo všetkých fázach rastu. Infekcia môže škodiť na množiteľskom materiáli na novovysadených sadeniciach, prípadne sa infikujú staršie vinice cez rany, čím spôsobujú stratu produktivity. Ako ich spoznať a akú stratégiu zvoliť na prevenciu a ochranu proti troma súvisiacim chorobám?

Konkrétnie ide o choroby Eutypa, Petriho choroba a Esca, ktoré spôsobujú odumieranie. Pomocou výskumníkov zo SARDI, University of Adelaide, Monash University a Agriculture Victoria, University of Melbourne ozrejmíme fakty o priebehu jednotlivých chorôb viniča. Najskôr si povieme, ako rozoznať a rozlišiť rôzne choroby viniča a zároveň poukážeme na aktuálne

Phaeminiella chlamydospora.

časti viniča. Listy zostanú malé, hrnčekové, ich farba je bledšia, vefakrát už vidno i obschnuté okraje. Na strapcoch sa po odkvitnutí nemusia objaviť žiadne znaky, neskôr však môžu vädnúť a odumierať. Strapce môžu byť menšie ako na prirodzených výhonkoch, bobule dozrievajú nerovnomerne. Staršie výhonky (kordóny) majú mŕtve úseky, alebo celý peň odumiera po prerezani. V priereze vid-

Phaeminiella chlamydospora.

odporúčania na prevenciu a zvládanie chorôb. Odumieranie viniča chorobou Eutypa je spôsobené hubou *Eutypa lata* a škodi na všetkých kontinentoch. Patogén má široké spektrum hostitelov a je zodpovedný za väzne ekonomicke straty vo vinohradníctve. Je to závažné ochorenie viniča známe už viac ako 60 rokov. Väčšie straty spôsobuje v starších viničiach, šíri sa spôrami, ktoré spôsobujú infekciu cez rany. Prvé príznaky odumierania chorobou typu Eutypa vidno najvýraznejšie už na jar. Spočiatku sa objavia zakrpatené výhonky, ktoré sa na začiatku objavujú iba na

no klin mŕtveho tkaniva. Petriho chorobu spôsobuje drevokazná huba *Phaeomoniella chlamydospora*. Petriho choroba je spojená so stratami v mladých viničiach, obyčajne má nepravidelný výskyt. Vyznačuje sa slabým štartom, zakrpateným rastom, tenkými výhonkami a slabou chlorózou. Príznaky Petriho choroby sa neprejavujú žiadnymi zjavnými náznakmi na listoch, ale drevo má po prerezani čierne bodky (alebo pruhy). V kmeni môžeme pozorovať, že z rezu vyteká čierny glejotok.

Esca sa pôvodne považovala za komplex chorôb

Choroby kmeňa spôsobujú pomalý pokles a stratu produktivity viniča.

zahrňajúci niekoľko hub, vrátane *P. chlamydospora* (huba zodpovedná za Petriho chorobu) a *Fomitiporia* (mäkké hniloba). Avšak aj keď mäkké hniloby sú bežne izolované zo symptomatických krov viniča, teraz sa ukazuje, že za príznaky choroby je zodpovedná samotná *P. chlamydospora*. Esca spôsobuje väzne straty v Európe a USA. Príznaky Esca na listoch sa dajú pozorovať ako „Tigrie pruh“ – žltnutie medzi žilami, ktoré sa stáva časom nekrotické. Na strapcoch sú badateľne fialovoňedné malé škvurny na povrchu bobúl, zvyčajne

nie sú viditeľné na červených odrodách. Na dreve je po prerezani vidno mäkký biely stred, hnilobu ohraničenú čiernym lemovaním.

Súčasné odporúčania týkajúce sa prevencie a liečby chorôb kmeňa viniča sú v prvom rade nakupovať štepy zdavé, dobre zrastené, bez príznakov slabého rastu. Pestovatelia by sa mali vyvarovať rezu vo vlhkom počasi, strihaniu po daždi neskor v sezóne. Ihned po vytvoreni akejkolvek veľkej rany použiť ochranný prostriedok Chitopron s Trifenderom (Fielder) na ošetrenie rán. Pripadne do vosku primiešať prípravok Chitopron 1 %, jediný biofungicid odporúčaný na ochranu rán a Trifender. Po infikovaní viniča by pestovatelia mali vyrázať infikované konáre (kmene) pomocou sanačného záクロku, čiasťočným vyrézaním kmeňa. Pri Petriho chorobe a Esca by mali pestovatelia preventívne sadieť použitím Trifender (Fielder) pre výsadbový materiál. Pri obrábaní sa vyvarovať poškodeniu spôsobenému mechanizáciou, ako aj orezávaniu po daždi. Po infikovaní viniča by pestovatelia mali minimalizovať stres, nevyhnutná je dobrá starostlivosť. Využívanie Trifender (Fielder) po strihaní pred mulčovaním do pôdy pomáha zlikvidovať zárodky z povrchu konárov v pôde a zároveň vyrovnáva výživu a dodáva vodu rastlinám.

Rôzne choroby kmeňa sa dajú všeobecne rozlišiť pozorovaním príznakov po prerezani dreva.

Nie je však nezvyčajné nájsť v rovnakom čase v tom istom úseku dreva príznaky i s viacerými patogénmi.

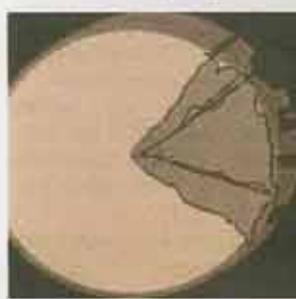
Viac informácií nájdete na: www.biomal.sk.

Ing. ZOLTÁN TAMAŠEK

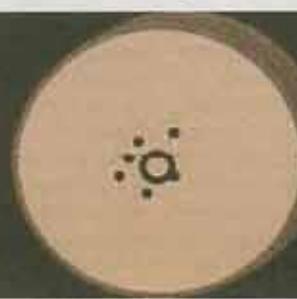
BIOTOMAL

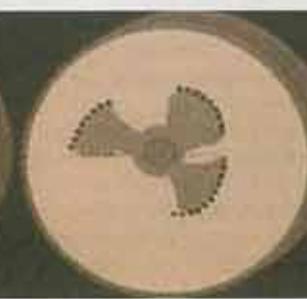
Fomitiporia.

Odumieranie Eutypa

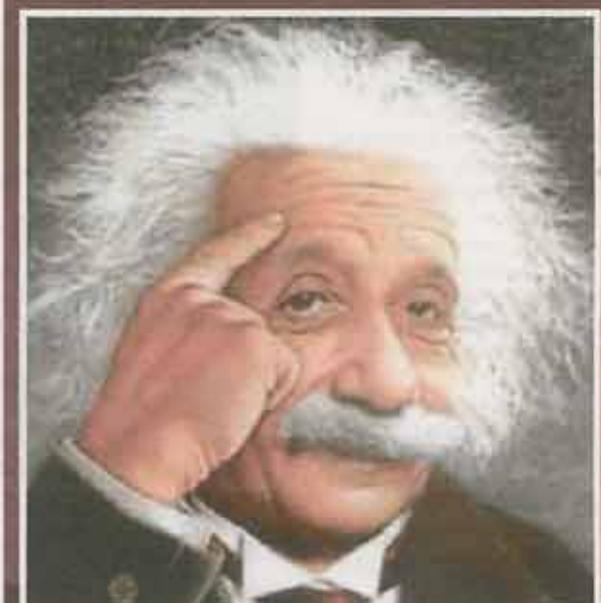
Petriho choroba

Esca

TRIFENDER

huba, ktorá vie viac!

Stimuluje tvorbu terciálnych koreňov, čím zlepší príjem živín a chráni rastlinu.

- na oživenie pôdy
- optimalizáciu výživy
- zlacnenie výroby

Váš dodávateľ:

 bioTomal
Systém ekologickej ochrany rastlín

941 36 Rúbaň 291, tel.: 035 / 640 77 40

Pomoc štátnej správy nie je dostatočná

Pestovanie zeleniny a ovocia bolo kedy súčasťou slovenského poľnohospodárstva. Okrem vysokej úrovne sebestačnosti sme dokázali aj exportovať. Dalo sa to nie až tak dôvod, v čase, keď sme nepoznali akciovú cenovú politiku obchodných reťazcov, keď sto hektárov poľnohospodárskej pôdy dokázalo zabezpečiť prijem aj desiatim rodinám a verejná správa sa nemusela neustále vyhovárať na Brusel.

Význam dotačnej politiky dosiahol takú úroveň, že si len ľahko vieme predstaviť samostatné fungovanie a udržiavanie slovenského poľnohospodárstva bez podpôr a dotácií.

Od vstupu do EÚ každý deň slabší

Ak sa pozrieme na poľnohospodárstvo a v rámci neho na výrobu špeciálnych plodín, od vstupu do EU sa nám otvorili trhy, dovoz potravín dosahuje rekordy, presadili sa komerčné metódy moderných obchodných sietí a bez podpôr a dotácií poľnohospodárstvo nevie nájsť riešenia na tak dôležité problémy, akými sú domáca sebestačnosť, nedostatok pracovnej sily, nekonkurencieschopnosť k lacnejším dovozom a ďalšie aj novovznikajúce problémy.

Naša domáca sebestač-

Špeciálnu rastlinnú výrobu ovplyvňujú mnohé faktory, preto je veľmi dôležité, aby sa k problémom a úlohám nepripravovalo len z politického hľadiska, ale aby boli podložené aj odborne. FOTO - ARCHÍV

nosť v produkcií zeleniny a ovocia nedosahuje ani 40 percent. Zeleninárstvo a ovocinárstvo prešlo v minulosti veľkou transformáciou, po ktorej sa vybralo cestou znižovania nákladov, aby sa udržal aký-taký zisk. Plochy, ktoré predtým poskytovali živobytie mnohým rodinám, sa tak zmenili a priniesli pestovanie plodín s maximálnou mechanizáciou a minimom manuálnej práce.

Poľnohospodári a podniky, ktoré zostali v takzvanom sektore špeciálnych plodín, zažívajú každý deň oslabovanie svojej konkurencieschopnosti. Žiaľ, pandémia toto všetko len prehĺbila a je takmer nemožné nájsť

farmára, ktorý by neboli nejakým spôsobom negatívne dotknutý.

Z tohto hľadiska možno konštatovať, že v sektore sú veľmi žiadane štátne podpory, v ktorej Slovensko výrazne zaostáva za členskými štátmi EÚ. Nejde len o to, že pre PPA je náročné spracovať čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, ale ide aj o to, že podmienky žiadosti a kritériá oprávnenosti dostatočne nereflektujú potreby slovenských poľnohospodárov. V súvislosti s podmienkami výziev neustále počúvame vysvetlenie, že Brusel takto nastavil podmienky. Toto tvrdenie je zo strany farmárov určite fažké spochybniť. Chlebové odvetvie však od

verejnej správy očakávalo, že bude schopná na profesionálnej báze stanoviť priority a zastupovať ich v Bruseli spôsobom, aby boli uplatniteľné na Slovensku.

Chyba nie je len vo výške podpôr, ale aj v systéme

V prípade efektívneho čerpania prostriedkov na technologický rozvoj špeciálnej rastlinnej výroby možno konštatovať, že nie sú nastavené na plánovateľnej báze. Kým v iných krajinách je v priebehu roka viacero termínov na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, na Slovensku je jeden termin. V dôsledku toho je PPA nútene spra-

covávať a kontrolovať veľké množstvo žiadostí a vyplácať grantov často presahuje aj jeden rok.

U nás refundácia, inde prefinancovanie

Na Slovensku sa investičné projekty realizujú formou refundácie, zatiaľ čo v iných členských štátach je možné prefinancovanie. Podstatou toho je, že poľnohospodár môže požiadať o vyplatenie dotácie už po zaplatení vlastnej čiastky, ktorú uviedol vo svojej žiadosti. Vďaka tomu nie je žiadateľ nútene prefažovať svoje výdavky a dokonca ani žiadať o bankový úver. Význam ústredných orgánov štátnej správy sa neobmedzuje len na vyplácanie dotácií. Môžu tiež zohrávať významnú úlohu pri správnom informovaní spotrebiteľov zdôrazňujúcich dôležitosť dostupnosti a bezpečnosti domácich produktov. Dôkazom je veľké množstvo štátnych reklám v médiach, ktoré sa v zahraničí objavujú. Na Slovensku je tento nedostatok veľmi výrazný.

Obchodníci využívajú svoju dominanciu

Politika obchodných reťazcov do veľkej miery ovplyvňuje úspešnosť spolupráce domácich zeleninárov a ovocinárov. Stále častejšie sa stáva, že obchodné domy začinajú uvádzat na trh produkty pod vlastnou značkou,

Chyba odborný názor, ktorý bude akceptovaný

Speciálnu rastlinnú výrobu ovplyvňujú mnohé faktory, preto je veľmi dôležité, aby sa k problémom a úlohám nepripravovalo len z politického hľadiska, ale aby boli podložené aj odborne. Na dosiahnutie týchto cieľov pomáhajú aj Komoditné rady, ktoré združujú a prepájajú odborníkov verejnej správy, výskumných a vzdelávacích inštitúcií z pestovateľskej praxe.

Ing. ZSOLT CSERGE, PhD.
predseda Komoditnej rady MPRV
SR pre ovocie, zeleninu a zemiaky
člen ZZZ SR

Strategický plán – boj o zdroje na prežitie

Dokončenie z 10. strany

potrebné podporiť podniky so živočišnou výrobou, určite ale s nižšou hustotou zafarbenia ako v horských a podhorských oblastiach. Taktiež je potrebné prehodnotenie sadzieb, aby aj oblasti s prírodnými, ako aj so špecifickými obmedzeniami mohli byť adekvátnie kompenzované. Dvojitá degresivita ANC platieb znížuje finančné prostriedky predovšetkým podnikom s významnou živočišnou výrobou.

Produktívne investície

Zo zdrojov Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 môže Slovensko použiť celkovo 366 mil. eur na päť rokov na investície do polnohospodárskych podnikov v oblasti pruvýroby. Majú to byť investície do živočišnej výroby, špeciálnej rastlinnej výroby, spracovania vlastných produktov pruvýroby, ako aj skladovanie, súvisiacu logistiku a spracovanie produkcie členov organizácií výrobcov. Pre malých poľnohospodárov do 100 hektárov sa vyčlení z investícii 10 percent zdrojov. Zo zdrojov vyčlenených na investície sa

bude podstatná časť realizovať prostredníctvom finančných nástrojov vo forme kombinácie záruk a grantov. Finančná alokácia na finančné nástroje predstavuje 300 mil. eur z toho 150 mil. eur budú predstavovať granty a 150 mil. eur záruky. Granty v podobe bonifikácie úrokov, alebo odpustenia časti istiny podporia malých (do 150 hektárov) a mladých poľnohospodárov v objeme 36 mil. eur a ostatných poľnohospodárov sumou 114 mil. eur. Z hľadiska zamerania bude podpora touto formou podpory špeciálna rastlinná výroba (23,5 mil. eur) a živočišná výroba (77 mil. eur). Zvyšná časť pôjde na modernizáciu poľnohospodárstva a na obnoviteľné zdroje energie.

Výhodou finančných nástrojov by mal byť ich multiplikačný efekt. Suma 150 mil. eur zo záruk by pri pákovom efekte 1 : 5 mohla postačovať na úvery v odhadovanej výške 750 mil. eur (mladi a mali 150 mil. eur, ostatní 600 mil. eur). Na klasické granty bude vyčlenených 66 mil. eur, ktoré budú využité v záujme čo najlepšieho zacielenia podpory (napr. ochrana pred predátormi, ochrana pred mrazmi, atď.).

Z celkovej sumy 366 mil. eur sa alokuje na podporu pre mladých poľnohospodárov suma 59,6 mil. eur. Takýto spôsob, aj vzhľadom na problémy PPA pri projektových podporách, sa dá považovať za logický a môže priniesť do agrosektora značné množstvo zdrojov. Ale aj nemusí.

Sektorové intervencie

Sektorové intervencie by mali podporiť horizontálnu spoluprácu fariem, koncentrovať produkciu, prispôsobiť produkciu dopetu, čím by sa mala zvýšiť výjednávacia sila organizácií výrobcov. Cieľom sektorových intervencii je posilniť trhovú orientáciu a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov, a to z krátkodobého i dlhodobého hľadiska. Sektorové intervencie vo forme organizácií výrobcov budú podporiť sumou 27,5 mil. eur pre sektor ovocia a zeleniny, čo sú povinne podporované sektory a sumou 25,052 mil. eur pre ostatné sektory – mlieko a mliečne výrobky, zemiaky, bravčové mäso, ovčie a kožie mäso z prírodných platieb. Vzhľadom na postupný proces zapojenia

poľnohospodárov do organizácií výrobcov a postupného zvyšovania hodnoty trhovej produkcie môže Slovensko alokovať čiastku navyšovať. Podmienky pre ostatné sektory je potrebné zadefinovať v národnej legislatíve, je nevyhnutné určiť minimálny počet členov OV a ďalšie kritériá uznania. Z legislatívneho hľadiska musia byť podmienky, ktoré sú má určiť členský štát EÚ, zapracované do národnej legislatívy, ktorá sa tak bude tvoriť už v najbližšom období. Intervencie v sektore vinohradníctva a vinárstva a intervencie v sektore včelárske výrobky idú v samostatnom režime.

štátnej pomoci

V Programom vyhlásení vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 sa okrem iného uvádzajú: „Výrazne zvýšime potravinovú sebestačnosť Slovenska a nastavíme spravodlivý systém podpory poľnohospodárov“, ale aj: „Vláda SR vypracuje dlhodobú koncepciu poľnohospodárstva a potravinárstva so zreteľom na strategické dokumenty Európskej unie (EÚ), od ktorej sa budú od-

viť dlhodobo predvidateľné podmienky a garancie štátnej podpory domáceho poľnohospodárstva v štruktúre podľa aktuálnej potreby – špeciálne na živočišnu produkciu, na podporu pestovateľov špeciálnych plodín a spracovateľského priemyslu, na proces pozemkových úprav, na zvýšenie poistenia rizík, na podporu tvorby zamestnanosti, na podporu mladých poľnohospodárov a na rozvoj podpory propagácie slovenskej produkcie.“

Štátnej pomoci je bezpochyby limitovaná legislatívny rámcem a jej dobré nastavenie dokáže výrazným spôsobom pomôcť s tak často spominanou potravinovou sebestačnosťou. A aká je súvislosť štátnej pomoci so strategickým plánom? Áno, aj Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 Zameral som sa len na niektoré časti, ktoré považujem za veľmi dôležité. Poľnohospodári od Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 až 2027 určite očakávali väčšiu podporu na rozvoj domácej produkcie. Stal sa však predmetom boja o zdroje na prežitie. Jednoznačne je oveľa zelenší, na čo sú vyčlenené priame zdroje a cez určité podmienky sa „ozelenovanie“ nachádza v podstate v každej časti. Uvidíme, ako sa podarí naplniť zelené ciele a čo sa stane s poľnohospodárstvom a potravinárstvom ako takým. Je naozaj otázne či mu nový plán pomôže, alebo ho ešte viac oslabí, či úplne zlikviduje niektoré sektory.

Ing. JOZEF ŠUMICHRAST, PhD.
predseda RPPK Bratislava
predseda Zemiacarského a zeleninárskeho zväzu SR

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Cieľom produkčného ovocinárstva ako ekonomickej (podnikateľskej) činnosti je dosiahnutie zisku a to ideálne takého, ktorý umožní v ďalšom období vybudovanie novej produkčnej ovocnej výsadby. Technológia pestovania a odborná spôsobilosť pestovateľov najmä v subjektoch špecializovaných na produkciu ovocia na Slovensku je všeobecne na vysokej úrovni a mnohé výsadby sú špičkové. Problematická je žiaľ ekonomická stránka ovocinárskej výroby. V Európskej únii je poľnohospodársko-potravinárska výroba podporovaná zdrojmi EÚ, ako aj jednotlivými členskými štátmi. Štátna podpora špeciálnej rastlinnej výroby je u nás nižšia ako v okolitých štátach, čo výrazne znižuje konkurenčnosť našich ovocinárov a ekonomiku ich výroby.

Pestovateľský tvar, pestovateľská technológia

V intenzívnych výsadbách sa najčastejšie využíva štíhle vreteno a jeho modifikácie; v zahraničí sa používajú aj iné intenzívne tvary (SolaX, HYTEC, Marchandova záštava; Y tvar s konármami smerujúcimi do medziradia; mikádo; bibaum – strom s dvoma osami „stredníkmi“ – konáre sú orientované v smere radu – obdobne ako palmety). Pôvodne bola konečná výška štíhleho vretena 2,2 až 2,5 metra, neskôr pri použití vláčikového systému zberu a možnosti zberu z nízkych vlečiek tri metre. V súčasnosti pri použití finančne nákladných protikrúpových sieti v sade (resp. „protidaždových“ fólii vo

Odporúčané typy výsadiel jabloní (pestovateľský tvar, podnik, spon, počet stromov v ks/ha)

sila rastu odrody	štihle vreteno			pássová výsadbá (voľne rastúce zákrpy, palmety)		
	M9-	M9	M9+	M9-	M9	M9+
silno rastúce odrody	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)	–	4,5 x 1,5 – 1,8 m (1 357 ks/ha)	4,7 x 1,8 – 2,1 m (1 098 ks/ha)	5,0 x 2,1 – 2,4 m (893 ks/ha)
stredne silno rastúce	3,2 x 1,2 – 1,5 m (2 344 ks/ha)	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)	4,0 x 1,2 – 1,5 m (1 874 ks/ha)	4,3 x 1,5 – 1,8 m (1 421 ks/ha)	4,5 x 1,2 – 2,1 m (1 270 ks/ha)
slabo rastúce	3,0 x 1,0 – 1,2 m (3 055 ks/ha)	3,2 x 1 – 1,2 m (2 864 ks/ha)	3,5 x 1,2 – 1,5 m (2 142 ks/ha)	3,5 x 1,0 – 1,2 m (2 618 ks/ha)	3,8 x 1,2 – 1,5 m (1 973 ks/ha)	4,0 x 1,5 – 1,8 m (1 527 ks/ha)

Pri vyšších tvaroch je problémom zatienenie a obmedzená tvorba

rodívneho dreva v spodných

častiach koruny, tzv. vyholovanie

bázy koruny a vnútra

koruny – bázy polokostrových konárov.

zariadení pri zbere ovocia). Pri vyšších tvaroch je problémom zatienenie a obmedzená tvorba rodívneho dreva v spodných častiach koruny, tzv. vyholovanie bázy koruny a vnútra koruny (bázy polokostrových konárov). Pri vysokých stromoch je potrebný vyhovujúci oporný systém tvorený štyrmi až piatimi radmi vodiacich drôtov, umiestnených v odstupe približne 0,6 metra nad sebou (klasická drôtenka má zvyčajne tri rady drôtov nad

sebou v odstupe približne 0,6 metra; zvyčajne vo výške 0,6 metra, 1,2 metra a 1,8 až 2 metrov). Na spodnom dróte vo výške 0,5 až 0,6 metra, je často fixovaná hadica kvapkovej závlahy a pretože z hladiska výskytu a šírenia najmä hubových chorôb nie je žiaduce zvlnčovanie listovej plochy, pod takto umiestnenou hadicou by sa nemala nachádzat listová plocha.

V prípade broskyň sa používa najčastejšie štíhle vreteno alebo kotlovitá koruna. Pri

Inzercia

podpniky a teda z hladiska objemu koruny väčšie pestovateľské tvary (napr. pássová výsadbá voľne rastúcich zákrpov až štvrtkmeňov, palmety). Pri pássovej výsadbbe postačuje jednoduchší typ opornej konštrukcie.

Štíhle a superštihle vreteno jabloní a hrušiek

Spon výsadbby je 3 – 4 metre × 0,4 – 1,5 metra. Vyšádzajú sa najmä stromčeky s predčasným obrastom, alebo dvojročné stromčeky so zapestovanou korunkou (knip).

Najkvalitnejšie plody sa nachádzajú na rodívom dreve vo vrcholovej časti stredníka a na koncoch polokostrových konárov.

V ovocných výsadbách menej intenzívnych, vo vyšších polohách, v ľahšej pôde, v oblastiach s rovnomernejším a vyšším úhrnom zrážok, pri pestovaní ovocia na spracovanie je možné použiť aj stredne silno rastúce

Pokračovanie na 14. strane

Broskyne sa u nás pestujú v tvare štíhleho vretena alebo dutej kotlovitej koruny. Cieľom rezu je zabezpečiť dostatočnú tvorbu kvalitného rodívneho dreva aj v spodnej časti koruny.

Špičková úroda a sladovnícka kvalita

LG TOSCA

- Vynikajúca úroda potvrdená skúškami ÚKSÚP, ÚKZÚZ a v praxi
- Skorá, odnožívá odroda s dobrou odolnosťou voči poliehaniu
- Výborný zdravotný stav, vrátane rezistencie na múčnatku (gén mlo)
- Nižšie dusíkaté látky a vysoký podiel predného zrna
- Zo zberu 2022 nakupuj:
- Heineken Slovensko Sladovne, a.s. – začadená na ZELENEJ LISTINE
- LYCOS - Trnavské sladovne, spol. s r.o.
- Plzeňský Prazdroj Slovensko, a.s.
- a overujú ďalšie pivovary a sladovne

Šľachtíme Vás úspech

Limagrain Česká republika, s.r.o., 2/2022
www.lgseeds.cz

Manažér obilnín pre Slovenskú republiku:
Ing. Martin Štrba: +421 918 925 165

Limagrain

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Intenzívna výsadba čerešní v tvare vretena s protikrúpovými sieťami. Konštrukcia s protikrúpovými sieťami je vo výške nad 4 metre.

Pokračovanie z 13. strany

Na stredníku sa nachádzajú špirálovito rozmiestnené viac-menej vodorovné konáre s rodičom obrastom (najspodnejší konár vyrastá zo stredníka vo výške 0,6 metra), v hornej časti je rodič obrast priamo na stredníku. Využíva sa ohýbanie, dvojstupňový sektorový rez. Konáriky sa obmieňajú po štyroch až šiestich rokoch. Výška a šírka koruny sa udržuje rezom na prevod na vhodný výhonok bez jeho skracovania. Modifikáciou

je rez na klik. Šírka steny (koruny) je cca do 1,5 až 2 metre. Predpokladané hektárové úrody v závislosti od odrody sú na úrovni 20 ton a viac.

V prípade výsadby stromčekov s predčasnym obrastom, sa v prvom roku stredný výhonok (stredník) skracuje vo výške 0,9 až 1,2 metra (0,4 metra nad najvyšším bočným výhonkom); bočné výhonky rozložené do obvodu korunky sa v prípade potreby preriedia na 3 – 4 najvhodnejšie (všetky inzerčia)

nevyhovujúce – vzpriamene, konkurenčne sa odrezú na konárový krúzok), skracujú sa minimálne (používa sa dvojstupňový sektorový rez; DSR), alebo sa vôbec neskracujú a vyväzujú sa do vodorovnej roviny. Odstraňuje sa všetok bočný obrast, ktorý sa nachádza nižšie ako 0,5 až 0,7 metra nad zemou. V prípade výsadby knipov (so štyrmi a viac vodorovnými výhonmi) s dobrým koreňovým systémom a zabezpečenou závlahou nie je rez po výsadbe nutný. V prí-

pade výsadby hrotiakov sa stredník skráti vo výške 0,9 až 1,2 metra nad zemou (pripradný bočný obrast, ktorý sa nachádza nižšie ako 0,5 až 0,7 metra nad zemou sa odstráni).

Ako počas vegetácie a v druhom roku po výsadbe

Počas vegetácie sa vykonáva len vylamovanie konkurenčných a nežiaducích vzpriamene rastúcich letorastov. Nevyhovujúce letorasty sa vylamujú, keď majú dĺžku 70 až 100 milimetrov. Ostatné silnejšie rastúce letorasty sa koncom jari vyväzujú do vodorovnej polohy, v ktorej zdrevnajtejú. Tenšie prirastky a konáriky, na ktorých sa nachádzajú kvetné púčiky sa nevyväzujú, pretože sa predpokladá ich ohnutie váhou na nich vytvorených plodov.

V druhom roku po výsadbe sa predlžujúci výhonok stredníka neskracuje. Ak je príliš dlhý, môže sa ošetriť rezom na prevod na vhodný kratší bočný výhonok, ktorý sa vyviaže do vzpriamenej polohy ako náhrada terminálneho výhonka. Ako základy ďalších bočných konárikov sa vyberú 3 až 4 bočné výhonky, vyrastajúce zo stredníka pod väčším uhlom odklonu, ktoré sa neskracujú, alebo len veľmi plynko s použitím DSR. Ak sa v lete neodstránili konkurenčné výhonky, potom sa odstránia jarným rezom, kedy sa odstránia aj ostatné zahuſtujúce výhonky (okrem 3 – 4, ktoré boli ponechané ako základ polokostrových konárov) z hornej časti stredníka. Taktôž sa postupuje každý rok až do dosiahnutia konečnej výšky stromu. Terminálny výhonok stredníka sa neskracuje, aby sa ne-

prejavila regeneračná vlna v hornej časti koruny a netvorili sa silné konkurenčné a regeneračné výhonky. Terminálny výhonok stredníka sa skracuje, ak strom rastie slab (predlžovacie prirastky kratšie ako 0,3 metrov), po ukončení budovania stredníka, ak sa používa rez klik. Neskracujú sa ani ostatné výhonky, lebo by sa tým podporila lokálne regeneračná vlna, hrubnutie konárov. Na podporu dobrých uhlov odklonu možno použiť vylomenie mladých letorastov, vyrastajúcich zo 4 – 5 najvyššie postavených púčikov pod vrcholom terminálu v období, keď dosiahnu dĺžku 70 až 100 milimetrov.

V prvých rokoch je potrebné zabezpečiť dominanciu stredníka a podporiť vitalitu najnižšie položených konárikov a rovnováhu medzi rastom a rodičovstvom.

Pokračovanie na 15. strane

Výsadba hrušiek – vybrané parametre

typ výsadby a podnik	odrody silno rastúce	odrody stredne silno rastúce
stenová výсадba – štíhle vreteno dula (MA, MC)	4 × 2,5 – 3 m	3,5 × 2,0 – 2,5 m
Marchandova zástava	3,5 – 4 m × 2,5 – 3 m	3 – 3,5 m × 1,5 – 2,5 m
Výsadba čerešní – stenová výsadba (vreteno) – vybrané parametre		
podnik	odrody stredne silno rastúce	odrody silno rastúce
Colt	5 – 6 m × 4 m	5 – 6 m × 5 m
P-HL-A,B,C; GiseLa	4 – 5 m × 2 – 3,5 m	5 m × 4 m

Výsadba marhuľ – vybrané parametre

typ výsadby	podnik	odrody stredne silno rastúce	odrody silno rastúce
stenová výsadba (štíhle vreteno)	marhuľový semenáč, myrobalán St. Julien	4,5 m × 3 m 4,5 m × 2,5 m	5 m × 3 m 4,5 m × 3 m
pásová výsadba (štvrtkmeň)	marhuľový semenáč, myrobalán St. Julien	5 – 6 m × 3 – 4 m 5 m × 3 m	5,5 – 6 m × 4 – 5 m 5 – 5,5 m × 3,5 m

Výsadba broskýn – vybrané parametre

typ výsadby	podnik	odrody
pásová výsadba sploštených vretien	stredne silno rastúce silno rastúce	4,5 m × 2,5 m 5 m × 2,5 m
pásová výsadba nízkokmeňov s dutou korunkou	stredne silno rastúce silno rastúce	5 m × 3 – 4 m 5,5 – 6 m × 3 – 4 m
Výsadba sliviek – vybrané parametre		
typ výsadby	podnik	výška stromov
nízke tvary (vreteno)	St. Julien A, Pixi, myrobalán	2,5 m
štvrtkmeň	myrobalán, MY – KL – A	2,5 m

TREGULÁTOR

efektívna morforegulačná stratégia dvoch účinných látok pre spevnenie a vyrovnanie porastov obilník

Dopyt po sladovníckom jačmeni ťahá ceny nahor

Takmer 150 pestovateľov, sladovníkov a odborníkov v oblasti sladovníckeho jačmeňa sa 4. februára stretlo na Sladovníckej online konferencii na tému „Budúcnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa na Slovensku“. Diskutovali o vývoji, dopyte a najmodernejších postupoch pestovania sladovníckeho jačmeňa nielen na Slovensku. Hovorili aj o výhodách jeho pestovania pre poľnohospodárov.

„Jačmen ako komodita dáva veľmi vysokú návratnosť vložených finančných prostriedkov. Realizácia sladovníckeho jačmeňa po tohtoročnej úrodne bude rýchla a zaujímavá pre všetkých jeho pestovateľov. Návratnosť financií vložených do pestovania môžu pritom polnohospodári očakávať ihneď po zbere,“ povedal počas konferencie Tomáš Ševčík, predseda sladovníckej sekcie Slovenského združenia výrobcov piva a sladu (SZVPS). Sladovníky jačmeň bol pritom aj počas pandémie vyhľadávanou komoditou v celej Európskej únii. Jeho realizačné ceny sú v súčasnosti vôbec najatraktívnejšie za posledné roky.

Dopyt po sladovníckom jačmeni bude na Slovensku aj v okolitých krajinach

Sladovnícky polohy deň 2021.

v najbližších rokoch stúpať. Slovensko patrí medzi najvýznamnejších vývozcov sladu v Európskej únii. Za prvých 10 mesiacov roku 2021 sa umiestnilo na šiestej priečke v EÚ. Medzi výrobami piva je slovenský slad vyhľadávaný pre jeho vysokú kvalitu. V roku 2021 sa vyrabilo takmer 283 000 ton sladu a od roku 2017 jeho produkcia rastie.

Produkcia sladu vzrástie o 5 percent

V roku 2022 slovenské sladovne odhadujú medziročný nárast produkcie o päť

percent, blízko k hranici 300 000 ton sladu. „Spotreba sladovníckeho jačmeňa z úrody 2022 bude predstavovať približne 375 000 ton. Slovenské sladovne uprednostňujú nákup sladovníckeho jačmeňa od slovenských polnohospodárov. Domáci pestovatelia preto nebudú mať nedostatok záujemcov o odbyt ich produkcie. Aj pre záujem o slovenský sladovnícky jačmen sa v roku 2021 znížil jeho dovoz na Slovensko,“ vysvetlil Vladimír Machalík, výkonný riaditeľ SZVPS.

V roku 2021 medziročne mierne vzrástli aj osevné plo-

chy sladovníckeho jačmeňa zo 45 100 ha na 49 600 ha. Vzhľadom na dopyt v roku 2022 by ho však bolo potrebné zasiah na približne 10 000 až 15 000 ha väčšej ploche. Len tak by dokázala jeho úroda pokryť celú spotrebú sladovníckeho jačmeňa slovenských sladovní.

Nielen dopyt, ktorý ťahá ceny sladovníckeho jačmeňa smerom nahor, ale aj náklady na jeho pestovanie robia z neho atraktívnu plodinu. Sladovnícky jačmen zvýhodňuje nízka náročnosť pestovania, ktorá znížuje náklady na pohonné hmoty, techniku a ďalšie vstupy. Dopestovať

kvalitný sladovnícky jačmen znamená neprehnojovať. Náročnosť na vstupy a najmä na dusikaté hnojivo, ktorých ceny v poslednej dobe výrazne vzrástli, zostávajú pri jačmeni na nízkej úrovni. Sladovnícky jačmen má tiež krátku vegetačnú dobu, plynulý rast a odolnosť voči chorobám. Medzi jeho výhody patria aj vysoký úrodnový potenciál a v neposlednom rade rýchla návratnosť vložených financií.

Nové technológie prispievajú k sladovníckej kvalite

Výnosnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa výrazne porastie aj vďaka využitiu najmodernejších technológií. V rámci časti Sladovníckej konferencie s názvom „Výnosnosť sladovníckeho jačmeňa výrazne porastie“ sa účastníci venovali aj digitálnym technológiám, ktoré významne znižujú náklady pestovateľov a zároveň vysoko zvyšujú možnosti dopestovania jačmeňa v sladovníckej kvalite.

Tie vedia jednoduchými a neraz aj finančne nenáročnými riešeniami, významne zvýšiť výnosnosť pestovania sladovníckeho jačmeňa znižovaním nákladov na jeho pestovanie.

V rámci konferencie predstavili riešenie precízneho

poľnohospodárstva spoľočnosti Slovanet a YARA. RNDr. Lukáš Karlík, PhD. zo Slovanetu predvedol online riešenia optimalizácie produkcie sladovníckeho jačmeňa. Ing. Peter Grno zasa informoval o digitalizácii pri optimalizácii dávok dusika a o význame listovej výživy pri obmedzovaní pevných hnojiv.

Prof. Ing. Ján Pokrivčák, PhD., šef Inštitútu pôdohospodárskej politiky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa podieľal na tvorbe analýz a nastavovaní podmienok Intervenčnej stratégie a Strategického plánu SR pre roky 2023 až 2027, zasa predstavil možnosti financovania moderných technológií z európskych a štátnych prostriedkov.

Celú konferenciu si môžete pozrieť na www.facebook.com/PriateliaPiva alebo načítaním QR kódu:

VLADIMÍR MACHALÍK

Ovocinárstvo v SR a jeho perspektíva (II.)

Dokončenie zo 14. strany

Rezy v plnej rodivosti

V prípade použitia rezu klik sa výhonky, s ktorými sa neráta pri budovaní, skracujú hlboko – na 2 až 4 púčiky. V dôsledku toho na čapiku vznikajú hustejšie rozkonárenia (ktoré treba ošetrovať, aby v korune bol dostatok svetla), ale netvoria sa silné obrastové konáre, ktoré by pri hlbokom skracovaní tvorili vlyky. Nad silnejšími konármami spodného poschodia sa necháva tzv. okno – priestor pre vzpriamene

rastúce letorasty, tvoriace sa po reze.

Bocné konáriky sa po dosiahnutí veku pät rokov, keď klesá ich vitalita a mohla by poklesnúť kvalita ovocia, nahrádzajú novými vitálnymi výhonkami, pričom sa vydelený konárik reže na konárový krúžok, v prípade hustejších korún stromčekov v dobrej kondícii sa môžu konáriky vylamovať. Môže sa použiť aj rez (skrátenie) na krátky (10 mm)

kýpeľ a následne využiť vytvorené vlyky ako náhradu odstraneného konárika. Výška stromov pri klasickom štíhlom vretene je do

2,4 metrov, v klasickej pásovej výsadbe do 2,5 metrov; šírka steny pri štíhlom vretene je do 1,5 metra; pri pásovej výsadbe do 2,5 metrov.

Predpokladaná rodívost pri klasickom štíhlom vretene je 25 až 40 ton na hektár, v pásovej výsadbe 18 – 30 ton na hektár. Predpokladaná produkčná životnosť štíhlého vretena je 12 až 15 rokov, pásovej výsadby 15 až 18 rokov.

Predpokladaná životnosť výsadby štíhlého vretena hrušiek na duľovom podpôrniku je 15 až 20 rokov. Predpokladaná priemerná úroda

v závislosti od odrôdy je 20 ton na hektár.

Marchandova zástava je palmeta so šikmým stredným konárom a bočnými konármami, rovnomerne obrastenými rodívym obrastom. Konáre na hornej strane stredného konára sa vyvážajú v uhle 90° a väčšom oproti osi stredného konára. Na spodnej strane stredníka sa nachádzajú len slabé konáre, vedené vodorovne alebo mierne dole. Využíva drôtenku so štyrmi drôtnimi umiestnenými od výšky 0,5 až 0,6 metra v odstupoch od seba 0,4 až 0,45 metra.

V fažkých pôdach je vhodnejšie používať slivkové podpôrníky zvyčajne v širšom spone.

Ošetrovanie v medziradi

V prikmennom páse sa udržiava pôda bez vegetačného pokryvu (čierny úhor, prípadne herbicidný úhor). V medziradi sa používa systém koseného zatrávnenia, vegetačný pokryv – zmes tráv a širokolistých bylín, alebo prirodzený vegetačný pokryv (prirodzené „zaburinenie“ autochtonou flórou). Zásadou je, aby v čase

tesne pred kvitnutím a počas kvitnutia bol vegetačný pokryv čo najnižší a pôda sa nesmie obrábať (kypriť) – cieľom je umožniť uvoľňovanie tepla z pôdy (kde sa kumulovalo cez deň v dôsledku prehrievania pôdy slnečným žiareniom) a tým znížiť riziko poškodenia kvetov a plodíkov, najmä tzv. radiačnym mrazom.

Ing. EDUARD PINTÉR, PhD.
Ústav záhradníctva
Fakulta záhradníctva a krajinného
inžinierstva
Slovenská poľnohospodárska
univerzita v Nitre
FOTO – AUTOR

Moderná výsadba jabloní v tvare štíhlého vretena s využitím protikrúpových sietí.

Moderná výsadba čerešní s konštrukciou pre „protidažďovú“ a protikrúpovú ochranu.

IMPERIS – vládca nad chorobami obilní

Intenzívny vývoj v oblasti technológií sa dotýka aj prípravkov na ochranu rastlín. Pre každého pestovateľa je určite vitaná pomoc, aby v priebehu celej vegetácie dokázal udržať dobrý zdravotný stav svojich porastov. Tie sú mnohokrát vystavené rôznemu nebezpečenstvu – či sú to nepriaznivé poveternostné podmienky alebo celý rad chorôb a škodcov rastlín. Na toto poskytuje pestovateľom riešenie prípravok IMPERIS – fungicíd novej generácie v obilníach.

Charakteristika prípravku IMPERIS

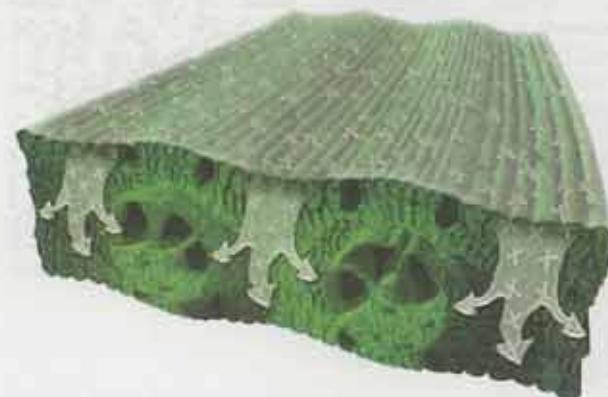
Je jedným z produktov najnovšieho vývoja v oblasti fungicidov do obilních. Jeho spoločný fungicidný aj fyziologický účinok zabraňujú negatívnemu vplyvu fytopatogénnych hub na rastliny, podporujú silný a zdravý vývoj porastu a vo finále vyššiu

ných látok – *fluxapyroxadu* (75 g/l) zo skupiny SDHI a *pyraclostrobínu* (150 g/l) zo skupiny strobilurinov, s odlišným spôsobom účinku, zabezpečujúcim vysoký stupeň ochrany proti hu-

v celej ošetronej rastline. Vďaka týmto vlastnostiam dosiahnete ošetrením prípravkom IMPERIS mimo-riadne rýchly a silný kura-tívny aj eradikatívny účinok a vysokú odolnosť voči zmy-

a rynchosporiová škvrni-tosť... atď. IMPERIS poskytuje viaceré doplnkové fyziologické účinky, ktoré vedú k lepšiemu zdraviu a vitalite porastov. Jedná sa o tieto vlastnosti:

a kvalitnejšiu úrodu obilních. Je účinný aj v čase silného infekčného tlaku chorôb. Jediná správne načasovaná aplikácia dokáže zabrániť až 30- až 50-percentnému výpadku úrody v porovnaní s neošetrenými porastmi. IMPERIS dodáva spoločné ochranu vašim porastom práve v období, keď sú obilníky najviac vystavené škodlivému pôsobeniu chorôb.

Spôsob účinku

IMPERIS je kombináciou 2 moderných účin-

kovým chorobám obilních. Nielen to: aplikácia prípravku IMPERIS prináša aj významné sprievodné fyziologické efekty, zvyšujúce úrodu nad rámec bežných fungicídov. Ú.l. *fluxapyroxad* sa vyznačuje súčasne vynikajúcou rozpustnosťou v tukoch aj vo vode. Ten-to lipofilný aj hydrofilný charakter ú.l. zabezpečuje jednak rýchly prienik cez voskovú vrstvu do bunkovej membrány a vyššia rozpustnosť vo vode vedie k rýchlemu transportu účinnej látky v pletivách a k distribúcií

tiu daždom vďaka hyper-zmäčadlu, obsiahnutom vo formulácii prípravku.

Hlavné prínosy ošetrenia obilních prípravkom IMPERIS z pohľadu pestovateľa

Aplikáciou prípravku IMPERIS zabezpečíte dlhodobý účinok proti negatívnemu pôsobeniu fytopatogénnych hub v porastoch vašich obilních. Je účinný proti širokej škále chorôb listov ako sú múčnatka (preventívne), hrdze, septoriózy, DTR, hnedá

• lepšie hospodárenie rastliny s vodou – IMPERIS znižuje rýchlosť transpirácie – obilníky potrebujú menej vody na produkciu zrna a znižuje sa riziko slnečného žiarenia,

• vďaka ú.l. *pyraclostrobin* dlhodobo pretrvávajúci green efekt, dosiahnutý spo-malením procesov starnutia v rastline, znižovaním tvorby etylénu v bunkách,

• lepší prijem a transformácia dusíka v rastlinách, zvýšená účinnosť fotosyn-tezy a intenzívnejšia tvorba koreňov,

Vysoká prípravosť na listy, silná adhézia + okamžitá penetrácia do pletív = odolnosť proti zmytí daždom.

ako sú hrdze a listové škvrnitosti, vrátane tých fyziologických. Dôležitá informácia pre pestovateľov sladovníckeho jačmeňa je aj poznatok, že IMPERIS v dávke 0,8 l/ha účinne ochrani jačmeň proti 2 najvýznamnejším chorobám a to hnedej a ramuláriovej škvrnitosti.

• spôsobuje významné sprievodné fyziologické efekty: zlepšuje vitalitu a odolnosť rastliny, zvyšuje úrodu,

• zabraňuje tvorbe nešpecifických fyziologických škvrnitostí spôsobených UV žiareniom,

• registrácia: pšenica ozimná a jarná, pšenica tvrdá, jačmeň ozimný a jarný, raž ozimná, triticale,

• účinnosť na choroby: múčnatka trávová, septorióza pšenice, helmintosporióza pšenice, hrdza pšeničná, hnedá škvrnitosť jačmeňa, rynchosporiová škvrnitosť, hrdza ražná,

• vedľajšia účinnosť: ramuláriová škvrnitosť, nešpecifické škvrnitosti,

• dávkovanie: 0,75 – 1,5 l/ha.

Všetky hore spomínané faktory predurčujú fungicidný prípravok IMPERIS byt hrádym nositeľom titulu „vládca nad chorobami obilních“, pretože každé impérium si treba chrániť.

• vďaka týmto podporo- ným fyziologickým účinkom sa zvyšuje odolnosť rastlín voči stresovým podmienkam prostredia.

IMPERIS® – fungicíd určený pre preventívnu a skorú kuratívnu aplikáciu v obilníach

Použitie prípravku IMPERIS je registrované do všetkých druhov u nás pestovaných obilních – pšenica ozimná, jarná i tvrdá, jačmeň jarný aj ozimný, raž a triticale. Odporúčaný termín aplikácie je v rozmedzi BBCH 25 – 39 a vo väčšine prípadov postačuje na ošetrenie jediná dávka v rozpátri 0,75 – 1 l/ha. Správne načasovaná aplikácia zvyčajne v štadiu BBCH 37 – 39, ochrani zástavcový list zdravý pred chorobami

Zhrnutie: IMPERIS – Nový prelomový fungicíd na ošetrenie obilní proti listovým chorobám

- kombinácia 2 moder-ných účinných látok zo skupiny strobilurinov a SDHI vo vysokom množstve,

- formulácia s hyperzmäčadlom zabezpečuje excel-lentnú pokryvnosť listov a rýchly transport do systému rastliny,

- okrem silného fungicidného účinku spôsobuje „green efekt“, čím podporuje väčší rast koreňov, zlepšuje hospodárenie rastliny s vodou a vysokými teplotami – spôsobuje „ochladzovanie porastu“ pri vysokých teplotách,

- zlepšuje prijem asimi-látov, využenie zrna a tým zvyšuje HTZ,

kontrola

Imperis 0,75 l/ha

Chov dobytka v nízkonákladových objektoch

Jeden z variantov pre investovanie do stajňových objektov sú nízkonákladové, resp. minimalistické maštale.

Zo sledovania tohto typu ustajnenia vyplýnulo, že životné prejavy dojnic, ale aj ostatných kategórií hovädzieho dobytka zaznamenali určité odlišnosti, a to najmä v najdôležitejšom životnom prejave – ležaní, resp. v kvalite odpočinku. Pri variantoch s boxovým ustajnením sú vždy preferované miesta na ležanie, ktoré sú s výraznejším prúdením vzduchu. V zimnom období sú preferované boxové ležovišká vzdialenejšie od otvorených stien. Pokiaľ boli tieto steny opatrené protiprievanovými sietami, obsadenie jednotlivých radov boxov nebolo také differencované.

Obdobne tomu bolo i pri využívaní pristreškov s hlbokou podstielkou. Pri otvorennej zadnej stene sa v zimnom období s výšou relativnou vlhkostou zvieratá sústredovali bližšie ku krímsku a naopak, v letnom období pri celkom otvorennej stene. Aj tu však existuje vplyv vzdialenosť tejto steny od krímska. Príaznivo v zimnom období pôsobi „zakrytie“ otvorených stien protiprievanovými sietami. Prestali sa vytvárať „zhluhy“ ležiacich a stojacich zvierat a dochádzalo k ich rovnomennému rozptýleniu po celej ploche ležoviška i krímsku.

Obsadzovanie boxov v jednotlivých extrémnych sezónach je vždy v prvom rade riadené potrebou zvierat odpočívať v ľahu po dobu 12 až 14 hodín za deň. Napriek tomu je prioritované polohou ležoviška, jeho vlhkostou, eventuálne tepelnou izoláciou jeho povrchu, ale i mäkkosti. Veľmi dôležitým negatívnym faktorom je nehomogénna skupina zvierat, ktorá zhoršuje prirodený priebeh životných prejavov. Skupiny s odrohovanými a neodrohovanými jedincami, s prvostkami a multi-parnými (viacerodými) jedincami či zvieratami veľkého a malého rámca sú k tomuto neštandardnému priebehu správania veľmi náchylné.

Reakcia na teploty

Telesná teplota zvierat a ich povrchová teplota sú priamo závislé od priebehu vonkajšej teploty, a to i so zohľadnením rýchlosť prúdenia vzduchu či relatívnej vlhkosti. Dá sa konštatovať, že krava sa v takýchto minimalistických objektoch pohybuje prevažne v teplotnom rozmedzi od -25 °C (min. -30 °C) do +30 °C (max. +38 °C).

Chovateľ je schopný merať telesnú teplotu rektálne a pri pravidelnom meraní v celom výške uvedenom teplotnom spektri zrejmé zisti, že táto teplota je viac či

Možnosť chovu a odchovu hovädzieho dobytka v nízkonákladových, resp. minimalistických objektoch je schodným a ekonomicky efektívnym variantom.

FOTO - ARCHÍV

menej konštantná (38,3 až 38,8 °C). Avšak povrchová teplota je podstatne variabilnejšia. Pri veľmi nízkych teplotách zvieratá reagujú silnou redukciami povrchovej teploty tak, že napr. pri -25 °C je teplota na povrchu vemena okolo +18 °C, pri -10 °C je to cca +23 °C a v hornom pásmi termálnej neutrality pri 18 až 20 °C čini teplota vemena málo cez 30 °C. Oveľa dramatickejšie na vonkajšie teploty reagujú kravy na trupe a na kočatinách. Je to dôkaz vynikajúcej termoregulácie dobytka a potvrdenie toho, že obavy z nízkych teplôt prostredia i v takýchto minimalistických stajniach nie sú namieste.

Extrémna klíma je pre kravy rovnakým záťažovým faktorom ako sú záťažové situácie pri transportoch či fixácii pri veterinárnych a paznechtárskej úkonoch. Kravy reagujú zvýšenými hodnotami kortizolu v krvi i v mlieku. Koncentrácia kortizolu je akýmsi zrkadlom pohody, resp. stresu. Uzáruje sa napríklad, že hodnoty kortizolu sú výšie ráno než večer, čo odpovedá prirodzenému rytmu deň – noc. Avšak všeobecne sa tiež vie, že koncentrácia kortizolu je vysoko závislá od klímy. Prikľukom môžu byť odlišné koncentrácie v zimných podhoršských podmienkach, ale dokonca tiež v letnom období v stredných polohách, a to v porovnaní s ostatnými ročnými obdobiami. Dokonca typický rytmus deň – noc nebol v podstate zaznamenaný. V literatúre sa udáva, že dojnice v „bezzáťažových“ podmienkach produkujú kortisol v koncentráciach medzi 0,4 až 1,5 nmol·l⁻¹ mlieka. Dojnice ovplyvnené záťažou, napr. transportom alebo drsnnejšou fixáciou pri ošetrovaní paznechtov produkujú kortisol v plazme (v krvi) i v mlieku v koncentráciach dokonca desaťkrát vyšších.

Spotreba krmitva, úžitkovosť

Chovatelia sa prioritne zaujímajú o to, či v podmienkach minimalistických stajni i v tých konvenčných, pôsobia nadmerne vysoké či nízke teploty na úžitkovosť zvierat. Desiatky experimentov potvrdili, že pri nadmerne vysokých teplotách, len o málo vyššich než je hranica termálnej neutrality, sa spotreba krmitva výrazne obmedzuje, a to v porovnaní s podmienkami teplôt v pásme termálnej neutrality. To samozrejme priamo ovplyvňuje i úroveň úžitkovosti. Zvlášť pri prekročení teplôt nad 25 °C.

Nepriamo úmerná k spotrebe krmitva je najmä spotreba napájacej vody. Z našich meraní vyplýnulo, že vysokou úžitkovou dojnicu (42 kg·deň⁻¹) s hmotnosťou > 650 kg môže za 24 hodín vypíti aj 189 litrov vody. Prítom bude preferované prijímať chladnú a čistú vodu. A tá žiaľ, nie je vždy v každom chove.

Nutné je uviesť i opak. Ak dojnice chované v minimalistických stajni nemajú možnosť v chladnom či mrazivom období kryť svoje energetické straty zvýšenou spotrebou krmitva, musí zákonite dochádzať k „odbúravaniu“ tukových rezerv na rôznych telesných partiach. A to je príležitosť pre pravidelné sledovanie telesnej kondície (BSC), ako indikátora dostatočného príjmu energie v týchto kritických obdobiah. Poprední chovatelia tak robia pravidelne, aspoň pri rovnakej vzorke krav, minimálne dvakrát v zimnom a minimálne raz v jarnom období, a minimálne dvakrát v lete.

Aké ležoviisko?

Plocha, na ktorú zvierata líhajú, je významným činidlom, nielen čo sa týka ich pohody, ale tiež hospodárenia s teplom. V zimnom

cia vyššej spotreby elektrického prúdu.

- Dôležité je zastrešenie ležovišk tak, aby boli chránené pred zrážkami a v lete pred slnečným žiarením.

- Ochrániť objekt pred nadmerným vonkajším prúdením využitím existujúcich budov, vyšších stromov a krov, stenami z protiprievanových sietí alebo dosiek.

- Vybaviť plochy pre chôr zvieratá či mládatá, a to pomocou protiprievanových sietí či stien z balíkovej slamy.

- Počítať s tým, že odprávanie výkalov môže byť niekoľko dní v roku veľmi kritické, ale nie neriešiteľné.

- Prioritne chrániť vyhrnovacie lopaty.

- Všetky zapustené dráhy pre vedenie lán či mechanizmov lopát musia byť chránené pred ľadom.

- Kladky na konci dráh sa musia udržovať trvalo pohyblivé.

- Zabezpečiť včasné otváranie a zatváranie vstupných brán.

- Hnojné kanály, a to prevažne priečne, musia byť zakryté.

- Ústie priečnych kanálov do jám musí byť chránené sifónmi či stenami.

- Umožniť, aby hnojné chodby boli prejazdné pre eventuálne mobilné odprávanie traktormi.

- Co najčastejšie čistiť po hybové chodby.

- Maximálne zvýšiť interval odprávania výkalov, resp. hnoja až do fázy nepretržitosti.

- Izolovať či vyhrievaním chrániť parkovacie miesta lopat.

- Eliminovať akékoľvek čistenie postrekom.

- Maximálne využívať mobilné traktorové technológie.

- Odprávanie uskutočňovať vždy v najlepšej dennej període.

Odpôrúcania pre zimné obdobie

- Chovateľ musí počítať s výrazne variabilnejšími podmienkami v chovnom prostredí.

- Musi byť presvedčený o tom, že v minimalistických stajniach je chovaný dobytok zdravší v dôsledku kvalitnejšieho maštale.

- Projektant i investor nebudú uvažovať o stanovisku s trvale chladným vzduchom na náveteriných miestach.

- Expozícia stavieb a event. pristavieb musí byť optimalizovaná podľa prevažujúceho prúdenia, ale i pri valových snehových a dažďových zrážkach.

- Napájací systém musí byť vždy izolovaný alebo v cirkulačnom systéme či s vyhrievaním, a to najlepšie s odtokom do kanalizácie, a to i v prípade použitia sklopnych napájadiel.

- Okamžite kontrolovať celý napájací systém pri eventuálnych výpadkoch prúdu.

- Občasne dekalcinovať výhrevné telesá, ako preven-

Tvrďom
a nelútostným
sitom nielen
európskeho, ale
i celosvetového
trhu úspešne
prejde len
chovateľ
s vysokou
a najmä lacnou
produkciou.

• Zabezpečiť pravidelné a časté čistenie napájadiel.
• V kritickom období tam, kde sa využíva pastva, obmedziť a eventuálne ju presunúť do neskoro večerného či nočného času.
• Ochladzovanie zvierat kropením je najúčinnejšou metódou eliminácie tepelného stresu.
• Ustajňovacie plochy pre chôr zvieratá či mládatá vybaviť pomocou protiprievanových sietí či stien z balíkovej slamy.

Záver

Zo skúseností posledných rokov možno konštatovať, že rekonštrukcie starších stajňových objektov pre kategóriu kráv zostanú okrajovou záležitosťou. Trochu perspektívnejšie sa stanú rekonštrukcie, resp. stavebné úpravy nestajňových objektov, bývalých senníkov, garáží pre stroje či dokonca silážnych žlabov. Je otázkou času, kedy chovatelia pochopia, že i možnosť chovu a odchovu hovädzieho dobytka v nízkonákladových, resp. minimalistických objektoch je variantom schodným a ekonomicky efektívny. Je nutné si uvedomiť, že tvrdým, nelútostným a nekompromisným sitom nielen európskeho, ale i celosvetového trhu úspešne prejde len chovateľ s vysokou a najmä lacnou produkciou. Povinnosťou a zároveň podmienkou úspechu každého chovateľa bude vytvárať vysokoúžitkovým zvieratám vhodné podmienky s chovateľským komfortom, pri nutnom rešpektovaní všetkých fyziologických a etologickej potrieb chovaných zvierat. Pri vysokom zafážení organizmu sa totiž i najmenší stres prejaví poklesom úžitkovosti, spolu s narušením celkového zdravia.

doc. Ing. OLDŘICH DOLEŽAL, DrSc.
technolog špecialista
Preklad: PATRÍCIA DOLEŠOVÁ

Vítazi súťaže DLG-Agrifuture Concept vyhlásení

V rámci príprav na veľtrh AGRITECHNICA 2022 vyhlásila spoločnosť DLG (Nemecká poľnohospodárska spoločnosť) po prvý raz súťaž o ocenenie „DLG-Agrifuture Concept“. Toto nové ocenenie malo byť udeľované za priekopnické návrhy a vzieť budúcnosť v oblasti poľnohospodárskej techniky, a DLG ním podčiarkuje svoj cieľ prezentovať na veľtrhu nielen produkty, ktoré sú dnes na trhu dostupné, ale aj priekopnické návrhy.

Nové ocenenie sa zameriava na technické možnosti v nasledujúcich piatich až desiatich rokoch a skúma reálne šance na ich realizáciu. Porota, ktorá pozostávala z nezávislých medzinárodných odborníkov menovaných spoločnosťou DLG, vybraťa z užšieho výberu 10 kandidátov piatich výfazov, ktorí boli oceneni na slávostnom odovzdávaní digitálnych cien, ktoré sa konalo v rámci programu „AGRITECHNICA digital“, ktorý sa konal prostredníctvom di-

Ocenený koncept v súťaži DLG-Agrifuture Concept – Riadené pestovanie v riadkoch – je spôsobom hodonárenia s jednotnou šírkou riadkov podporujúci biodiverzitu.

FOTO - DLG

„Controlled Row Farming“ je novým spôsobom pestovania kultúrnych plodín na ornej pôde, v ktorom sa každý krok pestovania vykonáva v pevne

Koncept: Spot farming – pre holistiký a trvalo udržateľný systém produkcie plodín

Spoločným vývojom Technische Universität (TU) Braunschweig, inštitútu Johanna Heinricha von Thünen, a inštitútu Juliuša Kühna (JKI) je koncept „Spot Farming“, ktorý stavia do centra pozornosti životné a rastové podmienky jednotlivých kultúrnych plodín na úrovni poľa a okolia krajiny prostredníctvom hlbkového pozorovania pestovateľom. Na tomto základe sa pokúša optimalizovať štyri body: Výber optimálnych plodín alebo odrôd pre príslušné podmienky toho ktorého stanovišta, zlepšenie postupov priestorového a časového manažmentu, zvýšenie účinnosti pesticídov a posilnenie funkčných štruktúr v poľnohospodárskej krajine.

Koncept: Automatizovaný systém zberu ovocia

Automatizovaný systém zberu ovocia je výsledkom spolupráce medzi Kubota Germany GmbH a Tevel Aerobotics Technologies

Automatizovaný systém zberu ovocia využívajúci drony, ktorý získal ocenenie DLG-Agrifuture Concept je výsledkom spolupráce medzi Kubota Germany GmbH a Tevel Aerobotics Technologies.

digitálnej platformy DLG dňa 15. februára 2022.

Koncept: Controlled Row Farming

Jedným z ocenencích konceptov je riadené pestovanie v riadkoch – spôsob hodonárenia s jednotnou šírkou riadkov, podporujúci biodiverzitu od spoločnosti Amazonen-Werke H. Dreyer SE & Co. KG v spolupráci s AGRAVIS Raiffeisen AG a Schmotzer Hacktechnik GmbH. Koncept „Control-

stanovenom riadku, čo ponúka optimalizáciu výnosu napriek nižším dávkam hnojiv a pesticídov. Pestovaním plodín v pevnom a rovnomenom rozstupe riadkov 50 cm (výsev v dvoch radoch) a zahrnutím odsadenia riadkov o 25 cm pre pozitívny efekt striedania plodín sa dosiahne optimalizácia výnosov a maximálna efektivnosť vstupov.

Možnosť sejby ďalších plodín do medziriadkov zvyšuje hodnotu poľnohospodárskeho ekosystému, napr. znížením výparu vody a erózie.

Ocenenie za koncept Integrovaného riadenia úletu získala v súťaži DLG-Agrifuture Concept divízia spoločnosti Bayer AG Crop Science.

tomatizácie, od jednoduchého „navigačného systému“ pre vodiča traktora, ktorý prepravuje koše, až po plne autonómne nosiče, ktoré umiestňujú prázdne koše a zbierajú plné. Koncept je možné integrovať do existujúcich pracovných operácií a procesov. Ďalšou, nemenej dôležitou výhodou je menšie množstvo potravinového odpadu a zvýšenie výnosu o 20 %.

Koncept: Integrated Drift Management

S konceptom integrovaného riadenia úletu prichádza divízia spoločnosti Bayer AG Crop Science a je založený na čítaní informácií o tendencii úletu postrekovej kvapaliny a nárazových zónach, ako aj na kontrole vzdialenosťi zobrazenej na etiketách pesticídov. Keď sa pesticíd naleje do postrekovača, uložené informácie sa prevedú do aplikačnej mapy. Zároveň sa v teréne v reálnom čase zaznamenáva smer a rýchlosť vetra. V prípade potreby sa aktivujú nízkoúlerové dýzy na elimináciu úletu a udržiavajú sa ochranné zóny, či dochádza

koncepcie mobility. Cieľom projektu H2-Agrar od spoločnosti AGCO Fendt GmbH je identifikovať potenciál a perspektívy využívania vodíka v poľnohospodárstve. Prebiehajú inovatívne riešenia, ktoré nie lenže ukazujú, že decentralizovaná výroba vodíka a jeho používanie v poľnohospodárstve môže byť ekonomicky úspešné, ale aj to, ako možno poľnohospodárstvo poháňané vodíkom so zodpovedajúcou vodíkovou infrastrukturou integrovať do celkového systému zásobovania vodíkom a „prepájania sektorov“. Týmto spôsobom je možné spracovať otázky o mobilite pomocou traktorov poháňaných vodíkom a demonštrovať a testovať možné riešenia vodíkovej mobility. Súčasťou koncepcie je aj prenos miestnych prístupov a výsledkov do iných poľnohospodárskych oblastí.

„Týmto novým ocenením pre koncepty DLG aktívne podporuje priekopnické myšlienky, ktoré vedú k budúcej globálnej produkcií plodín. Nové ocenenie sa zameriava na technické možnosti v nasledujúcich 5 až 10 rokoch a skúma reálne šance na

Spot Farming – koncept, ktorý sa pokúša optimalizovať výber optimálnych plodín alebo odrôd, zlepšenie postupov priestorového a časového manažmentu, zvýšenie účinnosti pesticídov a posilnenie funkčných štruktúr v poľnohospodárskej krajine.

a zbierajú ich bez akéhokoľvek poškodenia, detekujú a triedia jednotlivé ovocie v reálnom čase, čo umožňuje predriedenie a selektívnu zber ovocia. Informácie sa prenášajú do logistického systému, čím sa optimalizuje aj tento krok zberu.

V budúcnosti by mal systém ponúknut rôzne stupne au-

ku kontrole vzdialenosťi – to všetko automaticky. Systém zaznamenáva a ukladá všetky údaje vrátane informácií o počasi.

H2 – Projekt Agrar

V kontexte diskusie o zmene klímy sú na poprednom mieste alternatívne

ich realizáciu. Tešíme sa, že v roku 2023 uvidíme viac týchto budúcich konceptov na Agritechnice, ktorá je dokončou platformou pre inovácie poľnohospodárskych strojov,“ vysvetlil Florian Schiller, projektový manažér digitálneho poľnohospodárstva nemeckej DLG.

LADISLAV ZÁVODSKÝ

Cieľom projektu H2-Agrar od spoločnosti AGCO Fendt GmbH je identifikovať potenciál a perspektívy využívania vodíka v poľnohospodárstve.

Jeden stroj, dve možnosti zameniteľnej výbavy pre univerzálne využitie

Spoľačnosť BEDNAR
sa špecializuje na vývoj a výrobu strojov na spracovanie pôdy, sejbu, hnojenie a mulčovanie. Vďaka úzkemu spojeniu spoločnosti s poľnohospodárskou praxou sa radí k najinovatívnejším výrobcom poľnohospodárskych strojov, vyvíjajúcich stroje s vysokou pridanou hodnotou pre konečného užívateľa.

Na trhu existuje množstvo strojov na spracovanie pôdy, ktoré sa označujú ako „univerzálné“. Len malá časť z týchto strojov je ale univerzálom v pravom slova zmysle. Dlátové pluhy TERRALAND TN ponúkajú svojim zákazníkom jednoduchú zmenu pracovných orgánov, a tým aj možnosť rozdielneho využitia v priebehu roka, alebo v závislosti na aktuálnych zmenách počasia.

Dlátové pluhy TERRALAND TN sú známe s využitím radíc ACTIVE-MIX a zadnými hrotovými valcami.

Múdre agronomicke riešenie však umožňuje tento stroj osadiť ZERO-MIX radicami a zadným Cutpack pechom na podrývanie.

Zakúpením stroja TERRALAND získa zákazník 2 v 1 - dlátový pluh aj profesionálny podrývák. Dlátové pluhy TERRALAND TN majú veľké renomé v oblasti strojov na hlbkové spracovanie pôdy. Jedným prejaz-

dom sú totiž schopné pôdu prekypríť do väčšej hlbky ako standardné kypriče. Na rušia tak podorničnú vrstvu a odstránia z hutnené vŕstvy pôdy, ktoré zabraňujú správnemu prestupu vody, vzduchu a živin ku koreňom, aj správnemu rastu samotného koreňového systému. V kombinácii s aktívnymi pracovnými orgánmi, radicami ACTIVE-MIX, dochádza v jednom prejazde ku kvalitnému hlbkovému spracovaniu, premiešaniu a zaklopeniu pozberových zvyškov a urovnaniu povrchu pôdy.

V posledných rokoch však z dôvodu zmeny klimatických podmienok dochádza k tomu, že poľnohospodári preferujú hlbkové spracovanie pôdy, ale bez aktívneho miešania, aby sa zamedzilo zvýšenému výparu pôdnej vláhy za sucha. Pre túto pracovnú operáciu, podrý-

vanie, je možné stroj osadiť radicami ZERO-MIX s negatívnym uhlom, ktoré nevyvolávajú kypriaci a miešaci efekt a minimálne narušujú povrch pôdy. V kombinácii s touto výbavou docielite ozdravenie pôdnej štruktúry, narušenie utužených vrstiev a správne fungovanie vzdušného a vodného režimu v pôde. Veľký dôraz je potrebné dať aj na správny výber zadných valcov, ktoré uzavárajú spracovaný pôdný profil. Na pripravu pôdy odporúčame v kombinácii s radicami ACTIVE-MIX zadné hrotové pechy s výborným drobiacim efektom. Naopak podrývanie s radicami ZERO-MIX je vhodné vykonávať iba s fažkým oceľovým pechom Cutpack, ktorý spracovaný pôdný profil kvalitne uzavrie a vytvorí na povrchu pôdy zvrásnený profil, ktorý lepšie pohlcuje zrážky.

Vaša hlavná výhoda?
Jeden robustný rám stroja a pridaná hodnota v podobe zameniteľnosti pracovných orgánov

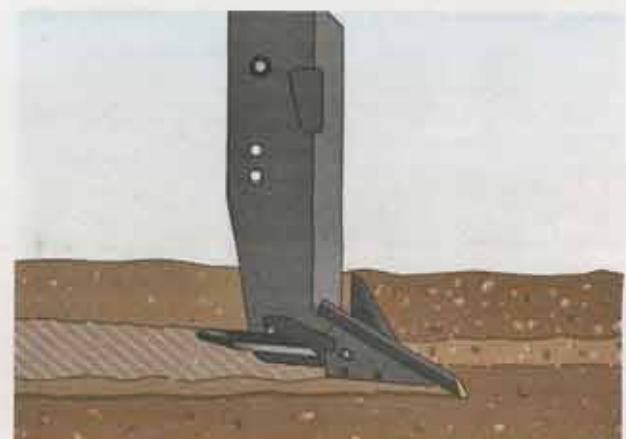
Rám stroja je vyrobený z vysokopevnostnej ocele Alform. Vďaka tomu je konštrukcia stroja robustná a maximálne prispôsobená nárokom, ktoré spracovanie pôdy vo veľkej hlbke vyžaduje. Navyše sú jednotlivé časti dlátových pluhov TERRALAND TN montované, nie zvárané. Montované časti (pripojenie stĺpov k rámom a vnútorných rámov k nosníkom stĺpov) majú niekoľ-

Radlice ACTIVE-MIX majú 3x lomený pracovný uhol, ktorý slúži na aktivne premiešanie pôdy s rastlinnými zvyškami.

konásobne dlhšiu životnosť, ako keby boli tieto exponované časti privarené k sebe. V prípade, že plánujete stroj jednoduchá, rýchla a je možné ju využiť už dodaných a používaných strojov.

Spracované na základe tlačovej správy

Negativný uhol radíc ZERO-MIX nevyvoláva aktívne miešanie. Radlice sú vhodné na narušenie utužených vrstiev pôdy a naštartovanie správneho funkčného režimu.

FOTO - BEDNAR

HorschConnect je dostupný pre koncových zákazníkov

Systém HorschConnect sa zaradil do rodiny produktov od spoločnosti HORSCH, ktorej cieľom je čo najefektívnejšie prepojiť zákazníka, predajcu a spoločnosť HORSCH. Či už ide o lokalizáciu aktuálnej polohy stroja na poli, alebo ovládanie sejáčky pomocou aplikácie, toto všetko je v súčasnosti už možné využiť pomocou systému HorschConnect.

Systém HorschConnect je už dostupný pre koncových zákazníkov a uľahčuje prácu so strojmi nemeckého výrobcu. HorschConnect zvládne lokalizovať aktuálnu polohu stroja na poli, alebo ovládať sejáčku pomocou aplikácie.

Zrejmoucou je následné odosielanie pokynov na optimálnu digitalizáciu pracovných procesov a zvýšenie efektivity. Dialková diagnostika informácií o stroji a chybách hlásená napokon umožňuje proaktívne a cielenie servisu.

Aplikácia MobileControl je komfortná aj vďaka tomu, že ovládanie stroja prebieha cez smartfón, pričom je prehľadne navrhnutá tak, aby

manipulácia s ňou bola čo najjednoduchšia. Napríklad stroj je možné rýchlo a intuitívne kalibrovať prostredníctvom aplikácie a vďaka tomu sú všetky informácie o produktoch okamžite k dispozícii.

Pomocou integrovaného WLAN pripojenia a GPS modemu hardvérové riešenie SmartCan pripája techniku značky Horsch k internetu alebo smartfónu.

Integrovaná pamäťová karta zaručuje dodatočnú zálohu dát v prípade nedostupnosti pokrycia mobilnou sieťou, čo je ďalšou dobrou správou pre koncových užívateľov.

Systém HorschConnect je k dispozícii pre celý rad sejáčiek a postrekova-

čov spoločnosti HORSCH a v budúcnosti bude kompatibilný aj s inými externými systémami. HORSCH teda nevytvára izolované riešenia, a aké možno neraz bafá u konkurenčných systémov, ale sústredí sa na kompatibilitu a konektivitu s inými

Inzercia

riadiacimi systémami a telemetriou. To tvorí významný krok vpred v oblasti digitalizácie, automatizácie a zvýšenej produktivity, na konci ktorej je spokojný užívateľ – zákazník.

LADISLAV ZÁVODSKÝ
FOTO - HORSCH

EL-ZET

PNEUSERVIS PRE AGRO STROJE, NÁKLADNÉ A OSOBNÉ VOZIDLÁ

+ kompletne prezentie stroja, kolies vsetkych rozmerov
prame u zakaznika vo dvore!!!

+ predaj a servis vsetkych rozmerov a značiek pneumatik
+ väčšinu bežnych rozmerov pre kombajny, traktory,
nakladače držime skladom

+ disky a speciálne disky, dvojmontáže, kultivačné kolesá

+ plnenie pneumatík MgCL aj pevnou zmesou

+ oprava defektov, vulkanizácia a oprava bočných prierazov

EL-ZET SLOVAKIA s.r.o. OREŠIANSKA cesta, 917 01 TRNAVA
0901 911 949 0903 711 949
www.el-zet.com

Údržba revíru Výrava

Už v marci 2019, tesne pred plánovanou údržbou pstruhového lovného revíru Výrava v obci Jabloň, boli elektrickým agregátom vylodené všetky ryby na približne 80 m úseku toku, ktorý mal byť preložený z dôvodu ochrany príľahlych pozemkov.

Necelých 100 ks rýb po-zostávajúcich zo šiestich druhov bolo v spolupráci so správou CHKO Východné Karpaty premiestnených na iný úsek Výravy. Preložka toku sa po odlove rýb zrealizovala, ale práce súvisiacie so spevnením „nového“ pravého brehu lomovým kameňom nie.

Práce sa obnovili až na jeseň roku 2021. Pred samotnými prácami boli opäť odlovené ryby. Tentoraz išlo o niekoľko stoviek tých istých druhov obohatených o niekoľko kusov pstruha potočného, uloveného tesne pod rekonštruovaným úsekom.

Slovenský rybársky zväz (SRZ) požadoval ponechanie hlbšieho výmoľa na

Riečka Výrava s prietokom vody v celom profile koryta v októbri 2021.

Vodný tok po optimalizácii sklonu koryta v decembri 2021.

Ponechaný výmoľ na zazimovanie rýb.

FOTO - AUTOR

dolnom úseku plánovanej údržby toku, čo správca toku rešpektoval a v októbri 2021 sme v nôm mohli vidieť sústredené ryby, najmä jalcov hlavatých, plosky pásavé a mreny škvŕnité, ale koryto toku nebolo prečistené a upravené optimálne. Preto na základe upozornenia SRZ a požiadavky ochrany prírody bol priečny profil toku vyspádovaný tak, že pri pravom brehu na dotyku s opevneným brehom bola sústredená väčšina prie-toku Výravy. Hlbka vody dosahovala už vhodnejších 15 – 20 cm, čo je pre veľko-stné spektrum tu žijúcich rýb veľmi slušný parameter. Voda bola takto sústredená do časti koryta, nie ako predtým v celom profile toku s nevhodný nízkym vodným stĺpcom.

Isteže tento vodný tok, podobne ako iné nezregulo-vané toky si po niekoľkých väčších vodách nájde svoju optimálnu trasu, ale spolu-práca troch organizácií pri-niesla aspoň pre túto chvíľu optimálne riešenie.

Ing. STANISLAV GÉCI

Manipulácia s králikmi (IV.)

Prenášanie králika patri medzi základné úkony, ktoré sa bežne realizujú v drobných i väčších chovoch. Treba dodržiavať základné technické pravidlá tak, aby zvieratá bolo dostatočne dobre fixované proti nežiaducemu úniku králika či osoby.

Za vhodné a bežne v pra-xi realizované techniky pre prenos na krátke vzdialenosť možno označiť prenos v debničke alebo prenos pomocou fixácie v podpaži.

• **Transport v debničke:** Pre účel kratšieho prenosu králikov možno využiť jednoduchú priestranú debničku či košík. Podmienkou je, aby boli pevnej konštrukcie s otvorenou hornou časťou. Za veľkú výhodu možno označiť použitý ľahší materiál (plast, prútie) a väčšiu hlbku (kde králik nemá vek-kú tendenciu vyskočiť).

Ak prenášame mláďata (po odstave), je vhodné hor-nú časť prekryf vrecovinou, čo obmedzi tendenciu opus-tif debničku. Vhodný je nešmykavý povrch dna, kam sa často vkladá použitý ko-berec, vrecovina či podobný materiál. Významnou súčas-tou transportnej debničky sú pevné úchyty. Nosnosť jed-noduchých debničiek a ko-šov je väčšinou dosťačujúca pre všetky králičie plemien.

• **Transport pomocou podpažnej fixácie:** Skúse-nejšie a silnejšie osoby môžu králika na kratšiu vzdialenosť preniesť pod svoju pa-žou. Králik fixovaný za kožu na chrbe sa premiestní medzi pažu osoby a jej bok, kde je pevne zafixovaný. Panvo-vé končatiny sú podložené dlaňou tejto ruky, event. môžu byť volne. Ruka, ktorá premiestnila králika medzi pažou a bokom, zostáva po-ložená na chrte králika – pre prípad, že by mal králik tendenciu uniknúť. Nosná časť králika vyčnieva sme-

Na kratší prenos králikov možno využiť jednoduchú priestranú debničku či košík pevnej konštrukcie s otvorenou hornou časťou.

rom dozadu, takže králik môže bez problémov dýchať. Osoba by mala mať pracovný odev alebo aspoň starší odev s dlhými rukávmi, inak môže dôjsť k poškrabaniu králikom.

Každá z popisaných metód má svoje klady i záporu. Typ metódy prenosu, pre ktorú sa rozhodneme, závisí od niekoľkých aspektov. Zvážíť treba najmä:

• **Vek a skúsenosť osoby:** Je celkom zásadným kritériom pre volbu vhodnej techniky prenosu králikov. Najmä deti a mladšie osoby väčšinou nevedia s králikmi korektnie zaobchádzať. To môže ľahko vyústiť do pora-nenia králika či dieťaťa. Pre-to je nevyhnutné vysvetliť osobám, ktoré králiky pre-nášajú, ako s nimi správne manipulovať a poskytnú im k tomu prostriedky (napr. debničku, odev s dlhými ru-kávmi...). Najmä pri mladších deťoch hrá veľkú úlohu pozitívna motivácia a praktické ukážky, ako s králikmi správne zaobchádzať. Nut-

né je poznamenať, že deti si naučené techniky ponesú i do dospelosti – aj preto je tomu vhodné venovať znač-nú pozornosť. U osôb, ktoré nemajú základnú zručnosť ohľadom manipulácie s králikmi, je vhodné pre prenos na kratšiu vzdialenosť použiť debničku, prútený koš či obdobný prostriedok s úchyti-mi. Staršie a silnejšie osoby môžu využiť metódu pod-pažnej fixácie.

• **Vek králikov:** V pripade mláďat je vhodnejšie využiť košík či debničku, lebo mláďa-ta sú väčšinou plachšie oproti dospelým králikom navyknutým na pravidelný kontakt s ľudmi a manipuláciu.

• **Veľkosť, telesná stavba a hmotnosť králikov:** Pri stredných (4 – 5,5 kg) a veľkých (8 – 9 kg) plemenach je vhodnejšie pre kratší pre-nos využiť debničku či košík. Najmä králiky veľkých ple-mien sú ťažké a opakována manipulácia s nimi (napr. na výstavách) je dosť fyzicky vyčerpávajúca, najmä pre

mládež a seniorov. Použitie debničky pomáha, a navyše králiky sú lepšie fixované po-čas prenosu proti nežiaduce-mu vyšmyknutiu a úniku. Niekoľko králičích plemien má špecifickú stavbu tela. Ide napr. o plemeno zajačie, ktoré má dlhé telo a končatiny, preto sa horšie fixuje be-hom prenosu pod pažou. Tu je lepšie využiť pevný košik či debničku.

• **Temperament králikov:** Existuje niekoľko plemien králikov, ktoré vykazujú živ-ví temperament. Ide napr. o anglické strakáče, ruské či zajačie a zakrpatené zajačie králiky. Pri nich musíme po-čítať s tým, že prenos sa im nebude páčiť a preto je vhodnejšie zvoliť debničku. Na-opak, väčšina baranovitých plemien predstavuje jedince s pokojným, až ľahko fleg-matickým temperamentom, čo uľahčuje zaobchádzanie.

• **Dĺžka prenosu:** Ak pre-konávame s králikom väčšiu vzdialenosť, debnička či ko-šik sú ideálnou metódou.

(dod)

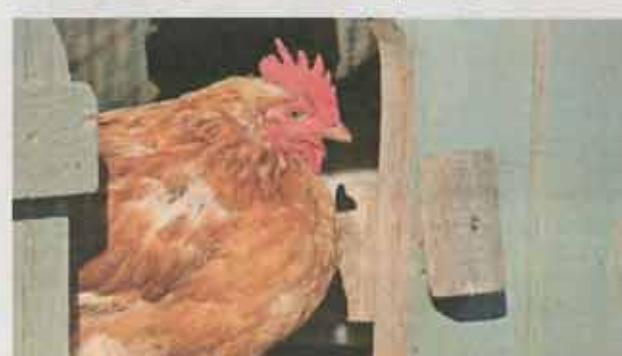
Každoročne mi hynú sliepky na tuberkulózu

Každoročne mi hynú sliepky a sused vraví, že je to na TBC. Nosnica najprv začína chudnúť, ostane ma-látna, posedáva v ústrani, až prestane znášať. Pri jej pitvaní na pečení vidím tva-rohovité, tuhé ložiská.

J. Horák, Smižany

pýtate sa – odpovedáme

Podľa opisu priznakov skutočne ide o tuberkulózu (TBC), ktorú spôsobuje *Mycobacterium tuberculosis avium*. Podobne ako u človeka, aj pri hydinre má ochorenie chronický priebeh. Vyskytuje sa predovšetkým v drobnochovoch, lebo na farmách v rodičovských chovoch sa povinne robí tuberkulinácia. Na ochorenie sú vnímateľné všetky vekové

kategórie hydin a prenos medzi jedincami sa väčšinou uskutočňuje trusom, ktorý obsahuje veľké množstvo tu-berkulóznych zárodkov. Pri podozrení na TBC liečenie jedinca či kŕdla neprihádza do úvahy. Neodporúča sa zvieratá ani pitva a už tobôž nie kadáver konzumovať alebo skŕmiť psom. Treba vedieť, že tento typ TBC je

úhyn na TBC opakovany. Ak máte potvrdené toto ochorenie v chove, treba všetku hydinu utratíť, urobí mechanické očistenie kurína a vydezinfikovať ho agresívnymi dezinfekčnými prostriedkami, ktoré ponúkajú obchodná sieť.

Taktiež treba dezinfikovať aspoň vápnom výbeh a okolité prostredie. Ale ani mechanická očista a následná opakovana dezinfekcia nie sú zárukou zlikvidovania *Mycobacterie*. Preto sa v lokálite, kde sa vyskytlo TBC, odporúča 6 mesiacov nechovať žiadnu hydinu a kurína po vybielení a dezinfekcií by mal zostať neobsadený pol roka. Nie je od veci ani začať chovať hydinu v inom prostredí a v inom ustajňovacom zariadení. Ing. PETER ORSÁG

FOTO - ARCHÍV

Skorý výsev zeleniny a kvetín

Do skleníka sejeme semená tých druhov, ktoré vyžadujú vyššie teploty pri klíčení. Vysievajú sa v prvých mesiacoch roka do debničiek alebo misiek. Pri výsevoch musíme maximálne dodržiavať hygienické opatrenia.

Vysievame v ročnom období, ktoré je pre vegetáciu rastlín nepriaznivé, objavujú sa rôzne choroby, ktoré by mohli mladé rastlinky rýchle zničiť. Semená pred výsevom treba moriť. Siať by sa malo do prepravanej alebo inak dezinfikovanej zeminy. Aj výsevné nádoby treba pred použitím vyzdesinfikovať.

Na výsevy sa používajú rôzne zmesi zemin a rašelin. Zmes zemin miešame v takom pomere, aby bola dobre priepustná, vzdľasť a mala približne takú pôdnú reakciu, akú jednotlivé druhy vyžadujú. Dnes sú k dispozícii hotové zmesi pre výsev a výsadbu jednotlivých druhov rastlín. Sú využívané hlavne drobnými alebo špecializovanými pestovateľmi. Kupujeme certifikované komposty, alebo použijeme vlastné vyzreté záhradné komposty.

Sejba do výsevných nádob

Na dno sa má umiestniť hrubá drenáž z kamienkov a na to sa vrstvi pripravená a preosíata zemina. Povrch sa utlačí a vysieje osivo. Semená sa zasypajú jemne preosiatou zeminou. Niektoré drobné semená sa vobec nezasypávajú, iba sa pritlačia. Obyčajne sa dodržiava zásada, že sa zasypáva takou vrstvou zeminy, aká je veľkosť semien. Po zasypaní sa vysiate semeno opäť pritlačí a jemne zarosi vodou, aby sa semeno nevyplavilo. Výsevy sa potom zakryjú papierom.

Tie druhy, ktorých semeno kličí za svetlo, sa nezatieňujú. Po vyklíčení musíme

dať výsevy na svetlo, aby sa rastlinky nevyfahovali. Potom treba opatrne polievať a kym to počasie dovolí, skleník často vetrať. Na skore výsevy letničiek a zelenin používame vykurované skleníky, fóliovníky a tepié až poloteplé pareniská. Na neskôr výsevy sú vhodné aj studené pareniská a nevykurovane skleníky a fóliovníky.

Výsev na hriadiky v chránených priestoroch

Sejba sa môže urobiť na široko alebo do riadkov. Vyhodnejšie je siať do riadkov. Na tento cieľ sa môžu použiť špeciálne malé jednoriadkové a viacriadkové sejačky. Pri ručnom výseve do riadkov sa používajú spravidla drevené značkovače. Semená treba vysievať riedko, aby sa rastlinky nevyfahovali. Odrody sa označujú menovkami.

Výsevy do črepníkov a zakoreňovačov

Je dôležité aby rastlinky, ktoré ideme vysadiť na stanovište, neprerušili rast, aby sa nepoškodil koreňový systém. Preto sejeme a priesady pestujeme v rôznych typoch kvetináčov, zakoreňovačoch alebo ich baličkujeme. Taktôž sa pestujú najmä tie druhy, ktoré neznásajú presadzovanie. Sú vyrobené zo špeciálneho

Presádzané sadenie (priesady)

Presádzané – prepichované rastlinky majú už lepšie vyvinutý koreňový systém a nadzemnú časť. Taketo rastlinky sa lepšie ujímajú, skoršie kvitnú a nasadzujú plody. Rastlinky prepichujeme na vzdialenosť 40 – 80 mm, podľa charakteru a intenzity rastu. Pri väčšine druhov letničiek a zelenin sa tento spôsob praktizuje vo fóliovníkoch a skleníkoch.

Rastlinky v rašelinových a plastických sadbovočoch (zakoreňovačoch), črepníkoch a baličkoch majú bohatý koreňový systém, ktorý sa nepoškodzuje. Takto vysadené rastlinky na poli rýchlo zakorenia. Pri správne zvolenom substráte majú rastlinky zaručený dostatok živín a neprerušený vývin až do zakorenenia na stanovišti.

Pri mohutnejších rastlinách, ktoré zostavujú v črepníkoch až do výsadby, používame črepníky väčších rozmerov, aby rastlinky mali dostatok miesta pre vývin. Je to napr. druh *Salvia splendens*, uhorky, rajčiaky, pri nich používame priemer črepníkov až 120 mm. Na črepníkovanie sa používajú tradične hlinené alebo plastové črepníky. Môžu sa použiť aj Jiffy Pot zakoreňovače. Sú vyrobené zo špeciálneho

rašelino-celulózového substrátu. Vyrábajú sa jednotlivé gulaté alebo hranaté. Sú ľahké a dobre sa uskladňujú. Vlastná výsadbba na pole sa môže mechanizovať. Po vysadení rastlín do volnej pôdy v týchto zakoreňovačoch rastlinky rýchlo prekorenia cez steny a začnú rásť. Rašelinová hmota sa pri styku s vlnkou pôdu časom sa rozloží a rozpadne. Zakoreňovače z plastickej alebo rašelino-vocelulózovej hmoty môžu mať rôzny počet otvorov, rôzny tvar. Zakoreňovače sa plnia zeminou a následne sa do nich presádzajú rastlinky alebo sa sejú semená.

Priama sejba do voľnej pôdy

Pri výsevoch na väčších plochách uprednostňujeme použitie sejačiek s presným výsevom. Usetri sa alebo uľahčí jednotenie, množstvo osiva, šetri sa pôda, pracovné sily, energia a finančné prostriedky. Tento spôsob sa používa pri takých druhoch, ktoré neznásajú presadzovanie, majú krátke vegetačné obdobie, majú veľké semená, dobre kličia a vzchádzajú. Pred sejbou je potrebná mimoriadna starostlivosť o prípravu pôdy.

prof. M. VALŠÍKOVÁ-FREY, PhD.
FZKU SPU Nitra
FOTO – ARCHÍV

z poradne ochrany rastlín

V korunach smútočnej vrby sa nachádzajú chlpaté chumáče. Dá sa proti tomu bojovať?

J. K., Trstica

Sú to hálky roztoča vrbového (*Eriophyes triradiatus*). Kedže je veľmi drobný (meria 0,1 – 0,2 mm), dá sa nájsť len pod mikroskopom. Spôsobené príznaky sú však veľmi nápadné najmä v zimnom období, keď sú stromy bez listov. Roztoč vrbový prežíva pri púčikoch mladých

Minulý rok v lete mi na marhuľi uschol jeden konár. Teraz som pod stromom našiel olupanú kôru a v dreve drobné dierky. Čo to spôsobilo?

Š. B., Ružindol

Vaša marhuľa bola minulý rok pravdepodobne najprv postihnutá čiastočnou porážkou (apoplexiou), ktorá sa prejavuje vo forme náhľavo zvádzania a odumierania jednotlivých konárov alebo celých stromov. Apoplexia vzniká spolu s obením abiotických činitelov (napr. silné zimné mrazy, letné sucho, neharmonická výživa) a mikroorganizmov, najmä baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *syringae* a huby *Cytospora cincta*. Postihnuté stromy až druhotne ná-

pádajú drobné chrobáky zo skupiny podkôrníkov alebo drvinárikov (na obrázku). Tie sa zase stávajú potravou vtákov, ktoré olupujú kôru napadnutých stromov.

Kedže podkôrny hmyz napáda zvyčajne len oslabené stromy, nebojujeme proti nemu, ale snažime sa stromom zabezpečiť optimálne pestovateľské podmienky a najmä ich chrániť pred silnými zimnými mrazmi (napr. natieraním kmeňov a hrubších konárov vápeným mliekom a pod.).

Proti pôvodcom apoplexe môžete marhuľe preventívne ošetroviť na jeseň po opade listov a skoro na jar ešte pred ich vypučaním mednatými prípravkami.

Ing. JURAJ MATLÁK
FOTO – AUTOR

Nosánik ryhovaný na viniči, jahode, maline

Nosánik ryhovaný (*Otiorrhynchus sulcatus*), polyfágny škodca, sa vyskytuje už celosvetovo. Žije na veľkom počte hostiteľov, na okrasných bylinkyach a drevinách, viniči hroznorodom, jahode či maline.

K príznakom poškodenia patria obzráte puky, listy či iné mäkké časti rastlín. Larvy požierajú jemné koriency alebo sa vzierajú do okrajových častí hrubších koreňov. Rastlinky napadnuté nosánikom sú vo všeobecnosti pomalšie v raste, vädnú, v krajnom prípade až odumierajú. Nebezpečný je aj pre rastlinky pestované v skleníkových substratoch, prípadne pre krytokorenenné rastlinky.

Škodca prežíva ako dospelec alebo larva, ktorá

sa kukli v priebehu júna. Dospelec sa začínajú objavovať v júli, vajíčka kladú na konci leta a na jeseň. Takto škodcovia prezimujú a následne kladú vajíčka počas nasledujúceho roka. Vývin jednej generácie trvá dva roky.

Vajíčka sú kladené na pôdu alebo v blízkosti koreňového kréka hostiteľa. Pre larvy sú najskôr najvhodnejšou obžívou čiastočky rastlín v pôde, no neskôr obžívajú aj korene. Nosánik ryhovaný sa rozmnogožuje partenogeneticky, čo znamená, že nový jedinec sa vyvíja z neoplodeného vajíčka.

Dospelec s pozdĺžne oválnym telom dorastá do dĺžky 10 mm. Nosec má pozdĺžne vráskavý a štit hrubo zrnitý. Na podlhovastých krovkách sa nachádza 10 pozdĺžnych

rý, ktoré sú pokryté malými chlpkami (biele alebo červenkastej farby). Telo je zhora čierne, prípadne smolovohnedé a na spodnej strane naopak, sivé s bodkami a chlpkami. Vajíčko, nájskôr bledé a neskôr hnedé až čierne, má hladký povrch. Larva má žltobiele telo a hnedú hlavu.

Nosánik ryhovaný je aktívny v noci, cez deň sú chrobáky spravidla v rôznych úkrytoch a unikajú pozornosti. Ako jeden z možných spôsobov ochrany odporúčame mechanické sklepávanie dospelcov z rastlín. Je možné vykonať aj chemickú ochranu, kedy opäť ideálnym časom na jej vykonanie sú večerné hodiny, a to pri objavení sa prvých príznakov poškodenia. Pripravky

na listové aplikácie určené špeciálne proti tomuto nosánikovi nie sú však momentálne povolené žiadne. Použiť možno pripravky povolené proti cicavým a žravým škodcom všeobecne, ktorími sú *Decis EW 50*, *Decis Protech* a *Delta EW 50* s účinnou látou *delta-methrin* určené pre jadroviny, čerešňu, višňu a slivku. Na okrasné rastlinky je povolený *NeemAzal T/S* s účinnou látou *azadirachtin*. Na dezinfekciu pôdy alebo pôdných substrátov (napr. pre skleníky) možno použiť prípravok *Basamid*. Pred jeho použitím si treba dôkladne prečítať etiketu a splniť všetky podmienky použitia.

Ing. IVANA BUGRIOVÁ
ÚKSÚP – Odbor ochrany rastlín

na listové aplikácie určené špeciálne proti tomuto nosánikovi nie sú však momentálne povolené žiadne. Použiť možno pripravky povolené proti cicavým a žravým škodcom všeobecne, ktorími sú *Decis EW 50*, *Decis Protech* a *Delta EW 50* s účinnou látou *delta-methrin* určené pre jadroviny, čerešňu, višňu a slivku. Na okrasné rastlinky je povolený *NeemAzal T/S* s účinnou látou *azadirachtin*. Na dezinfekciu pôdy alebo pôdných substrátov (napr. pre skleníky) možno použiť prípravok *Basamid*. Pred jeho použitím si treba dôkladne prečítať etiketu a splniť všetky podmienky použitia.

rukováť záhradkára

• Ovocná záhrada:

Doplňujeme zásoby chemických prípravkov na ochranu ovocných stromov a krov. Za vhodného počasia ošetríme broskyne proti kučeravosti listov. Pri vhodných teplotných podmienkach nezabúdame na rez vičiča hroznorodého.

• Zeleninová záhrada:

Na upravené záhonky podľa teplotných a pôdných podmienok môžeme začať s výsadbou cibulek. Vysievame osivo na priame pestovanie i predpestovanie priesad na rýchlenie. Ošetríme zimný cesnak proti fúzavke cesna-

kovej. Pripravujeme parenisko na sejbu zeleniny.

• Okrasná záhrada:

Vplyvom mrazov zatláčame povytiahnuté koreňové baly trvaliek a zakrpatených foriem okrasných kŕikov. Môžeme začať s rezom vysokých druhov okrasných tráv. Formujeme živé ploty. V prípade počasia bez mrazu zavlažujeme ihličnaté dreviny i výdzelené okrasné kŕiky. Zabezpečujeme nové osivo letničiek. Z hortenzii odstraňujeme odkvitnuté súkvetia.

Ing. JANKA SUDZINOVÁ, PhD.
prof. M. VALŠÍKOVÁ-FREY, PhD.
SPU v Nitre

INZERTNÁ PRÍLOHA TÝŽDENNIKA ROLNICKÉ NOVINY • PETRA POLÁKOVA • 0903 555 538

Rastlinná výroba

■ Ponúkam na predaj slamu pšeničnú a jačmennú, úroda z roku 2021, hranaté balíky. Rozmer balíkov 90 x 120 x 240 cm, váha jedného balíka v priemere 400 - 550 kg. Slama je skladovaná pod strechou. Dopravu vieme zabezpečiť. Cena dohodou. Tel: 918 700 088, e-mail: drevostav1@rs-net.sk.

■ Predám suchú lucerku, malé balíky, cena 2,50 Eur/balík, a veľké okrúhle balíky,

Nákup hovädzieho dobytka (jalovice, býčky, tešatá, kravy)

MADEJPOL

Kontakt: +488 883 77 327

HYDROHUMAT

HUMINOVÝ KONCENTRÁT Z ČIERNEJ RAŠELINY

(huminová kyselina 60%, fulvová 10%, mikro a makroelementy)

Hydrohumat je miešateľný s hnojivami a pesticidmi

Cena 5 Eur/L bez DPH

Spotreba 1L/ha

+421 917 44 29 35

belhnojiva.sk

Vysoká kvalita za dobrú cenu!

Tatranský profil

www.lacnytatranskyprofil.sk

Zrubový obklad

Perodrážka

Dlážkovica

Dokončovacie lišty

Laty na ploty

0905 450 267, 0911 811 880

Plachtové haly s multifunkčným využitím

sú ideálnym riešením nedostatku skladovacích priestorov pri nízkych obstarávacích nákladoch a rýchlej montáži bez potreby základov. Vhodné na uskladnenie sena, techniky, materiálu, ustajnenie zvierat...

www.halyskladom.sk

tel. č.: +421 904 834 021

Týždenník ROLNICKÉ NOVINY. Adresa redakcie: Dlhá 25, 949 01 Nitra.

Séfredaktor: BOHUMIL URBÁNIK, tel.: 037/31 41 117; 0905/ 840 403, e-mail: bohumil.urbanik@rno.sk

Živočíšna výroba: PATRÍCIA DOLEŠOVÁ, tel.: 037/31 41 145; 0907/ 719 784, e-mail: patricia.dolesova@rno.sk

Rastlinná výroba: VIERA UVÍROVÁ, tel.: 037/31 41 144; 0948/ 050 973, e-mail: viera.uvirova@profipress.sk

Poľnohospodárska technika: LADislav ZAVODSKY, tel.: 037/31 41 118; 0948/ 050 972, ladislav.zavodsky@profipress.sk

Hospodárstvo a ekonomika: MALVINA GONDOVÁ, tel.: 037/31 41 142; 0948/955 950, malvina.gondova@profipress.sk

Grafik: DUŠAN NEUBAUER, tel.: 037/24 20 001

Manažér inzercie Roľnícke noviny – Agro-obchody – www.agro-obchody.sk

PETRA POLÁKOVA, 037/24 20 002; 0903/555 538, petra.polakova@profipress.sk

Manažér inzercie RN: ALENA ŠTEFÉKOVÁ, tel.: 037/31 41 141; 0903/ 616 641, alena.stefekova@profipress.sk

© Copyright Profi Press SK, s. r. o. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení vydavateľom vyhľadávajú právo udeľovať súhlas na rozmnожovanie a na verejný prenos článkov označených © RNO, ako aj na verejnú rozmnoveniu týchto článkov v zmysle § 33, ods. 1, písm. a) a d) autorského zákona.

Týždenník ROLNICKÉ NOVINY patrí do vydavateľskej skupiny Profi Press, s. r. o., Dlhá 25, 949 01 Nitra, IČO 45 348 723.

Predplatné, objednávky na predplatné, distribúcia, fakturácia, objednávky do zahraničia: IVETA MINICHOVÁ, 037/31 41 143; 0948/ 050 971, e-mail: predplatne@profipress.sk

Tlač RNO: Petit Press, a.s., Bratislava, Rozšíruje: Mediaprint Kapa a drobní distributori

ISSN 0231-6617, ROLNICKÉ NOVINY - EV 148/08

Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnovenie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

Redakcia nezodpovedá za vecnú a jazykovú správnosť inzerátov.

Kalendár podujatí

Dokončenie z 8. strany

Kontakt: Ing. Peter Paulen, 037/7910 236, e-mail: peter.paulen@agroinstitut.sk.

• 8. 3. 2022

Odborná príprava na pre-vádzkovanie liehovarmicke-ho závodu na pestovateľské pôlenie ovocia – dištančná alebo prezenčná forma podľa aktuálnej pandemickej situácie. Kontakt: Ing. Rastislav Polák, 037/7910 219, 0905 262 103, e-mail: rastislav.polak@agroinstitut.sk

• 4. 4. – 13. 5. 2022

Základná odborná príprava technikov požiarnej ochrany. Kontakt: Ing. Rastislav Polák, 037/7910 219, 0905 262 103, e-mail: rastislav.polak@agroinstitut.sk

• 8. – 9. 3. 2022

Odborná príprava na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie – dištančná forma. Kontakt: Ing. Alena Bujdáková, 037/7910 217, e-mail: alena.bujdakova@agroinstitut.sk

• 8. – 9. 3. 2022

Aktualizačná odborná príprava na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie – dištančná forma. Kontakt: Ing. Alena Bujdáková, 037/7910 217, e-mail: alena.bujdakova@agroinstitut.sk

• 15. – 18. 3. 2022

Aktualizačná odborná príprava technikov požiarnej ochrany. Kontakt: Ing. Rastislav Polák, 037/7910 219, 0905 262 103, e-mail: rastislav.polak@agroinstitut.sk

Bližšie informácie na:

www.agroinstitut.sk

ORAGRO spol. s r. o., 029 62 Oravské Veselé 374

PONUKA POĽNOHOSPODÁRSKÝCH SLUŽIEB

- Sejby kukuríc, sóje, obilnin: sejačky: HORSCH PRONTO 9 DC, VADERSTAD, KINZE 8- a 12-riaková 37,5 cm alebo 75 cm.
- Príprava pôdy: pásovými traktormi.
- Rozmetanie maštaľného hnoja: rozmetadlá ANABURGER s nakladačom.
- Senážovanie a silážovanie vrátane kosenia a hrabania: Rezačky CLAAS, JAGUAR, vrátane rotačného zberača na obilniny a trávy – priamy zber.
- Vakovanie krmovín: vakovače AG BAGER, vaky 45 – 75 m, senáž, siláž, konzervácia krmovín CCM rezkov, miaganie, kukurice ROMIL.
- Lisovanie slamy: vysokotlaké hranaté balíky, odvoz balíkov arcusin.
- Kombajnové zbery CLAAS LEXION, všetkých plodín, špeciálne adaptéry na sóju, trávy a slnečnicu.
- MIEŠANIE KŘMNYCH ZMESI – BUSCHHOFF – TOURMIX.

Kontakt: Ing. Záhradník 0903 716 395, Ing. Biček 0903 801 659.

Ing. Žižsák 0903 828 508, p. Ředitel 0903 838 349, Ing. Závodný 0903 805 348, Závodný M. 0910140315

VÝHODNÉ OBCHODNÉ BALÍKY BASF 2022

KELVIN® TRIO + SPECTRUM® + DASH

Kelvin® Trio	Spectrum®	Dash®	40 ha
8,8 Kg	50 L	40 L	

ARRAT® + DASH

Arrat®	Dash®	50 ha
10 Kg	50 L	

CARYX® 50L + 5L GRÁTIS

Caryx®	Caryx®
50 L	5 L

VAZTAK® Pro 50 L + 5L GRÁTIS

Vaztak® Pro	Vaztak® Pro
50 L	5 L

SYSTIVA® + KINTO® PLUS

Systiva®	Kinto® Plus
20 L	40 L

SYSTIVA® + KINTO® PLUS

Systiva®	Kinto® Plus
50 L	50 L

Nákup prípravkov v balíkoch je vždy cenovo výhodnejší oproti sólo produktom. Nezabudnite v objednávke uviesť, že máte záujem o balíky.

www.agro.bASF.sk

BASF

We create chemistry